Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (1216) 1973 GEGUŽĖS - MAY 24 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Anapilis

Lietuvio dvasioje yra nemažai mistikos. Mistinė buvo senosios Lietuvos religija su savo šventosiomis ugnimis, degančiomis šventųjų miškų glūdumoje, nes tikėta, kad čia pat, netoli, gyvena mirusiųjų sielos. Iš miškų toji ryšio tarp gyvųjų ir mirusiųjų mistika atėjo į pirmąsias lietuvių sodybas, kur kiekvienuose namuose, tam skirtoje vietoje, gabija vadinamoje, degė amžinoji ugnelė. Net ir kelių šimtmečių krikščioniškasis gyvenimas tos mirusiųjų ir gyvųjų mistinės jungties pilnai nepanaikino. Dar iki labai nesenų šio šimtmečio laikų, šeimai sėdant prie stalo iškilmingam valgiui (pvz. Kūčioms), buvo paliekama viena ar kelios tuščios vietos iš tos šeimos atsiskyrusiems mirusiems, mistiškai dalyvaujantiems bendroje puotoje. Miestų namuose daug kur mirusiojo paltas ar kepurė likdavo kaboti toje pačioje drabužinės vietoje, tuo simbolizuojant, kad velionis nemirė, bet tik išėjo. Jis ateis ir vėl savo paltą vilkės.

Materialistinės civilizacijos pažanga nušlavė ar tebebaigia šluoti iš žmonijos gyvenimo viską, kas yra mistiška, įskaitant ir mirusiųjų kultą. Materializmo sugadintas žmogus bijo mirties, o kadangi numirėlis primena mirtį, tai ir juo stengiamasi galimai greičiau atsikratyti. Laidojimas sukomercintas iki tokio laipsnio, kad kaikur lieka tik laidojimo bendrovės eiliniu bizniu arba dar blogiau.

Laimei, lietuvis yra kieto sprando žmogus, taip lengvai nepasiduodantis. Todėl ir po daugelio emigracinio gyvenimo dešimtmečių mes galime didžiuotis visdėlto išlaikę bent pagrindines savo tradicijas, įskaitant ir mirusiųjų kultą. Kad šį kultą galima būtų tinkamai ir laisvai praktikuoti, lietuviams reikia turėti savas kapines, kurios būtų savo ne tik iš pavadinimo, bet ir iš kasdieninio gyvenimo praktikos. Tačiau tai yra brangus ir daug kliūčių sutinkantis dalykas, kurį pajėgė įveikti tik dvi lietuvių kolonijos visame laisvame pasaulyje: Čikaga ir Torontas.

Šiuo atveju sustokime prie Toronto. Pagal įstatymą ir tradiciją Kanadoje, kaip ir kitur. R. Katalikų kapinės yra vyskupijos nuosavybė, administruojamos tam tikro organo — vyskupijos kapinių korporacijos. Dėlto ir Toronto Šv. Jono lietuvių kapines po to, kai jų žemė buvo nupirkta lietuvių pinigais, netrukus teko perleisti vyskupijai. Visdėlto jau ir tada buvo gautas užtikrinimas, kad lietuviai patys savo kapines administruos ir nebus verčiami laidoti kitų tautybių žmonių. Anuo metu tai buvo didelis laimėjimas, nes Toronte gyvena keliasdešimt įvairių tautinių grupių, kurios savo atskirų kapinių neturi. Jų mirusieji laidojami atskirose bendrųjų kapinių sekcijose arba iš viso išbarstomi šen bei ten.

Katalikų Bendrijos administracijai modernėjant, pradėta vis daugiau atsižvelgti į tikinčiųjų norus ir pageidavimus, stengiantis juos patenkinti tiek, kiek tai neprieštarauja Bendrijos dogmoms. Toje šviesoje viena po kitos atėjo Toronto lietuviams dvi labai džiuginančios naujienos: vyskupijos leidimas išsikelti Šv. Jono parapijai į užmiestį (ko seniai buvo prašoma) ir vyskupijos sutikimas grąžinti Šv. Jono kapines lietuvių nuosavybėn. Parapijos vadovybės ir tikinčiųjų neabejotinas nutarimas buvo viską bazuoti kapinių rajone, lyg grįžtant į tą šventąjį senosios Lietuvos mišką. Tokioje nuotaikoje naujasis projektas gavo simbolinį Anapilio vardą, vardą pilies, tarnaujančios gyviesiems ir mirusiems.

Gražus ir simboliškas Anapilio projektas, apjungiąs kapines, kultūros centrą, būsimus namus vyresnio amžiaus lietuviams, naująją Šv. Jono Kr. bažnyčią ir net tolimąją Wasagos-Springhursto stovyklą. Užbaigtas jis bus milijoninės vertės. O kad žodžiai neliktų vien žodžiais, jau matome ir praktiškų darbų. Anapilio kultūros centro pastatams, kuriuose tilps didžiausia Toronto lietuvių salė ir erdvios patalpos "Tėviškės Žiburiams", jau dengiamas stogas. Be to, jau įsteigta lietuvių Anapilio sodybos korporacija, kurios konstitucija (čarteris) yra registracijos eigoje. Toji korporacija, kai bus įregistruota, perims augščiau minėtas nuosavybes ir jas administruos, išskyrus pačią bažnyčią.

Dideliems darbams reikia daug rankų. Kapinių dienos proga tebūnie tos rankos duosnios statybai simbolinės Anapilio pilies, kuri, išlikdama lietuvių rankose, tarnaus mūsų ateities kartoms.

A. Rinkūnas

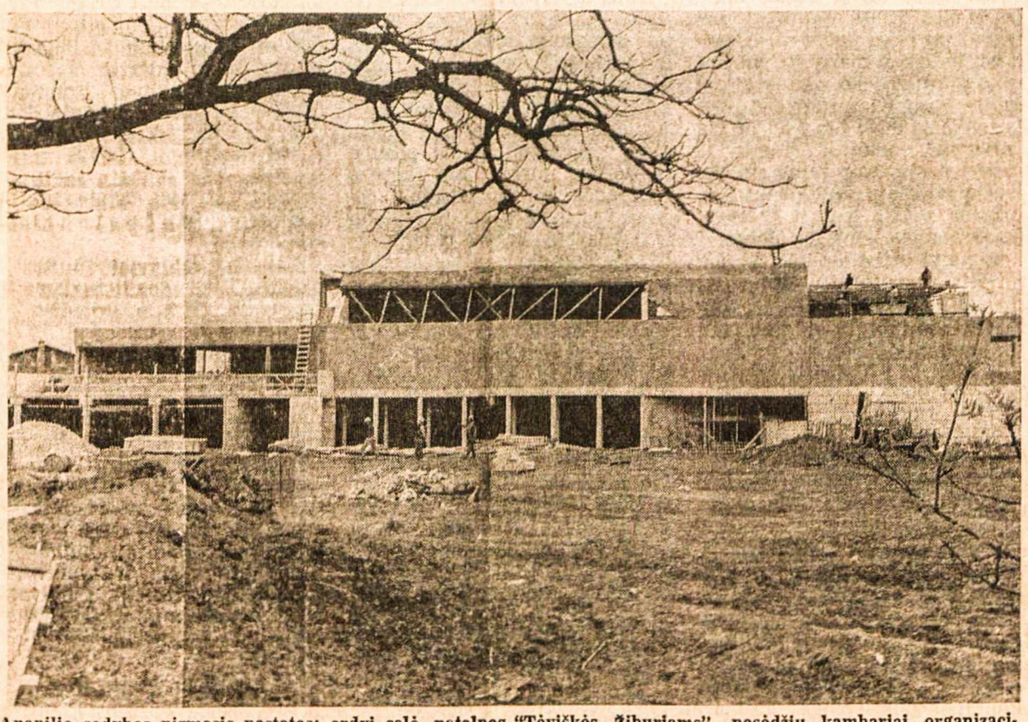

Anapilio sodybos pirmasis pastatas: erdvi salė, patalpos "Tėviškės Žiburiams", posėdžių kambariai organizacijoms. Pastatą numatoma užbaigti liepos mėnesį. Nuotr. Mariaus Rusino

Karo grėsmėj atšvęsta sukaktis

Milijonus dolerių kainavusiu paradu Izraelis paminėjo savo 25 metų sukaktį. Jo nepriklausomybę respublikos įsteigėjas D. Ben-Gurionas paskelbė 1948 m. gegužės 14 d. Tel Avivo muzėjuje. Jungt. Tautų patvirtintoje teritorijoje tada buvo tik 650.000 žydų, o dabar jau yra 2.600.000 ir apie 400.000 arabų, prie kurių tenka pridėti 1.000.000 Izraelio okupuotose arabų kraštų teritorijose.

Pirmomis nepriklausomo gyvenimo dienomis Izraeliui teko atlaikyti šešių arabų armijų spaudimą. Izraelį tada išgelbėjo ne JAV, bet Sovietų Sąjunga iš Čekoslovakijos pasiųstais ginklais. Šiandien Sovietų Sąjunga yra didžiausias Izraelio priešas, o pagrindinis sąjungininkas — Amerika.

Sukta politika

Izraelio 25 metų sukakties proga Kremliaus pasikeitusią politiką bandė analizuoti čekų kilmės kanadiečių žurnalistas Lubor J. Zink "The Toronto Sun" dienraštyje, nurodydamas dvi galimas priežastis. Jo nuomone, Sovietų Sąjunga pradžioje rėmė Izraelį, tikėdama, kad valdžią į savo rankas paims komunistai ar bent jau komunizmui palankūs žydai. L. J. Zink primena skaitytojams daugelio užmirštą faktą, kad žydai aktyviai dalyvavo bolševikų revoliucijoje ir nemažas jų skaičius užėmė augštus postus Sovietų Sąjungoje. Užsienio kraštuose taipgi netrūko žydų, dalyvaujančių komunistinėje veikloje. Tačiau Izraelyje tokie Maskvos rėmėjai neįsitvirtino, sovietų puoselėta viltis neišsipildė. Antroji Kremliaus dabartinės politikos priežastis yra žymiai komplikuotesnė. Galimas dalykas, Sovietų Sąjunga savo įtaką Artimuosiuose Rytuose norėjo išplėsti ne per Izraelį, bet per arabų kraštus. Pirmoji pagalba Izraeliui buvo suteikta 1948 m. vien dėlto, kad Izraelis įstengtų atsilaikyti ir sudarytų nuolatinę grėsmę arabų kraštams, kurie dėl šios grėsmės dabar yra atsidūrę Sovietų Sąjungos įtakoje.

Papildant L. J. Zinką, tenka pabrėžti, kad Sovietų Sąjunga samoningai siekė Izraelio valstybės įsteigimo. Pokario metais iš Lenkijos bei kitų sovietų okupuotų sričių ištisais traukiniais žydai važiavo į JAV ir Britanijos zonas Vokietijoje. Ši privilegija nebuvo suteikta jokiai kitai tautybei. Matyt, buvo norėta ir tikėtasi, kad tie tūkstančiai žydų persikels į Palestiną ir padės įsteigti bei apginti nepriklausomą Izraelį.

Užšachavo amerikiečius

Politinių šachmatų lentoje Kremliaus vadams, atrodo, rūpėjo ne tik savo įtakos didinimas Artimuosiuose Rytuose, bet ir visiškas JAV įtakos panaikinimas arabų kraštuose. Buvo aišku, kad kiekvienas JAV prezidentas turės remti Izraelį dėl žydų kilmės amerikiečių spaudimo ir jų balsų rinkimuose. Neoficialiais duomenimis, per 25 metus Izraelis yra susilaukęs privačios ir valstybinės $9 bilijonų paramos iš JAV. Izraelio kariuomenė savo didžiausią triumfą 1967 m. kare pasiekė daugiausia amerikietiškų ginklų ir lėktuvų dėka. JAV santykiai su arabų kraštais yra taip įtempti, kad Šudane jau buvo nušauti du amerikiečiai diplomatai, o Libane padegta amerikiečių kapitalu pastatyta naftos valykla. Pastaruoju metu vis labiau imama šnekėti apie arabų kraštų naftos eksporto sustabdymą į JAV, kur dabar kaip tik jaučiamas didėjantis jos trūkumas.

Santykius sunormalinti tegalėtų taikos sutartis, bet jos nenori Izraelis, nes tokiu atveju tektų atsisakyti dabar turimų arabų žemių. Oficialiai prie Izraelio tėra prijungta Jordanijai priklausiusi Jeruzalės dalis, tačiau neoficialiai Izraelis vis gilesnes šaknis įleidžia Sirijos Golano augštumose, Egipto Gazos juostoje, Sinajaus pusiasalyje ir Jordano upės pakrantėje. Geriausiu atveju arabams bus grąžinta tik dalis šių žemių.

Teroristų židiniai

Bene didžiausia kliūtis taikai yra buvusios Palestinos arabai pabėgėliai, sutelkti 63-jose stovyklose Libane, Sirijoje, Jordanijoje ir Izraelio okupuotoje Gazos juostoje. 1948 m. tokių pabėgėlių iš Izraeliui tekusios Palestinos dalies buvo 750.000, o dabar stovyklose gimę vaikai jų skaičių jau yra padidinę iki pusantro milijono. Jungtinės Tautos arabų pabėgėlių globai yra išleidusios $837 milijonus. Kanados ligšiolinė duoklė — $28.473.000. Šiemet Kanada pabėgėliams yra paskyrusi pusantro milijono dolerių, t.y. kiekvienam pabėgėliui po dolerį.

Didžiąją pabėgėlių dalį sudaro jaunoji karta, išaugusi sunkiose stovyklinėse sąlygose, tėvų nuteikta prieš Izraelį. Jos eilėse arabų partizanų grupės mobilizuoja rekrūtus ir randa pakankamai savanorių ne tik partizaniniams, bet ir teroro veiksmams visame pasaulyje. Pabėgėlių problemos lig šiol niekas nė nebandė išspresti. Tiesa, Izraelis yra pasiūlęs kompensaciją už praras tą turtą, kurios buvo atsisakyta. Pabėgėliai nori ne kompensacijos, bet grįžimo į savo kilmės sritis dabartinėje Izraelio teritorijoje. Tokia mintis nepriimtina Izraeliui, nes bendras arabų skaičius, įskaitant okupuotas sritis, tada pakiltų iki 2.900.000 ir būtų didesnis už 2.600.000 žydų.

Pabėgėlių valstybė

Geriausia išeitis būtų įsteigti atskirą arabų pabėgėlių Palestinos valstybę, kuriai galėtų būti panaudota dalis Jordanijos, pvz. vakarinė Jordano upės pakrantė, dabar okupuota Izraelio. Tačiau šią mintį atmeta arabų valstybės, savo kovose su Izraeliu pabėgėlių stovyklas laikydamos reikšmingu politiniu ginklu. Jos primena pasauliui Izraelio karingumą ir buvusios Palestinos arabams padarytą skriaudą.

Taikai Artimuosiuose Rytuose vilties teikia Sovietų Sąjungos pradėtas suartėjimas su J. A. V., Maskvai daug kainavusi 1967 m. šešių dienų karo pamoka. Izraelio sukaktuviniame parade dalį tankų sudarė sovietiniai, kuriuos tame kare paliko už Suezo kanalo pasitraukiantys egiptiečiai. Maskvai teko pakeisti ne tik prarastus tankus, bet ir aerodromuose sunaikintus lėktuvus. Todėl dabar Egipto prez. A. Sadatui leidžiama tik žvanginti ginklais, kalbėti apie karą, bet neleidžiama jo pradėti.

Egiptas ir kiti arabų kraštai kasmet suėda didokas rublių sumas, o nauda nėra didelė. Lig šiol Egipte netgi neleidžiama veikti komunistų partijai, kuri ateityje galėtų paimti valdžią į savo rankas. Tiesa, Sovietų Sąjunga buvo gavusi bazę laivynui, bet ir jos ateitis nėra užtikrinta, nes iš Egipto jau teko atitraukti aviaciją ir tūkstančius patarėjus vaidinusių sovietų karių. Maskvą rėmusius augštuosius Egipto pareigūnus prez. A. Sadatas netgi drįso uždaryti kalėjimuose.

Kinijos šešėlyje

Šiandien nėra jokios abejonės, kad sovietų kompartijos vadui L. Brežnevui didžiausią rūpestį sudaro komunistinė Kinija. Dėl jos pretenzijų į didelius Sibiro plotus ir galimo karo grėsmės jis suskato užsitikrinti užnugarį Europoje saugumo konferencija ir pradėjo pokalbį su JAV po prez. R. Niksono kelionės į Pekingą. Labai galimas dalykas, Europos saugumo konferencijoje teks padaryti nuolaidų Artimuosiuose Rytuose, nes Viduržemio jūroje nuolatos budi Atlanto Sąjungos laivynas. Taigi, ir ši sritis liečia saugumo klausimus. Be to, prez. R. Niksonui, jeigu jo neišvers iš pareigų Watergate incidentas, reikės pašalinti karo grėsmę tarp Izraelio ir Egipto. Atitraukęs amerikiečių kariuomenę iš Vietnamo, jis jau pareiškė, kad dabar pagrindinį žvilgsnį teks skirti Europai ir, žinoma, Artimiesiems Rytams. Taiką ten gali užtikrinti tik bendras Maskvos ir Vašingtono spaudimas, ginklavimo sustabdymas ir finansinės paramos apribojimas. **V. Kst.**

KANADOS ĮVYKIAI

APRIBOJO GYDYTOJŲ PAJAMAS

Vis daugiau ir daugiau gydytojų buvo pradėję gauti iš Ontario sveikatos draudos po $10.000 į mėnesį. Dėl tokio uždarbio kilo rimta abejonė jų paslaugų kokybe, nes už priimtą ligonį draudą moka tik $5.60. Sveikatos draudai padarius spaudimą Ontario gydytojų ir chirurgų kolegijai, pastaroji buvo priversta apriboti paprastų gydytojų uždarbius. Nuo gegužės 1 d. jiems leidžiama priimti per 48 darbo valandų savaitę 300 pacientų ir gauti iš sveikatos draudos $1.620. Tokiu atveju, atskaičius atostogas, per metus susidarytų $77.760, kurių trečdalis padengia gydytojo turėtas išlaidas. Taigi, jo gryno uždarbio riba yra $51.840, prašokanti maždaug $12.000 dabartinį gydytojų uždarbio vidurkį. Šie suvaržymai yra taikomi tik vadinamiems šeimos gydytojams, bet jie neliečia specialistų ir chirurgų.

Federacinio parlamento teisingumo komisija, svarsčiusi kalėjimų išlaidas, nutarė pravesti pilną Kanados kalėjimų sistemos tyrimą. Dabartinės liberalų vyriausybės reformos sudarė tokias sąlygas, kad kasmet gausėja kalinių pabėgimai iš kalėjimų. Teisingumo komisiją labiausiai sukrėtė penkių pavojingų kalinių pabėgimas iš Šv. Vincento Pauliečio kalėjimo Lavalyje. Visi jie jau anksčiau buvo pabėgę ir vėl grąžinti kalėjiman. Vienas jų pabėgimo metu netgi spėjo nužudyti du žmones ir už tai buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Šį kartą jiems pavyko pabėgti vien tik dėlto, kad vienintelis sargybinis bokštelyje buvo nuėjęs pietauti valgyklon. Daugiausia pabėgimų yra Kvebeko provincijoje, kur tik šiais metais jau laisvės paragavo net 47 bėgliai iš kalėjimų. Buvo pasiūlyta sudaryti specialią komisiją problemoms tirti, bet federacinis parlamentas po ilgų ginčų nutarė šį uždavinį pavesti klausimą iškėlusiai teisingumo komisijai. Federacinis parlamentas šiuo metu vėl svarsto mirties bausmės panaikinimo pratęsimą sekantiem penkeriem metam. Pirmasis panaikinimas yra pasibaigęs 1972 m. pabaigoje. Dėl pagausėjusių žmogžudysčių didžioji kanadiečių dauguma pasisako už mirties bausmės grąžinimą, bet su jų nuomone nesiskaito politikai. Mirties bausmės panaikinimo pratęsimo reikalauja liberalų partijos premjeras P. E. Trudeau, konservatorių vadas R. Stanfieldas ir NDP socialistų vadas D. Lewis. Jiems atrodo, kad mirties bausmės grėsmė nesumažins žmogžudysčių skaičiaus. Pratęsime, kaip ir anksčiau numatoma mirties bausmę palikti tik policininkų ir kalėjimo sargų žudikams, nors premjeras P. E. Trudeau lig šiol ir tokiems nusikaltėliams mirties bausmę pakeisdavo kalėjimu iki gyvos galvos.

Užsienio reikalų ministerijos pranešimu, birželio 17-24 d. d. Kanadoje viešės Indijos premjerė Indira Gandhi. Birželio 20 d. ji lankysis Toronte ir Niagara Falls miestelyje, po to užsuks Montrealin, Vankuverin ir Viktorijon.

Ontario provincijos iždininko J. White naujajame biudžete paskelbtas prekybos mokesčio padidinimas nuo 5% iki 7% oficialiai buvo patvirtintas parlamente tik gegužės 14 d., o krautuvininkai buvo įpareigoti jį atskaityti nuo gegužės 1 d. Atsiradę pirkėjų, atsisakiusių mokėti tą nepatvirtintą ir todėl nelega-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

JAV "SKYLAB" DANGAUS LABORATORIJA SĖKMINGAI BUVO ĮSTATYTA ORBITON aplink žemę, bet pametė šydą, sauganti nuo meteorų ir saulės karščio. Atsipalaidavęs šydas taip pat pažeidė dalį malūno sparnus primenančių celių, kurios saulės energiją paverčia elektros srove. Temperatūra 80 tonų laboratorijoje pakilo iki 170 laipsnių, tačiau ją pavyko sumažinti iki 100 laipsnių iš žemės atliekamu laboratorijos manevravimu. Astronautų Ch. Conrad, P. Weitz ir dr J. Kerwin kelionę laboratorijon "Apollo" erdvėlaiviu teko atidėti porą kartų, kol technikai paruoš du apsauginius šydus, kuriais astronautai turės iš lauko pusės apdengti laboratoriją. Tai, žinoma, nėra lengvas ir saugus manevras erdvėse, bet jį diktuoja didžiulės išlaidos — $2,6 bilijono. Tiek būtų kainavusi visa dangaus laboratorijos programa, kurion buvo įtrauktas astronautų pirmosios trijulės pasilikimas laboratorijoje 28 dienas, antrosios — 56 dienas ir trečiosios — 70 dienų. Galvojant apie galimą kelionę į Marsą, buvo planuojama nustatyti, kaip ilgai astronautai gali išbūti erdvėse, nepažeisdami sveikatos. Laboratorija taipgi buvo aprūpinta aštuoniais teleskopais saulei tirti, pirmą kartą iškeltais virš žemės atmosferos. Iš jų tik vieną galima kontroliuoti radijo bangomis ir gauti pranešimus žemėje. Kiti du teleskopai veikia automatiniu principu, bet reikia astronautų paimti ir žemėn parvežti nuotraukų filmus. Jei astronautams nepavyks laboratorijos apgaubti apsauginiais šydais, teks atsisakyti visos programos, kol kada nors bus vėl pagaminta nauja laboratorija. Sėkmingai atlikta laboratorijos izoliacija užtikrins tik dalį planuotų eksperimentų, nes laboratorija teturi pusę planuotos elektros srovės, o "Apollo" erdvėlaivių elektros ištekliai taip pat yra riboti.

SIAURINA TEISES

JAV senato du komitetai bando susiaurinti prez. R. Niksono teises ir sustabdyti Kambodijos bombardavimą. Papildomas išlaidas svarstęs komitetas nepaskyrė lėšų Kambodijos bombardavimui ir netgi uždraudė šiam tikslui panaudoti jau turimas lėšas. Užsienio reikalų komitetas priėmė panašią rezoliuciją ir įstatymo projektą, kuris ateityje JAV prezidentams leis pasiųsti amerikiečių kariuomenę į kautynes tik vienam mėnesiui be kongreso sutikimo. Prezidentui leidžiama pradėti nepaskelbtą karą tik tokiais atvejais, kai priešas užpuola JAV ar jos karines pajėgas užsienyje arba kai gresia toks užpuolimas. Šie senato žingsniai, be abejonės, yra labai džiugi žinia Vietnamo ir Kambodijos komunistams. Jie jau apkaltino JAV aviaciją P. Vietnamo bombardavimu. Pasak komunistų, bombarduojama ne tik Kambodija, bet ir P. Vietnamo pasienio ruožas. Šį kaltinimą turi ištirti taikos priežiūros komisija. Jos du nariai — Kanada ir Indonezija jau patvirtino Š. Vietnamo kariuomenės infiltraciją į Pietų Vietnamą, apklausinėję Saigono kariuomenės nelaisvėn paimtą eilinį T. V. Thoai, kuris P. Vietnaman buvo atsiųstas, praėjus dviem savaitėm nuo taikos sutarties pasirašymo. Šio pranešimo, savaime suprantama, nesutiko pasirašyti Lenkijos ir Vengrijos atstovai. Taikos priežiūrą baigia paralyžuoti ne tik pakartotinis komunistų šaudymas į malūnsparnius, bet ir lėšų stoka. JAV, P. Vietnamas, komunistai partizanai ir Š. Vietnamas taikos priežiūros komisiai buvo paskyrę po $900.000. Tie pinigai jau seniai išleisti, ir komisija yra skolinga $750.000 "Air America" bendrovei už skraidymus lėktuvais bei malūnsparniais.

IGNORUOJA SKANDALĄ

Sovietų Sąjunga ir jos satelitai stengiasi ignoruoti Watergate skandalą, kurin buvo įvelti prez. R. Niksono artimi bendradarbiai ir galbūt net pats prezidentas. Rašytojų savaitraštis "Literaturnaja Gazeta" pirmasis supažindino skaitytojus su šio incidento įvykių eiga, bet nė žodžiu neužsiminė apie nepavydėtina prez. R. Niksono būklę. Sovietų diplomatai R. Europoje Watergate incidentą aiškina kaip samoningą sąmokslą prieš prez. R. Niksoną, suorganizuotą tokių amerikiečių, kuriems nepatinka dabartinis JAV ir Sovietų suartėjimas. Norėdama prez. R. Niksonui padėti, paties Watergate įkarščio metu Maskva paskelbė, kad L. Brežnevas JAV lankysis birželio 18-26 d.d. Ši data liudija, kad Sovietų Sąjunga nesitiki prez. R. Niksono pašalinimo ar savanoriško pasitraukimo.

NAUJAS GINKLAS

Arabų kraštai pradeda naudoti naują ginklą prieš Izraelį — naftą. Pagal Kaire pasiektą susitarimą Alžerija, Irakas, Kuwaitas ir Libija tuo pačiu laiku sustabdė naftos šaltinių siurblius. Pirmieji trys kraštai naftos siurbimą buvo nutraukę vieną valandą, o Libija — ištisą parą. Libijos diktatorius plk. M. Gaddafi spaudos konferencijoje grasino nusavinti vakariečių kapitalu įsteigtą naftos pramonę Libijoje. Daugiausia priekaištų susilaukė amerikiečių "American Oasis" bendrovė, kurios tarnautojų gretose buvo rasti ir suimti septyni Izraelio piliečiai. Plk. M. Gaddafi JAV pavadino "kriminalinėmis valstybėmis", kurių lėktuvnešiai ir lėktuvai sudaro grėsmę Libijai. Prieš kiek laiko Libijos prancūziški "Mirage" naikintuvai apšaudė neginkluotą žvalgybinį amerikiečių lėktuvą "C-130" virš Viduržemio jūros, 80 mylių atstume nuo Libijos krantų. Plk. M. Gaddafio teigimu, po šio incidento įvyko susidūrimas tarp amerikiečių ir libijiečių naikintuvų, bet oro kautynių buvo išvengta. Atrodo, problemą sudaro plk. M. Gaddafio nutarimas teritoriniais Libijos vandenimis laikyti net 100 mylių pločio pakrantės ruožą. Tokios ribos palyginti siauroje Viduržemio jūroje nenori pripažinti Atlanto Sąjungos laivynas ir aviacija.

DERYBOS VIENOJE

Jau beveik keturi mėnesiai, kai Vienoje posėdžiauja Atlanto ir Varšuvos Sąjungų atstovai, ruošdamiesi konferencijai, kuri turės sumažinti abiejų sąjungų kariuomenes centrinėje Europoje. Sovietų Sąjunga nesutiko, kad pilnos teisės būtų suteiktos Vengrijai, nes tada būtų paliestas 40.000 sovietų karių klausimas jos teritorijoje. Atrodo, Maskva nepasitiki vengrais ir nenori atitraukti ten turimų keturių savo divizijų. Iš sovietinio bloko kietais reikalavimais išsiskyrė Rumunija. Jos atstovai nori, kad kariuomenių sumažinimas būtų tik įvadu į visišką didžiųjų valstybių karių atitraukimą ir net demobilizavimą. Rumunija taipgi reikalauja viešo įsipareigojimo, kad atitraukta į savo kraštus kariuomenė ateityje nebus pasiųsta į svetimas valstybes. Tokį reikalavimą atmeta Varšuvos sąjungos kraštai, nes tai būtų laužymas L. Brežnevo doktrinos, kuri sėkmingai buvo panaudota Čekoslovakijai sutramdyti. Pasiruošimus konferencijai numatoma užbaigti birželio mėnesį.

NEOFICIALI AMBASADA

Pekinge JAV ryšių įstaigą atidarė prez. R. Niksono atsiųstas veteranas diplomatas D. Bruce. Aerodrome jį sutiko kiniečiai pareigūnai ir keli Vakarų valstybių ambasadoriai. Sutikėjų grupėje trūko Sovietų Sąjungos ir jos satelitų atstovų, kuriems, matyt, nepatinka net ir neoficialus JAV ir Kinijos santykių užmezgimas. D. Bruce žadėjo rūpintis santykių gerinimu tarp abiejų kraštų. Kalbama, kad pirmiausia bus sutvarkyti užšaldyti finansiniai reikalai. Kai 1949 m. Kinija ir JAV nutraukė diplomatinius ryšius, Kinijoje buvo užšaldyta $195 milijonai, o JAV — apie $80 milijonų, priklausiusių Kinijai. JAV atstovas D. Bruce laikinai buvo apgyvendintas diplomatams skirtame daugiabutyje pastate, kol bus įrengtos specialios patalpos ryšių įstaigai. Jį saugo neuniformuoti marinai.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **1975 metai popiežiaus Pauliaus VI** paskelbti Šventaisiais Metais, laikantis 1470 m. balandžio 17 d. popiežiaus Pauliaus II potvarkio skelbti tokius metus kas 25 metai. Pagrindinė Š. Metų tema būsianti susitaikymas. Esą, šiais laikais, kai galvojantis žmogus yra pametęs tiesos tikrumą, kai jis, darbe paskendęs, savęs neatpažįsta, kai besilinksmindamas, save patenkinęs visokiausiais įsivaizduojamais malonumais, pradeda nuobodžiauti, reikia susirūpinti žmogaus vidumi. Todėl žmogus pirmiausia turi ieškoti susitaikymo su Dievu, o paskui — su savo aplinka. Šventųjų Metų atgailos ir atsinaujinimo laikotarpis prasidedąs su šių metų Sekminėmis (birželio 10 d.) Pagrindinis iškilmių centras, kaip ir anksčiau, bus Roma, tačiau pati šventė bus išplėsta po visą pasaulį ir švenčiama įvairių kraštų vietinėse Bendrijose. Šventųjų Metų iškilmėms sudarytas specialus komitetas, kuriam vadovaus kard. Maximilian de Furstenberg.

★ **Viso pasaulio katalikų ir anglikonų** vyskupai atsiklausiami kokių taisyklių jie laikosi savo vyskupijose religiškai mišrių santuokų atžvilgiu. Gautus rezultatus studijuos Katalikų - Anglikonų Santuokos Teologijos Komisija.

★ **Australijos Katalikų ir Anglikonų Bendrijos** ruošiasi koordinuotam pasipriešinimui prieš abortus legalizuojantį įstatymą, kuris neužilgo bus svarstomas jų valstybės parlamente.

★ **Jacques Maritain,** vienas įtakingiausių šio šimtmečio filosofų, mirė Mažųjų Brolių vienuolyne, sulaukęs 90 metų amžiaus. Jis buvo gimęs Paryžiuje pasiturinčio protestanto advokato šeimoje ir nuo mažens buvo auklėtas liberalioje aplinkoje. Bestudijuodamas Sorbonos universitete, susidraugavo su žydaite Raissa Oumancoff ir ją vedė. Jie abu buvo netikintys ir sutarė nusižudyti, jei neras prasmės gyvenime. Tą jų pasaulėžiūrą ir galvoseną pakeitė jų draugas, karštas katalikas poetas Charles Pegui, filosofas Henri Bergson ir Leon Bloy. 1906 m. Maritain su savo žmona ir jos seserimi tapo katalikais. Susižavėjęs Šv. Tomo Akviniečio filosofija, jis nutarė ją pritaikyti moderniems laikams. Šioje srityje besidarbuodamas, jis ir išgarsėjo kaip pasaulinio masto katalikiškasis filosofas, skatinąs integralų humanizmą. Jis per savo gyvenimą parašė eilę filosofinių knygų, o prieš mirtį išleido "Le Paysan de la Garonne", aštriai pasisakydamas prieš dabar ėmusį viešpatauti teologinį liberalizmą, kurio klaidas jis buvo supratęs jau savo jaunystėje ir dabar norėjo tikinčiuosius įspėti.

★ **Apie Katalikų Bendrijos persekiojimą** komunistiniuose kraštuose italų jėzuitų žurnalas "Civilta Cattolica" paskelbė ilgą straipsnį "Nepamirškime Kankinės Bendrijos". Jame detaliai aprašomi dabar vykstą persekiojimai Albanijoje. Su kun. Štjefen Kurti nužudymu 1971 m. supažindina liudininkė, pabėgusi iš Albanijos į Austriją. Straipsnyje taipgi pristatoma Lietuvos padėtis ir jos 18.000 tikinčiųjų pasirašytas memorandumas Leonidui Brežnevui bei Jungtinėms Tautoms. P a b a i g o j e skaitytojams primenama, kad būtų didžiausia klaida manyti, jog Bendrijos priespauda t u o s e kraštuose pasibaigusi. Ji esanti lygiai tokia, kaip anksčiau, tik vykdoma daug rafinuotesniais būdais.

★ **Katalikiškieji universitetai** atlieka nepamainomą vaidmenį Katalikų Bendrijoje ir yra jai reikalingi, pareiškė Romos Gregorianum universiteto rektorius kun. Herve Carrier, SJ. Kalbėdamas metiniame Katalikų Švietimo Draugijos suvažiavime, kuriame dalyvavo apie 10.000 narių, jis pabrėžė, kad švietėjai turėtų rūpintis kuo geriau universitetus tvarkyti pagal Kristų, Evangeliją ir Bendrijos mokslą, prisiderindami prie moderniojo pasaulio, kuris trokšta tiesos, teisingumo, žmoniškumo bei dvasinės pažangos. Katalikiškasis universitetas turėtų būti vieta, kur dieviškasis mokslas ir žmogiškasis mokslas susitinka ir vienas kitą praturtina.

★ **Maskvos ortodoksų patriarchas Pimen** pranešė popiežiui Pauliui VI, kad jis pilnai prisideda prie popiežiaus paskelbto žmonijos kvietimo įgyvendinti taiką pasaulyje.

★ **Žydai ir arabai** yra pusbroliai, nes turi bendrą kilmę, todėl tarpusavio nesutarimus turėtų taikiai spręsti — pareiškė Antiocho melkitų apeigų patriarchas Maksimos V Hakim. Jis pabrėžė, kad anksčiau, kai savo valstybės neturėjo, persekiojamieji žydai dažnai surasdavo saugią prieglaudą arabų kraštuose.

★ **Ugandos prezidentas Idi Amin** paskelbė naujas taisykles savo kariuomenės kapelionams. Jei kariuomenės disciplinos lygis kris, kapelionai bus atsakingi, nes jie turi rūpintis, kad kariai netaptų girtuokliais, kad neužkabinėtų ir nešaudytų civilių be reikalo. Kapelionai taipgi įpareigojami pranešti apie tuos dvasiškius, kurie drumsčia žmonių galvoseną. Kariuomenėje atstovaujama trim religinėm grupėm: musulmonams, katalikams ir protestantams, kurių kapelionai yra musulmono dvasininko vadovybėje. Katalikų kapelionams vadovauja kun. Mark Opwonya. Popiežiaus atsiųstai specialiai diplomatinei misijai prez. Amin pareiškė, kad jis nesąs priešingas katalikams ir kad katalikų religinė laisvė esanti užtikrinta. Esą, daugumas asmenų, sudarančių jo krašto gyrybos tarybą, yra katalikai, o taipgi visa eilė katalikų yra jo ministerių kabinete bei kariuomenės vadovybėje. Jis tačiau pageidaująs, kad užsieniečiai katalikai kunigai darbuotųsi tik švietimo srityje ir kunigų seminarijose, o pastoracinį darbą paliktų vietiniams kunigams. Kai Ugandos arkiv. Emmanuel K. Nsubuga sudaužė savo automobilį, prez. Amin tuojau jam padovanojo naują "Mercedes Benz 250", kad arkivyskupas toliau galėtų darbuotis žmonių dvasinio auklėjimo srityje.

★ **Japonijos vyskupai** pareiškė, kad jie nenori atsisakyti nekrikščionių japonų tarpe augančio papročio tuoktis katalikų bažnyčioje. Tokie nekrikščionys tiki, kad jų santuoka tada bus pastovi. Nors Santuokos sakramentui priimti reikia, kad jį priimantieji būtų krikščionys, tačiau Japonijos vyskupai mano, kad dabartinis paprotys priartins japonus prie katalikybės. Todėl jie išleido taisykles, kad nekrikščionys, norintieji susituokti katalikų bažnyčioje, turi būti laisvi vesti, turi pripažinti santuokos šventumą ir nesuardomumą ir turi būti kunigo šiek tiek pamokyti apie Santuokos sakramento reikšmę.

★ **Motina Teresė** iš Kalkutos, 62 m. amžiaus albanė, gimusi Jugoslavijoje, gavo Templeton Foundation premiją $88.000 už pažangą religijoje. Ji darbuojasi tarp Kalkutos vargšų jau nuo 1950 m. Jos įsteigtasis vienuolynas dabar turi 44 mokyklas neturtingųjų vaikams, 88 katechetinius centrus, 11 senelių prieglaudų, 12 prieglaudų paliegėliams, 51 kliniką raupsuotiems ir 134 gydymo centrus.

Kun. J. Stš.

Marijai Mockevičienei ir šeimai,

jos motinai URŠULEI ir broliui PIJUI POVILAIČIAMS Lietuvoje m i r u s, liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia —

Mašalų šeima

Vainike deimantu spindintis žiedas

Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos penkiasdešimtmetis

JONAS ŠVOBA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Reikalauja "freištato"

Kai Lietuva atmetė Hymanso projektus sudaryti sąjungą su Lenkija, tai didžiosios valstybės nebežinojo ką ir bedaryti. Klaipėdos vokiečiai, matydami, jog prie Vokietijos grįžti vistiek negalės, pradėjo reikalauti "freištato", nepriklausomos valstybės Dancigo pavyzdžiu. "Freištatas" jiem buvo naudingas, nes tuo būdu jie galėjo svajoti apie grįžimą prie Vokietijos. "Freištato" įdėją pradėjo remti ir lenkai su prancūzais. Jie tikėjosi tą "freištatą" paimti į savo globą. Prancūzams turint tokios didelės įtakos Tautų Sąjungoj, nesunku tai buvo padaryti. Prancūzai ir lenkai manė čia sukurti savo politinę, ekonominę ir gal karinę bazę. Klaipėda ypač svarbi lenkams buvo tuo, kad jie čia įsitvirtinę, tikėjosi suimti iš dviejų pusių, kaip replėmis, vokiečių valdžioje pasilikusius Rytprūsius, o taip pat ir Lietuvą, besikratančią Lenkijos globos.

Lenkija veikė aktyviai ir planingai: negailėdama lėšų nei plačiai diplomatinei akcijai santarvės valstybių sostinėse, nei pačiame Klaipėdos krašte. Lenkija paskyrė į Klaipėdą gabų savo diplomatą Szarotą charge d'affaires titulu. Jis ieškojo šalininkų savo tikslams įtakingų vokiečių tarpe, kurie jam padėjo vilioti atskirus luomus įvairiais pažadais ir gąsdinimais prisijungti prie Lietuvos.

Nedraugiškas prancūzas

Klaipėdos komisaras prancūzas Petisne rėmė "freištatą" visomis išgalėmis. Lietuvos atžvilgiu jis rodė didelį nedraugiškumą, nenorėdamas jai pripažinti didesnių teisių į Klaipėdą negu Lenkijai. Jis stengėsi įtikinti ambasadorių konferenciją, kuriai buvo pavesta galutinai sutvarkyti Versalio taikos konferencijos neužbaigtus klausimus, kad "freištato" forma yra vienintelis praktiškas Klaipėdos reikalo išsprendimas. Jis taipgi įtikinėjo vokiečius, ten užimančius vadovaujančias pozicijas, jog Klaipėdos kraštui naudingiau likti laisvam ir savarankiškai valdytis. Petisne jau 1922 m. rudenį skatino Paryžių pagreitinti sprendimą.

"Freištato" idėjai Klaipėdos krašte augant, 1922 m. liekos 13 d. Sąjungininkai pranešė Lietuvai savo sutikimą pripažinti ją de jure, jei Lietuva prižadės priimti Versalio sutartyje numatytus įsipareigojimus dėl laisvo tranzito Nemunu. Šio laisvo tranzito tikslas buvo sudaryti Lenkijai antrąjį (šalia Dancigo) išėjimą į Baltijos jūrą. Lietuviai suprato, kaip sako Balutis, kad "norima pro seklyčią (Hymanso projektais) neįsileistus lenkus suleisti pro virtuvę". Šioje notoje sąjungininkai Klaipėdos krašto likimą nutylėjo, nors Nemunas per šį kraštą Baltijos jūrą pasiekia. Jie 1922 m. gruodžio 22 d. pripažino Lietuvą de jure, bet ir šia proga nieko nepasakė nei apie Klaipėdą, nei apie lietuvių-lenkų santykius, nors tie reikalai buvo labai aktualūs.

Ateitį lemia drąsa

1922 m. lapkričio mėnesį Mažosios Lietuvos Tautinės Tarybos delegacija nuvyko į Paryžių ir ten vedė derybas dėl Klaipėdos krašto ateities. Kai iš Paryžiaus grįžusios delegacijos buvo sužinota apie numatomą sprendimą "freištato" naudai, pasidarė visiškai aišku, kad Lietuva Klaipėdos krašto geruoju negaus. Lietuviai, daug nuoskaudų ir neteisybių patyrę iš lenkų ir jų sąjungininkų prancūzų, tada jau buvo gerai įsisąmoninę, kad tik drąsa ir jėga sudaryta faktinė padėtis nutiesia pagrindą ir teisei. Tad ir kilo sukilimo mintis. Berods, ta sukilimo mintis išdygo pas klaipėdiečius lietuvius — Joną Žilių, Erdmoną Simonaitį ir kitus. Klaipėdos krašto lietuviai vieni negalėjo padaryti sėkmingo sukilimo. Jiems reikėjo visos Lietuvos tautiečių paramos. Pirmoji į talką atėjo Lietuvos Šaulių Sąjunga, kuri Klaipėdos krašte jau turėjo slaptą šaulių skyrių, vadovaujamą Jurgio Bruvelaičio, o Vilius Šaulinskis su savo Mažosios Lietuvos jaunalietuviais sudarė slaptą aktyvistų būrį.

1922 m. lapkričio 16 d. Lietuvos Šaulių Sąjungos pirm. prof. V. Krėvė - Mickevičius sušaukė sąjungos prezidiumo posėdį, kuriame dalyvavo klaipėdiečiai Jurgis Bruvelaitis ir Erdmonas Simonaitis. Tame posėdyje buvo nutarta Klaipėdą vaduoti sukilimu. Gavus slaptą Lietuvos ministerio pirmininko Ernesto Galvanausko pritarimą, prasidėjo intensyvi veikla ir pasiruošimas. Šaulių Sąjunga, krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministerijos siuntė į Klaipėdą savo žmones dirvai tirti, informacijai, propagandai, politinius patarėjus ir visą kitą pagalbą broliams klaipėdiečiams.

Ruošiamasi sukilimui

1922 m. gruodžio 19 d. jau buvo įsteigtas Šilutėje klaipėdiečių lietuvių Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas, kurio vardu turėjo būti organizuotas ir pravestas sukilimas. Komiteto pirmininku sutiko būti Martynas Jankus, aušrininkas, senas veikėjas, ūkininkas, geras lietuvis. Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas išvystė labai aktyvią veiklą. Jis šaukė visuomenės susirinkimus su propagandinėmis kalbomis, priėminėjo juose rezoliucijas už prisijungimą prie Lietuvos, dalino atsišaukimus, steigė Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetus ir t.t. Kaikur tuose susirinkimuose aktyviai ir gausiai dalyvavo ir vokiškai kalbantieji. Per dešimt dienų visame Klaipėdos krašte buvo išplėstas Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetų tinklas: jų buvo pristeigta daugiau kaip 20. Kraštą reikėjo paruošti sukilimui, laikas buvo trumpas, nes skubėta sukilimu užbėgti už akių ambasadorių konferencijos n e p a l a n k i a m sprendimui.

Taip pat aktyviai ruoštasi į pagalbą Klaipėdos lietuviams ir Lietuvoje. 1922 m. gruodžio 23 d. ir 1923 m sausio 4 d. "Trimite", Šaulių Sąjungos organe, atsiliepė Antanas Smetona, buvęs Lietuvos prezidentas, stipriai raginančiais straipsniais, ypač pabrėždamas, kad be defacto, kiek rodo patirtis, nėra ir de jure ir kad visos lietuvių partijos Klaipėdos krašto reikalu yra vieningos. Tuo laiku jau ėjo pilnas pasiruošimas sukilimui ir Klaipėdos krašte, ir Lietuvoje. Klaipėdos sukilimui Lietuvoje buvo organizuojami savanoriai šauliai, kariai, kariūnai ir gimnazistai.

Komiteto manifestas

Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas 1923 metų sausio 9 d. paskelbė sukilimo manifestą, kuriuo pareiškė, kad nuo tos dienos visą krašto valdžią perima į savo rankas, kad ligi šiol buvusi krašto direktorija ir "štatratas" pašalinami ir niekas jų neturi klausyti, kad naujos krašto direktorijos pirmininku skiriamas Erdmonas Simonaitis ir jam pavedama ją sudaryti.

Sukilimo vadu buvo paskirtas Jonas Budrys (Polovinskas), atsiųstas krašto apsaugos ministerijos sukilimo dirvai tirti. Jis įsitraukė su Erdmonu Simonaičiu į sukilimo organizavimą ir sutiko priimti atsakingas ir pavojingas sukilimo vado pareigas.

Pats sukilimas prasidėjo sausio 9-10 dienos naktį. Buvo gautas vokiečių patikinimas, kad iš Vokietijos pusės nėra pavojaus. Vokiečiai pažadėjo net savo organizacijas patys suvaldyti ir dar pageidavo, kad sukilėliai užimtų ir antrąją tilto pusę Tilžės mieste. Sukilėliai ten pasų kontrolės būdelėje rado vokiečių paliktus užtaisytus 34 šautuvus, kuriuos ir pasiėmė kaip "karo grobį" kovai su prancūzais. Toks Vokietijos pasielgimas palengvino sukilimą. Visas Klaipėdos kraštas buvo užimtas be jokio pasipriešinimo.

Iškėlė baltą staltiesę

Sukilėlių vadas, pasiųsdamas parlamentarus, įspėjo prancūzus, jog kraštas sukilo ne prieš juos, bet prieš vokišką direktoriją. Pagal sukilėlių planą miestas turėjo būti tik apsuptas, bet nepuolamas. Komisaras Petisne atmetė reikalavimą pasiduoti. Lietuvos vyriausybė gavo iš Prancūzijos premjero, kaip ambasadorių tarybos pirmininko, įspėjimą, kad Lietuvos lietuviai esą perėję Klaipėdos krašto sieną ir Lietuva atsakanti už jų veikimą. Politinė padėtis, šalčiai ir pūgos neleido ilgiau delsti. Sausio 15 d. naktį buvo pradėtas Klaipėdos puolimas. Rytą atžygiavusi toliausiai buvusi, stipri sukilėlių pajėgų grupė, vadovaujama mjr. Kalmanto (pasivadinusiu Bajoru), prasiveržė iki prefektūros. Pro jos langus kyšojo kulkosvaidžių vamzdžiai, nuo kurių žuvo keli sukilėlių kariai ir karininkas A. Burokevičius, bandęs įmesti pro langą granatą. Prefektūra turėjo iškėlusi Santarvės valstybių vėliavas: D. Britanijos, Prancūzijos, Italijos ir Japonijos. Kai sprogo vieno sukilėlių kario pro langą įmesta granata, tuojau virš keturių Santarvės vėliavų iškilo balta staltiesė — pasidavimo ženklas. Kiti sukilėlių daliniai užėmė visą Klaipėdos miestą. Su prancūzais buvo padarytos paliaubos, jie palikti kareivinėse, o komisaras Petisne paliktas savo vietoje.

Visą krašto valdžią su Erdmono Simonaičio direktorija perėmė sukilėliai. Vokiečiai naują valdžią sutiko ramiai. Vokietijos atstovas Klaipėdoje patarė vokiečiams nedaryti sunkumų sukilėliams.

Petisne užpylė Paryžių telegramomis, reikalaudamas pagalbos "senajai tvarkai" atstatyti. Varšuva ir Petisne užtikrino, kad visa tai — Lietuvos darbas ir kad sukilėliai — parengti Lietuvos kariai.

E. Simonaičio direktorija tuojau kreipėsi į Santarvės valstybes notomis, išdėstydama įvykius ir prašydama atšaukti komisarą Petisne, nenorėjusį skaitytis su daugumos gyventojų valia, taip pat prancūzų įgulą ir karo laivus.

Vienbalsis nutarimas

Sausio 19 d. Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas sušaukė Šilutėje Gelbėjimo Komitetų ir visų kitų Klaipėdos krašto organizacijų atstovų suvažiavimą, kurie vienbalsiai, pakilia nuotaika pareiškė Klaipėdos krašto gyventojų valią prisijungti prie Lietuvos valstybės. Šilutės suvažiavimo nutarimai susijungti su Lietuva tuojau buvo pranešti telegramomis Lietuvos vyriausybei ir didžiosioms valstybėms.

Lietuvos seimas, gavęs Šilutės suvažiavimo rezoliucijas, tuoj patvirtino St. Seimo 1921 m. lapkričio 11 dienos nutarimą Klaipėdos krašto prijungimo reikalu.

Prancūzai ir lenkai labai norėjo atstatyti senąją būklę. Didžiosios valstybės, bijodamos įsivelti į betkokį karą, nutarė pasiųsti į Klaipėdą nepaprastus įgaliojimus turinčią komisiją, kad ji viską ištirtų, sudarytų naują valdžią ir paruoštų pranešimą. Į Klaipėdos uostą vienas po kito ėmė plaukti sąjungininkų karo laivai: pirmiausia atplaukė anglų kreiseris, o prancūzų — net šeši karo laivai. Sausio 25 d. atplaukė minėtoji sąjungininkų komisija su pirmininku prancūzu Clinchant.

Dvigubas ultimatumas

Po poros dienų tyrinėjimų, sausio 27 d. 7 v.v., komisija atsiuntė Vyriausiam Gelbėjimo Komitetui ultimatumą: tuojau nusiginkluoti ir išeiti iš Klaipėdos. Jei sukilėliai to nepadarys, miestas bus apšaudomas iš laivų. Atsakymo reikalavo ligi 10 v. Tai buvo nepaprastai kritiškas momentas. Vyriausias Gelbėjimo Komitetas sukvietė posėdžiui savo ir direktorijos narius, karo vadovybę, politinį patarėją dr. Purickį ir kaikuriuos veikėjus aptarti ultimatumo. Jame paskelbti grasinimai prasiveržė į miestą ir kėlė paniką. Komiteto posėdžiauta ir tartasi ilgokai. Buvo nutarta atsakyti savuoju ultimatumu, klausiančiu, ar komisijos ultimatumas reiškia sausio 15 dienos paliaubų nutraukimą? Jei taip tai sukilėliai pasilieka laisvas rankas, duos atitinkamus įsakymus savo kariuomenei ir imsis priemonių krašto reikalams apsaugoti. Tuo pačiu laiku bus įsakyta sukilėlių kariuomenei pasiruošti kovai, užimti pozicijas ir apsupti prancūzų kareivines. Komitetas atsakymą įteikė 10 v., kaip reikalavo komisijos ultimatumas, ir pažadėjo laukti komisijos atsakymo ligi 11 v. Lygiai 11 val. buvo gautas komisijos atsakymas, kad paliaubų sutartis galiojanti ir kad apie tai ji praneš savo vyriausybėms. Drąsus ir griežtas sukilėlių pasielgimas išgelbėjo visą situaciją. Pasikeitimas ultimatumais turėjo lemiančios reikšmės Klaipėdos krašto likimui — didžiosios valstybės nutarė ginklų nevartoti ir baigti ginčą derybų keliu.

Lietuvai priimtinas kompromisas

Ambasadorių taryba užvertė Kauną protestais, grasinimais ir notomis. Lietuvos užsienio reikalų ministerijai teko ieškoti būdų sutvarkyti sukilėlių santykius su vietine sąjungininkų valdžia — nepaprastus įgaliojimus turinčia komisija ir visą Klaipėdos krašto reikalą spręsti su sąjungininkais Paryžiuje. Pirmąjį uždavinį turėjo atlikti Lietuvos nepaprastas įgaliotinis Antanas Smetona. Po visokių spaudimų, derybų ir kalbų buvo pasiektas susitarimas su komisija ir sąjungininkų vyriausybėmis, lietuviams sutikus paleisti sukilėlių sudarytą Erdmono Simonaičio direktoriją. Vietoj jos buvo sudaryta Viktoro Gailiaus direktorija, kuri buvo sisiškai priimtina Lietuvai ir lietuviams.

Sąjungininkai, matydami, jog kitaip neišeina, nutarė pagaliau Klaipėdos kraštą perleisti Lietuvai. Ambasadorių konferencija vasario 16, Lietuvos Nepriklausomybės Dieną, padarė atitinkamą nutarimą ir pranešė Lietuvai.

Laivai kelia inkarus

Vasario 19 d. sąjungininkų laivai pajudėjo jūros link. Krante susirinkusi didžiulė minia juos išlydėjo džiaugsmingais šauksmais. Santarvės laivai išsivežė sukilimui tirti atsiųstą specialią komisiją, komisarą Petisne ir prancūzų karinę įgulą. Tą pačią dieną į Klaipėdą įžygiavo dainuodama Lietuvos kariuomenė. Vasario 20 d. Kaune, prie Karo Muzėjaus, įvyko didžiulės ir džiaugsmingos Klaipėdos išvadavimo iškilmės.

Taigi, lietuvių ryžtas ir drąsa laimėjo: Klaipėda po septynių šimtmečių vokiečių vergijos buvo išvaduota iš Baltojo Aro nagų ir priglausta prie Lietuvos.

Klaipėdos sukilimas — vienas gražiausių puslapių prisikeliančios Lietuvos istorijoje. Nepriklausomybės kovų vainike jis yra deimantu spindintis žiedas. Ties Giedraičiais buvo išgelbėta Lietuvos nepriklausomybė, o Klaipėdos sukilimas pašalino Lenkijos užmačias į Lietuvos pajūrį ir mūsų vienintelį uostą.

Šviesiaplaukis padangių riteris

J. Vaičeliūnas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Eskadrilėje

Visi keturi jauni leitenantai buvo paskirti į III grupę, kurios štabas buvo Soldatskaja vietovėje, prie Tereko upės. Spalio 10 d. jie vėl sėdo į Ju-52" ir išskrido į paskyrimo vietą. Ericho mintyse sukosi pulkininko nurodymai ir Krupinskio lėktuvo avarija. Kaukazo kalnų Elbruso viršūnė (5.4 km) yra geras orientacinis punktas lakūnams. Kai transporto lėktuvas artėjo prie Soldatskajos, Erichas pastebėjo aerodrome apie 60 "Me-109" naikintuvų. Aplinkui — palapinės lakūnams ir aerodromo personalui.

Ir šios grupės štabas buvo bunkeryje. Kai jauni lakūnai suėjo į bunkerį prisistatyti grupės vadui, jie pamatė augštą majorą. Jiems nespėjus nė prasižioti, majoras šypsodamasis šūktelėjo:

— Sveiki, nekalti berneliai! Esu majoras Boninas, grupės vadas.

Erichui patiko toks paprastumas, nes jis nemėgo išpūstų formalumų. Čia nebuvo to blizgesio ir griežtumo, kokį jam teko matyti ir pergyventi karo aviacijos mokyklose. Majoras pasiteiravo naujienų iš tėvynės. Toli esančius karius domino kiekviena žinutė iš savo krašto.

Mjr. Boninas, 32 metų amžiaus, buvo senas aviacijos vilkas, dalyvavęs Ispanijos pilietiniame kare, ten pasiekęs 4 laimėjimus. Tarnaudamas JG-26, kovose su Britanija numušė 9 britų lėktuvus. Rytų fronte buvo numušęs daugiau kaip 40 priešo lėktuvų. Jis priminė, kad čia užskaitomi tik tikri laimėjimai ore. Neaiškios pergalės nežymimos. Be to, majoras pridūrė:

— Žemėje mes turime karinę drausmę, o ore vadovauja tas, kuris turi daugiau laimėjimų ir geriausia oro kovu praktiką. Jei aš su daliniu skrisiu į fronta, daliniui vadovaus tas, kuris turės daugiau laimėjimu, nors jis būtų tik puskarininkis. Dėlto ore vadovybė lengvai išsprendžiama. Jūs isakysite tai, ko negalėsite įsakinėti žemėje, ypač vyresniam karininkui. Jauni karininkai dažniausiai skrenda su pasižymėjusiais puskarininkiais, kurie yra jų vadai. Nesiskųskite man, kad jūs nenorite klausyti jų įsakymų, nes esate augštesnio laipsnio — karininkas.

Kad mjr. Boninas laikosi tų nuostatų, parodė netolima ateitis. Kartą oro kautynėse Erichas išgirdo, kad ltn. Grislawski duoda velnių savo sparniniam lakūnui mj. Boninui. Kai po kautynių jie nusileido aerodrome, majoras su šypsena priėjo prie ltn. Grislawskio ir pasakė:

— Taip, aš girdėjau, ką man sakei, bet aš negalėjau atsakyti, nes mano radijo telefonas neveikė. Dabar, kai mes ant žemės, galiu konstatuoti, kad vienas tavo žodis buvo perriebus.

Visi lakūnai juokėsi. Ltn. Grislawski grupės vadą atsiprašė, bet tai nebuvo privaloma.

Erichas ir Merschatas buvo paskirti į 7-tą, o Stiebleris ir Wolfas į 9-tą eskadrilę.

Pirmas žygis

Eskadrilėje Erichas buvo paskirtas sparniniu lakūnu grandyje, kuriai vadovavo psk. Ed. Rossman, numušęs apie 80 lėktuvų. Erichas iš jo gavo pirmus nurodymus apie kautynes ore.

1942 m. spalio 14 d. Erichas kartu su Rossmanu išskrido patruliuoti. Greitai per radiją pasigirdo pranešimas, kur skrenda priešo lėktuvai. Jie paskrido keletą minučių nurodyta kryptimi ir smigo pro debesis žemyn. Apie pirmą savo žygį Erichas pasakoja: "Kai išlindome iš debesų, pamačiau du žalsvus lėktuvus, kurie buvo už kokio kilometro. Man šoktelėjo širdis. Juk svarbu numušti pirmą priešo lėktuvą! Daviau daugiau gazo, pralenkiau savo vadą, kad turėčiau geresnę padėtį puolimui. Priartėjęs prie pasirinkto lėktuvo, paleidau šūvių seriją. Deja, nepataikiau. Taikinys prieš mane išaugo didelis.Vos spėjau pasukti lėktuvą. Tuo momentu mane apsupo priešo lėktuvai. Aš pamečiau iš akių savo vadą. Nėriau į viršų ir atsiradau virš debesu, kur švietė saulė. Per radiją pasigirdo Rossmano balsas: "Grįžk žemiau debesų!" Grįžęs, už kokio kilometro pamačiau priešo lėktuvą, kuris artėjo į mane. Aš kritau į paniką ir pasukau vakarų link, per radiją pranešdamas Rossmanui, kad mane seka priešo lėktuvas. "Suk į dešinę, kad galėtume priartėti vienas prie kito", girdžiu Rossmano balsą. Pasukau, bet puolantis lėktuvas kirto lanką ir artėjo. Mane suėmė dar didesnė panika. Pažeme pilnu greičiu skridau į vakarus. Girdėjau Rossmano balsą, bet negalėjau jo suprasti. Priešas vijosi mane. Benzino rodyklė rodė, kad aš ore galiu būti 5 minutes. Netrukus mano lėktuvo motoras burbtelėjo ir sustojo. Aš buvau kokių 300 metrų augštyje. Keliu žygiavo kariniai daliniai. Normaliai nusileisti, kad ir lauko sąlygose, nebeturėjau galimybės: nebeveikė motoras ir neturėjau augščio. Nusileidau "ant pilvo", sukeldamas dulkių debesis. Po poros minučių atidariau lakūno kabiną. Aplink pamačiau vokiečių pėstininkus. Kariniu automobiliu grįžau į savo aerodromą, kuris buvo už 20 km."

Pirmoji pergalė

Psk. Rossman paaiškino Erichui,, kad oro kovų metu geriau daryti "tigro šuolius", negu su priešu kautis dvikovoje. Suprantama, tokie šuoliai buvo naudingi, bet nevisuomet juos buvo galima padaryti.

1942 m. lapkričio 5 d. Erichas išskrido su grandimi, kuriai vadovavo ltn. Treppe. Ericho pastabumas buvo geras. Jis tuoj per radiją nurodė priešą ir skaičių: 18 štormovikų ir 10 naikintojų. Jie puolė rusų naikintojus trumpa šūvių serija, praskrisdami pro juos. Erichas pasirinko vieną štormoviką ir šūvius paleido iš kokių 100 metrų atstumo. Matė kulkosvaidžių ir patrankėlių pataikymus, bet rusų lėktuvas skrido toliau. Tada prisiminė draugų pasakojimą, kad štormovikai yra gerai šarvuoti, kad juos geriau pulti iš apačios. Priartėjęs antrą kartą iš apačios paleido ilgesnę šūvių seriją. Iš štormoviko pasirodė dūmai, ir jis užsiliepsnojo.

(Bus daugiau)

AR JAU ATNAUJINOT "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" PRENUMERATĄ?

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

MŪSŲ SILPNYBĖ AR STIPRYBĖ?

AL. GIMANTAS

Prieš kiek laiko sovietinamos Lietuvos spaudoje teko skaityti aiškinimą, kad ten dabar esanti pati demokratiškiausia santvarka visame pasaulyje, su visomis visiems skiriamomis ir turimomis laisvėmis, tik nežymiai pabaigoje buvo pridėta, kad, savaime suprantama, tos visos laisvės negalinčios būti panaudotos prieš sovietinės visuomenės interesus. Visa tai prisiminė dabar, kai po truputį pradedi pergalvoti įdomius ir gana plačiai nuskambėjusius kaikuriuos įvykius mūsų gretose.

Įvairūs išmėtinėjimai, pašalinimai, pasmerkimai nuskambėjo savotišku disonansu patriotinės visuomenės tarpe. Dar blogiau, kai toji visa akcija iššaukė eilę šypsenų ar net ir aiškių klaustukų jaunesniosios kartos tautiečių tarpe. Sutikime, kad ir tvarka, ir drausmė turi būti betkurioje organizuotoje veikloje. Turimos taisyklės, turimi įstatai, nuostatai, programos, turima pagaliau ir savų garbės teismų sistema. Žodžiu, jei jau reikia vienu ar kitu būdu sudrausminti nusižengusį ar prasikaltusį, galima užvesti savųjų tarpe bylą, kurią nagrinėjant, bus vietos ir kaltinamai medžiagai, ir kaltintojams ir gynėjams, kad sprendime būtų išvengta vienašališkumo.

Truputį koktu darosi, kai mūsų pakankamai civilizuotoje ir išprususioje bendruomenėje vyksta tokie reiškiniai, kurie yra įprasti ir nieko nestebina anapus. Mums, kelis dešimtmečius turėjusiems daug galimybių susipažinti su demokratinio proceso eiga ir jos visomis plonybėmis, darosi ir keista, ir nesuprantama, kad minios "nubalsavimai" tuoj pat turi būti laikomi teisėtais, patriotiniais ir neatšaukiamais.

Prieš keletą metų teko vieną mėnesį būti teismo sudėty. Pamoka liko gili, neužmirštama ir išliekanti ateičiai. Pagal čia priimtą anglosaksišką teisminę sistemą (gera ji ar bloga, tai jau kitas klausimas), kiekvienas apkaltintasis laikomas visiškai nekaltu tol, kol jo kaltė nėra įrodyta teisminio proceso metu. Dar daugiau, jei kaltinamasis nenori, jis gali net ir visai nesiginti ir nesiteisinti. Teismui svarbu, kad kaltintojai įrodytų įtariamojo kaltę. Teismas yra nepriklausomas, nevaržomas. Net ir policijos tarnautojo liudijimas neturi jokių pirmenybių prieš pvz. kaltinamojo liudininkus. Abiejų pusių parodymai sveriami pagal tai, kiek gali įnešti tiesos į visą teismo eigą.

Jei turime nusikaltusių savųjų tarpe ar tai tautinei drausmei, ar kurioms kitoms taisyklėms bei įstatams, traukime tokius į savuosius garbės teismus, bet iki to laiko, kol byla nebus išnagrinėta, kol nebus paskelbtas nuosprendis, tik jau neturėtume šaukti ir džiaugtis, kad, štai, radome tokį ar kitokį kaltu. Kodėl taip skubėti su savuoju sprendimu? Pasmerkimas, apkaltinimas yra labai rimtas aktas, kuriuo nereikėtų taip lengvabūdiškai žaisti. Mūsų svarbesnės organizacijos juk turi savąsias garbės teismų kolegijas, sudarytas, reikėtų tikėti, iš tam reikalui gerai paruoštų ir neprklausomų asmenų, kuriems patikėti teisminį procesą galėtume nedvejodami. Ta nevisai valyva dabartinė akcija ilgainiui gali būti žalinga bendrosios veiklos pagrindams. Jei jau kiekvienas įtarinėjimas turi baigtis pasmerkimu, ar neprieisime prie to, kad kiekvienas save gerbiantis asmuo bus priverstas pagalvoti, ar jam išvis verta jungtis į tokią ar kitokią organizuotą veiklą.

SLA SENELIŲ IR JAUNIMO NAMAI

Atsiliepdamas į J. Šarapnicko straipsnius "Tėvynėje" kovo 23 d. ir "Tėviškės Žiburiuose" kovo 29 d., noriu patikslinti faktus.

J. Šarapnickas rašo, kad SLA seimuose viską sprendžia kuopų delegatai ir kad niekas negali varžyti jų teisių. Pažiūrėkim, kaip kartais būna.

1970 m. 56-tame seime Niujorke Detroito delegatas V. Alantas norėjo kiek plačiau pasisakyti SLA reikalais. SLA prezidentas P. Dargis pagrasino pašalinti jį iš salės. Man pačiam 1972 m. SLA 57-me seime prezidentas nenorėjo duoti balso, kiek galėdamas delsė, ignoravo ir tik paskutinę dieną, baigiantis seimui, po daugelio kreipimųsi, vargais negalais leido kalbėti, kai visi reikalai jau buvo apsvarstyti. Ar tai nėra delegatų teisių varžymas?

Savo straipsniuose "Tėvynėje" ir "TŽ" Šarapnickas rašo, kad senelių namai būtų pastatyti, jei jų pageidautų SLA nariai. Čia irgi gerokai apsilenkta su tiesa. Pirmiausia paskaitykime SLA konstitucijos I skyrių — Susivienijimo tikslus. Ten pasakyta: "h. steigti ir išlaikyti senyvo amžiaus nariams namus ir narių našlaičiams prieglaudas; i. įsteigti ir išlaikyti suaugusiems ir jaunamečiams nariams poilsio ir sveikatos ūkius ir namus."

Kad Susivienijimas įsigytų senelių, jaunimo namus bei stovyklavietes jaunimui, tokius pasiūlymus SLA 55-me seime Čikagoje davė šios SLA kuopos: 75, 313, 336, 342, 352 ir 5-ta SLA apskritis. SLA 56-me seime Niujorke pasiūlymų davė 99 moterų kuopa. Ar tai nėra narių noras ir pageidavimas turėti savo senelių bei jaunimo namus įvairiose vietose?

Eilę metų kiekviename seime kuopų buvo keliamas senelių ir jaunimo namų įsigijimo reikalas, buvo išrenkamos tiem namam surasti komisijos, kurios Susivienijimui yra daug kainavusios. 1968-69 m. įvairioms komisijoms išleista $15.628,42 (žiūr. 56-to seimo knygos psl. 41). Be to, tos komisijos įvairiose vietovėse buvo suradusios geromis sąlygomis namų, ūkių ir vasarviečių, bet visus jų pasiūlymus Vykdomoji Taryba atmetė. 1956 m. velionis J. Bačiūnas buvo suradęs kelių šimtų akrų ūkį su puikiais, dideliais pastatais. J. Bačiūnas žadėjo ir pats prisidėti, jeigu būtų tame ūkyje įrengiama jaunimo stovyklavietė. Praėjus 10 su viršum metų, minėtas ūkis, pirktas už $31.000, buvo parduotas už $650.000. 1968 m. balandžio 27 d. Vykdomoji Taryba Čikagoje svarstė vasarnamio įsigijimo reikalą, bet dauguma balsų atmetė.

Kiekviename seime yra renkamos jaunimo komisijos, kurios neturi sąlygų veikti. Jų nekviečia į Vykdomosios Tarybos posėdžius, joms jokio sprendžiamo balso neduoda, jų pasiūlymai yra nepriimami.

J. Šarapnickas cituodamas iš "Laisvosios Lietuvos" seimo delegato A. M. Augūno straipsnį, neįstengė jo minčių paneigti. Juk ten buvo pasakyta, kad 57-me seime SLA prezidentas paskyrė komisiją sudaryti pastovių komisijų sudėčiai ir rekomenduoti seimui. Ta komisijų komisija gavo iš prezidento sąrašą asmenų, kurie turi būti rekomenduoti. Juokingiausia, kad komisijų komisijos visi trys nariai patys save įtraukė į svarbiausias komisijas ir seimas juos patvirtino. Tai ne tik netaktiška, bet, rodos, ir priešinga parlamentarinėm taisyklėm (Roberts rule).

Esant tokiai padėčiai, SLA labai sunku gauti naujų narių, nes nieko neturima jiems pažadėti, jokio šūkio, kuris juos skatintų įsijungti.

Susivienijimo steigėjų tikslas buvo jungti visus lietuvius, visais būdais gaivinti lietuvių tarpe lietuviškumą ir tautinę savigarbą. Susivienijimas nebuvo įsteigtas kad tarnautų siauriems grupiniams interesams.

J. Gedmintas, SLA 75 kp.
Fin. sekr. ir organizatorius

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Edmontono lietuvių parapija Albertoje Verbų sekmadienį. Mišias laiko kapelionas kun. I. Grigaitis. Nuotr. A. D.

Žmonės, jaunesni kaip 30 metų

Žodis, tartas Montrealio CFMB radijo stoties lietuviškoje programoje

I. GRAŽYTĖ-MAZILIAUSKIENĖ

Prisimenu Berkeley universiteto amerikiečių studentų kadaise paskelbtą credo: "Nepasitikėk jokiu žmogum, senesniu kaip 30 metų amžiaus". Buvo kalbama apie tai, kad tam tikro amžiaus pasiekę žmonės pradeda sustingti, nieku nebesidomi ir studentams neberodo pakankamo dėmesio. Pagalvojau, kad laikai pasikeitė, nes šiandieną mes, Montrealio lietuviai, iš tikrųjų galėtume labai rimtai ir atvirai pasakyti: "Nepasitikėk jokiu žmogum, jaunesniu kaip 30 metų amžiaus".

Kaip pagalvoju apie savo studentavimo laikus prieš (deja!) penkiolika metų, prisimena mūsų buvusi veikla. Tada lankėme universitetus ir buvome vadinami jaunąja karta, nors kaikurie iš mūsų dar ir šiandieną tebegalvoja, kad esame jauni. Kaip ten būtų, anuomet buvo sakoma, kad reikia perimti pozicijas, pakeisti organizacijų veiklą, pritaikyti ją naujiem laikam, naujai dvasiai. Anais laikais, iš tiesų, daug žmonių mums šį reikalą taip aiškino ir mus stūmė į pirmąsias pozicijas. Reikia pasakyti, kad mes sutikom ir ėjom, nežinodami iš tikrųjų kaip veikti, labai revoliucionieriškai nusiteikę. Norėjome pasiųsti visus "senius" į pensiją, tikėdami, kad mes viską padarysim, mes perimsim, mes sukursim! O visuomenė mums tada padėjo. Tebeprisimenu anuos "gerus laikus", kai į studentų renginius Montrealyje susirinkdavo iki 400 žmonių. Šiandieną net sunku patikėti. Tačiau visdėlto turime rimtai pagalvoti, kokioje pagaliau būklėje yra dabartinis Studentų Sąjungos skyrius Montrealyje. Kelerius metus buvo didelė tyla. Žinojom, kad tokia organizacija egzistuoja, bet ką ji daro, kaip daro, kodėl daro? Iš tikrųjų daug ir nedarė: buvo labiau rūsių, stovyklų, iškylų veikimas, neduodantis nieko ypatingo. Ir kritikavom juos atkakliai. Sakėm, kad jie turi imtis "veiklos".

Tačiau dabar, po praeitų metų jaunimo kongreso, kai mūsų visuomenė pradeda giedoti paskutines mirties raudas jaunimui, kai sakoma, kad visi tie didieji suvažiavimai tėra viena didelė jaunimo pramoga, nes iš tikrųjų ten nieko nenuveikiama, man kilo mintis, kad kaltė galbūt nėra vien tiktai jaunimo, bet ir mūsų. Tarp mano kartos, kuri tiek Montrealyje, tiek kitur jau yra perėmusi didelę dalį vadovaujančių pozicijų, ir veiklių studentų (turiu galvoje žmones, jaunesnius kaip 30 metų) yra vienas pagrindinis skirtumas: mumis visi domėjosi, o mes jais nesidomime! Nesusilaukiant dėmesio, be abejonės, nėra nė jokio entuziazmo veikti. Kas gi pagaliau veiks, jeigu visas veikimas atsimuša kaip į sieną.

Galbūt manoji karta dabartitį studentą įsivaizduoja truputį sukarikatūrintą. Nerimta "diela", sakom, kažkas nerimto, neveikia taip, kaip mes veikėm. Daro viską labai ekspromptu, iš anksto smulkmeniškai neorganizuoja. Pagaliau apie juos mažai terašoma, o Montrealyje šiandieną apie studentus beveik nieko nerašoma. Studentai tapo tik savotiška pasilinksminimų dalimi, kai jie renginiuose pasirodo salės gale ir greitai pradingsta.

Tada ir vėl prasideda ta pati kalba, kad Montrealio studentams reikėtų pagaliau pradėti ką nors kultūriškai veikti. Juk negalima užsidaryti, vien tiktai savo malonumui gyventi, nes po kelerių metų jiems teks būti mūsų visuomenės energingiausia, atsakingiausia dalimi. Kas gi perims mūsų organizacijas? Mes kada nors juk pavargsim, ir mums, viduriniajai kartai, veikla nusibos! Juk ir šiandien mūsų veikime atsiranda labai daug sustingimo, labai daug apatijos. Pagaliau būkime atviri: kas gi Montrealyje pastaraisiais metais nuveikta kultūrinėje, tikrai kultūrinėje srityje? Labai nedaug. Nenoriu pabrėžti, kad esame kitokie, kaip visos kitos kolonijos, ir kitur jaučiamas pasikartojimas darbų daugkartine imitacija. Taip, būna suvažiavimų, sutraukiančių tūkstančius. Bet juk ne juose yra lietuviškos kultūrinės veiklos esmė. Po ketverių ar penkerių metų tik tada užteks jaunimo, kuris vyks į Čikagą ar kitus centrus dalyvauti didesniuose susibūrimuose, jeigu tokiose mažose kolonijose, kaip Montrealis, bus tęsiama dabartinė lietuviškoji veikla.

Studentai vieną dieną turės perimti vadovaujančias pozicijas, bet išmokti vadovavimo jie tegali veikdami dabar. Tai reiškia, kad Studentų Sąjunga turėtų būti viena veikliausių organizacijų, o šiandieną Š. Amerikoje ji yra turbūt pati neveikliausia...

Montrealio lietuviai studentai visdėlto pradeda judėti, nors kol kas dar neperdaug dideliu tempu. Tačiau sėdėdami poezijos rečitalyje, kurį Montrealio lietuviai studentai suorganizavo, pasikviesdami mūsų žymiausią poetą Henriką Nagį ir du jaunus poetus, matėme galbūt penkis, gal tris, na, gal aštuonis mano kartos žmones, nedaugiau. Sėdėjo patys studentai, sėdėjo ir gana nejaukiai dairėsi aplink. O kur gi visi tie, kurie visą laiką šaukė, kad studentai turi imtis kultūrinių renginių? Jų nebuvo. Ir atsakymas būtų vienas: neįdomu, studentai daro, galas žino, kas ten bus, nerimtas dalykas.

Bet ir po šito gerai praėjusio, šaltai sutikto rečitalio, kurio kultūrinis lygis buvo tikrai nežemesnis už daugelį laikraščiuose išreklamuotų renginių, studentams visdėlto nenutrūko entuziazmas. Jie yra pasiryžę ir toliau viešai veikti, tik įdomu, kaip ilgai jie galės veikti, jei visuomenė reaguos taip, kaip ano rečitalio metu? Tada poetai kalbėjo labai nedidelei uždarai grupei, kuri uždara tapo ne savo valia, bet tų, kurie nemalonėjo apsilankyti.

Jeigu taip ir ateityje bus, tai po pusmečio ar po metų studentai sau juk gali pasakyti: mes turime daug kur pasireikšti, universitetuose yra pakankamai klubų, studentų organizacijų, mes galime būti aktyvistais daug kur.

Kai studentai mus vėl kvies, išgirskim juos! Ateikim, nesakykim, kad mes jais nepasitikim, pripažinkim, kad jie bando kaką kultūriškai naudingo mūsų bendruomenei duoti. Gal būt jie nori mus geriau pažinti, ir galbūt mes turėtume juos geriau pažinti, kad ateityje galėtume atviriau ir paprasčiau tarpusavy kalbėtis, neužimdami kovingų pozų, ir gal net pasitikėti žmonėmis, jaunesniais kaip 30 metų amžiaus.

GERIA DIDELI IR MAŽI

Rusiškasis okupantas į Lietuvą atnešė ne tik komunistinę vergiją, lietuvių tautos rusinimą, lietuviškojo kaimo sunaikinimą, lietuviškos gamtos subjaurojimą, lietuviškųjų žemių išdraskymą, fizinį lietuvių tautos naikinimą — tautžudystę. Rusai į Lietuvą atnešė ir besaikį girtuokliavimą. Jeigu anksčiau kaikuriose Lietuvos vietose sakydavo "geria kaip maskolius", tai šiandien ši okupanto atnešta blogybė užliejo didelę dalį mūsų tautos. Geria vyrai ir moterys, geria kiekviena proga, geria dideli ir maži. Girtuokliavimas yra tiek išplitęs, kad komunistiniai vadeivos priversti griebtis įstatymų bei baudų.

Liūdniausia yra tai, kad girtuokliavimas yra išbujojes nepilnamečių ir net besimokančio jaunimo eilėse. Štai Lietuvoje leidžiamas žurnalas "Šluota" skelbia surinkęs iš Panevėžio miesto vaikų medžiaga, liečiančią moksleivių girtuokliavimą:

— Septyniolikmetis moksleivis Rimas D.: "Gėriau mieste už gastromo. Pinigų davė tėvas. Aš geriu nebe pirmą kartą. Kodėl geriu — nežinau".

— Septintokas Vilius S.: "Vyno man nepardavė, todėl aš paprašiau tokio nepažįstamo vyro, kad jis nupirktų".

— Vienuolikmetis Romualdas K.: "Gėrėme degtinę po mažiau kaip po pusę arbatinės stiklinės. Užkandome duona. Išgėrę išėjome pasivaikščioti į pievą, atsisėdome pailsėti ir užmigome".

— Septyniolikmetė Irena I.: "Restorane aš buvau su draugu, kuris gyvena Kaune. Pasidarė labai bloga. Nuėjau į seną turgų ir ten atsisėdau. Truputį užsnūdau".

Taigi, lietuviškoji moksleivė Irena sėdi girta sename turguje ir miega. Kas išaugs iš tokios moksleivės, niekas dabar negali pasakyti, tačiau kokiais keliais nueina girtuokliaujančios merginos, spėlioti netenka.

Komunistinėje rusų spaudoje kartas nuo karto pasirodo žinių apie ištisas girtų jaunuolių gaujas Rusijos didmiesčiuose. Su tomis gaujomis yra bejėgė kovoti net sovietinė milicija. Esą toms gaujoms priklauso ir augštų sovietinių pareigūnų vaikai. Jie juokiasi iš savo tėvų propagandinių kalbų, juokiasi iš komunistinių doktrinų. Milicijai suėmus girtus jaunuolius, nekartą ir pati milicija patenka į rimtas painiavas, nes augšto komunistinio pareigūno sūnaus suėmimas neišeina į gera ir patiems milicininkams. Vengdami nemalonumų, milicininkai dažnai numoja ranka į girtų jaunuolių gaujas didmiesčiuose.

B. Rimgaudas

Tragiškai mirus

a†a Jonui Elvikiui,

liūdinčius tėvelius A. S. ELVIKIUS, brolį ANTANĄ su žmona PATRICIJA, seserį ONUTĘ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

K. L. B. Otavos apylinkės valdyba

Mylimam sūnui

Jonui Elvikiui

ežero nelaimėje tragiškai žuvus, tėvelius, sesutę, brolį ir gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Bubniai *Gedminai*
Vinerskiai *Girniai*

Pavardės Kanados pasuose

NORMAN CAMPBELL

JAV ir Australijos piliečiai, pakeitę savo pavardes, gauna pasus, kuriuose jų buvusios pavardės nepažymėtos. Kanados užsienių reikalų min-jos pasų įstaigos pranešimu, Kanados piliečiams tokia lengvata netaikoma, nes perdaug kainuotų dabartinių taisyklių pakeitimas.

Spaudoje neseniai buvo rašyta, kad Kanados įstaigų reikalavimas į pasus įrašyti buvusias pavardes etninės kilmės kanadiečiams dažnai gali sudaryti nemalonumų. Ypač asmenims, atvykusiems iš komunistinių kraštų Rytų Europoje.

Pasų įstaigos viršininkas R. J. Sutherland savo laiške "Canadian Scene" spaudos agentūrai nekomentavo anksčiau paskelbto paragrafo: "Nuo 1970 m. iš visų imigracijos kraštų Kanada liko vienintelė, kuri pasuose įrašo pavardę gimimo metu. Etninių grupių atstovai prerijų provincijose tvirtina, kad tai gali būti pavojinga etninės kilmės keliautojams. Europos komunistiniai kraštai natūralizacijos nepripažįsta ir savo piliečiais laiko ne tik tuose kraštuose gimusius asmenis, bet ir jų vaikus bei vaikaičius."

Kai natūralizacijos metu arba pavardžių keitimo įstatymo rėmuose pavardė pakeičiama nežymiai, Kanada į pasą įrašo tik pakeistąją pavardę. Bet kai pavardė pakeičiama iš esmės, nukerpant galūnes "stein" ar "berg", jos prasmę išverčiant į anglų kalbą arba ją visiškai pakeičiant, tai šalia naujosios pavardės Kanados pase bus įrašyta ir pavardė gimimo metu.

Tokias savo taisykles pasų įstaiga šitaip aiškina: pareiškimai pasams gauti yra mikrofilmuojami, o originalieji dokumentai nesaugomi. Vienintelis būdas suderinti naujai pakeistą pavardę su asmens pirmine tapatybe yra abiejų pavardžių įrašymas pase. Ši įstaiga pabrėžia, kad prie dabartinės sistemos būtų neįmanoma atsekti pavardę pakeitusio asmens pirminę tapatybę, jeigu pasuose tebūtų įrašyta pakeistoji pavardė. Tuo tarpu sistemą pakeisti labai daug kainuotų.

JAV saugoja visas (nemikrofilmuotas) bylas. Amerikos ambasada Otavoje pareiškė, kad ji išduodanti pasus vien tik su nauja pavarde, jeigu pavardė yra legaliai pakeista arba įrodoma, kad naujoji pavardė jau ilgesnį laiką vartojama ir visuomenės yra pripažinta.

Australijos pasuose pavardė gimimo metu neįrašoma, jeigu a. asmuo yra jaunesnis kaip 15 m. amžiaus, b. pavardė buvo pakeista prieš daugiau kaip 10 metų, c. pavardės pakeitimas yra teisiškai įregistruotas vadinamuoju "deed poll", d. pavardė pakeičiama natūralizacijos metu, ir būna išpildytos augščiau išvardintos sąlygos.

Savo laiške "Canadian Scene" spaudos agentūrai R. J. Sutherland atkreipia dėmesį, kad reikalavimą įrodyti pilietybę nereikia aiškinti pilietybės abejotinumu — nes toks įrodymas yra pagrindinė sąlyga pasui išduoti. Įrodžius pilietybę, reikia įrodyti ir asmens tapatybę, o tai neįmanoma, kai pavardė pakeičiama neformaliai. Tapatybę įrodyti ir pažymėjimą "certificate of identity" parūpinti yra pasą prašančio asmens pareiga.

Savo laišką R. J. Sutherland baigia tokiu tvirtinimu: "Iš patirties žinome, kad nei natūralizuoti piliečiai, nei natūralizuotų tėvų gimę vaikai, keliaudami po komunistinius kraštus, jokių sunkumų nesusilaukia, jeigu jie, prieš išvykdami, pasirūpina reikalingomis įvažiavimo ir išvažiavimo vizomis".

Canadian Scene

Ar žaibas pavojingas miestuose?

Vasaros metu Kanadoje turime nemaža žaibingų ir griausmingų dienų. Žaibai padaro daug nuostolių žmonėms bei jų turtui. Yra betgi žmonių, manančių, kad žaibo įtrenkimai ir gaisrai miestuose negalimi. Tai netiesa. Čia pateiksiu atpasakotą santrauką iš "The Globe and Mail" savaitinio priedo straipsnio "Why lightning comes from the summer sky?"

Minimam straipsnyje pabrėžiama, jog žaibas yra vienas labiausiai paprastų, bet kartu labiausiai destruktyvių, ligi šiol mažiausiai suprantamų reiškinių. Kiekvienu momentu žemėje daužosi apie 1.800 griaustinių su žaibais. Kiekvieną sekundę žaibas trenkia apie 100 kartų, tačiau nėra net dviejų žaibo įtrenkimų, kurie būtų visiškai vienodi.

Griaustinis, nors labai šiurpus savo garsu, bet nepavojingas. Pavojingas tik begarsis žaibas. Paskutiniųjų maždaug 200 metų laikotarpyje mokslininkai patyrė gana daug apie šį natūralųjį gamtos reiškinį žaibą. Žaibo greitis — iki 100.000 mylių per sekundę. Kaikurie žaibo smūgiai užtrunka tik keletą mikrosekundžių ir paliečia keleto mylių plotą. Žaibo potencialumas siekia nuo 10 iki 100 milijonų voltų.

Kanadoje griaustinio ir žaibų sezonas — nuo gegužės iki spalio mėnesio. Paskutiniųjų 10 metų laikotarpyje Kanadoje buvo žaibo nutrenkimo aukų 104 asmenys. 80% mirčių įvyko Ontario ir Kvebeko provincijose.

Nustatyta, kad joks namas negali būti garantuotas kaip saugus nuo žaibo įtrenkimo, nežiūrint kur jis būtų. Geriausia apsauga pasislėpti nuo žaibo — metalinis automobilis uždarytais langais, o pavojingiausia vieta — po medžiu. Tenai įvyksta net trečdalis nelaimių-įtrenkimų.

Nuo senų laikų sakoma, jog žaibas niekad du kartu netrenkia į tą pačią vietą. Tai netiesa: 981 pėdų augščio anteninis televizijos bokštas Londone, Ont., yra trenktas žaibo maždaug 4 kartus metų laikotarpyje.

Telefonų bendrovės ir elektrinės jėgos pastatai ypač smarkiai paliečiami. 1970 m. Ontario Hydro savo pastatų sistemoje užregistravo 450 silpnesnių ir stipresnių įtrenkimų. Buvusios paliestos augštos įtampos linijos. Žaibai apgadino 435 transformatorius. Ontario ir Kvebeko telefono tinklas metų laikotarpyje žaibo apgadinamas 2000 vietų.

1970 m. Ontario provincijoj — kaimuose ir miestuose — buvo 1.807 žaibo įtrenkimai — gaisrų atvejai. 26% miškų gaisrų sukelią žaibo įtrenkimai.

Žaibavimo bei griaustinio atveju patartina būti namo viduje, bet nestovėti prie atdarų durų, langų ir pan.; laikytis atokiau nuo ugnies židinio, radiatorių, krosnių, metalo vamzdžių, vandens sinkų, neįjunginėti elektrinių įtaisų, nesinaudoti telefonu, nenukabinti baltinių nuo džiovinimo linijos ir t.t. Pr. Alšėnas

Tai pirmoji solistės

plokštelė,

gaunama pas platintojus

(kaina — $6.00)

arba šiuo adresu

(su persiuntimu — $6.75):

Entreprises Belle — Arti Enrg.
P.O. Box 122,
La Salle 650, Que.

Toronto Prisikėlimo parapijos dvidešimtmečio šventėje iškilmingas padėkos Mišias koncelebruoja šioje parapijoje anksčiau dirbę kunigai.
Nuotr. S. Dabkaus

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"PORA UŽ POROS-73"

Klaipėdos statybininkų kultūros rūmuose gegužės 7 d. buvo surengtas tradicinis pramoginių šokių konkursas "Pora už poros-73" geriausiems Lietuvos šokėjams išaiškinti. Tarptautinėje klasėje pirmoji vieta teko kauniečiams gydytojams Jūratei ir Česlovui Norvaišoms, A klasėje — Kauno profsajungų rūmų "Sūkurio" grupės atstovams Laimai ir Algiui Kaminskams, C klasėje — seseriai ir broliui Virginijai ir Ričardui Grigaliūnams iš Klaipėdos. Senjorų grupėje geriausi buvo kauniečiai Marija ir Stasys Staponkai.

DRUSKININKŲ TILTAS

Per nepilnus dvejus metus Druskininkuose buvo pastatytas tiltas per Nemuną. "Komjaunimo Tiesa" 86 nr. skelbia jo naujoves: "Metalinių tiltų su tokio ilgio angomis ligi šiol dar nestatėme. Pirmą kartą mūsų respublikos tiltų statyboje panaudotos legiruoto plieno sijos. Jų elementai buvo paruošti ir suvirinti gamykloje, o jau vietoje statytojai, užuot kniediję, juos sujungė labai atspariais varžtais. Toks sujungimas — mūsų šalies tiltų statybos naujovė. Krante sumontuotas daugiau kaip 400 tonų svorio perdenginys buvo dviem galingais kranais ir gervių bei blokų sistemos pagalba per dešimt dienų užtrauktas ant atramų..." Pranešime džiaugiamasi: "Baigėsi vairuotojų, visų su kelionėmis susijusių, pagaliau darbo žmonių, gyvenančių šiame Nemuno rajone, vargai. Dabar, norint patekti iš Druskininkų į Veisiejus, Lazdijus, Kalvariją, Kapsuką ir dar toliau, nebereikės sukti "alkūnės" per Merkinę, dabar kito Nemuno kranto gyventojai — baltašiškiečiai ir jų kaimynai, norėdami patekti į Druskininkus, nebeūkaus keltininkų, nebedrebės valtelėse, o ramiausiai pereis tiltu, nusidriekusiu 200 metrų nuo vieno Nemuno kranto iki kito..."

AUTOMOBILIŲ SKIRSTYMAS

Vilnietis B. Strelkovas "Komjaunimo Tiesos" 63 nr. klausia redakciją, kaip galima nusipirkti automobilį. Jis nori žinoti, ar automobiliai skirstomi eilės tvarka, ar pagal kokius nors kitus principus. Redakcijos atsakymas: "Lengvosioms mašinoms įsigyti eilė nenustatoma. Prekybos valdyba ir vykdomieji komitetai savo sprendimu įstaigoms, įmonėms, organizacijoms paskiria tam tikrą skaičių mašinų, kurias profsąjungos vietos komitetai paskirsto darbuotojams, padavusiems pareiškimus mašinai gauti. Pirmenybė suteikiama geriems darbuotojams. Ypač skatinami asmenys, pasižymėję visuomeninėje veikloje." Čia tenka pabrėžti, kad okupuotai Lietuvai kasmet skiriamas ribotas automobilių skaičius, nes jų gamyba Sovietų Sąjungoje vis dar tebėra labai menka. Automobiliai specialiose krautuvėse nepardavinėjami, bet perkami darbovietėse, kur lemiamas žodis tenka profsąjungos komitetams. Redakcijos prasitarimas apie pirmenybę visuomeninėje veikloje pasižymėjusiems asmenims, matyt, reiškia pirmenybę kompartijos veikėjams.

ŽELDINA MIŠKUS

Balandžio 17 d. "Tiesa" paskelbė pranešimą apie prasidėjusį miškininkų darbymetį: "Trimis savaitėmis anksčiau, negu pernai, pradėję želdinti miškus, eglaičių, pušaičių, ąžuoliukų, uosių, maumedžių daigais jie jau užsodino 4.000 hektarų. O iš viso respublikoje šiemet sužaliuos 9.000 hektarų naujų želdinių. Daugiausia želdoma Klaipėdos, Kretingos, Plungės, Skuodo, Mažeikių, Akmenės rajonuose, kur miškai smarkiai nukentėjo nuo prieš kelerius metus praūžusių stiprių audrų..." Neringoje jau iškirsti seni medynai, o jų plotai baigiami užsodinti jaunomis pušaitėmis.

LAIMĖJO III VIETĄ

Sovietų Sąjungos moksleivių konkurse "Kosmosas" III vietą laimėjo kauniečiai Valdas Stuikevičius, Edmundas Lisauskas, Albinas Dabašinskas ir Leonas Berezinas, pagaminę radijo bangomis valdomo atominio visureigio "Luna-7" modelį. Tas visureigis, sprendžiant iš jo pavadinimo, turbūt yra savotiškas automobilis važinėti mėnulyje. Tadžikijos centrinė jaunųjų technikų stotis laimėjo I vietą už sovietų erdvėlaivio "Sojuz" ir amerikiečių "Apolono" modelius.

GERINA KELIUS

"Komjaunimo Tiesos" 78 nr. pranešama, kad prieš trejus metus rekonstruota Vilniaus—Kauno autostrada jau padengė turėtas išlaidas: "Kelionė iš Vilniaus į Kauną sutrumpėjo 20-30 minučių. Eismas tapo saugesnis, ne taip greit susidėvi mašinos. Sutaupoma nemaža degalų. Kelininkų patirtis, tobulinant šią trasą, dabar panaudojama, rekonstruojant Vilniaus—Ukmergės ir Kauno—Klaipėdos automagistrales. Šiuose ruožuose tiesiamos plačios vienos eismo krypties juostos, įrengiamos dviaukštės sankryžos ir mazgai, panaikinami statūs posūkiai ir kitos kliūtys, dėl kurių vairuotojams tekdavo lėtinti greitį. Rekonstruoti plentai lies tik didesnių miestų pakraščius, mašinoms nebeteks klaidžioti gatvėmis. Trijų šimtų kilometrų kelionė iš respublikos sostinės iki uostamiesčio sutrumpės viena valanda. Vien tik Kauno—Klaipėdos ruože liaudies ūkis per metus galės sutaupyti 20 milijonų rublių. Didelį ekonominį efektą duos ir patobulinta Vilniaus—Ukmergės magistralė. Ateityje bus pertvarkyta visa ši trasa — iš mūsų respublikos sostinės iki Rygos...". Rekonstruotas Vilniaus-Trakų plentas pusiau sumažino kelionės trukmę.

FILOSOFŲ DRAUGIJA

"Tiesa" 102 nr. praneša, kad filosofų konferencijoje Vilniuje buvo įsteigtas Sovietų Sąjungos filosofų draugijos Lietuvos respublikinis skyrius. Kaip šiandien Vilniuje suprantama filosofija ir kas yra laikomi filosofais, atskleidžia tolimesnis prasitarimas: "Tarybų Lietuvoje yra apie 200 filosofijos mokslo atstovų — filosofijos, m o k s l i n i o komunizmo, mokslinio ateizmo, logikos, estetikos, etikos, taikomosios sociologijos specialistų. Iš jų 95 turi mokslinius laipsnius. Šeši yra filosofijos mokslų daktarai..." Apie draugijos tikslą rašoma: "Svarbus draugijos uždavinys, pažymėjo konferencijoje kalbėję mokslininkai, yra plačiau propaguoti filosofinius marksistinės-leninės pasaulėžiūros principus, nuosekliai ir ryžtingai kovoti su buržuazine ideologija, antikomunizmu ir revizionizmu, dogmatizmu ir religinėmis koncepcijomis..." Sovietinės filosofų draugijos lietuviško skyriaus pirmininku išrinktas Lietuvos Mokslų Akademijos narys J. Macevičius, pavaduotojais — Vilniaus universiteto filosofijos istorijos ir ateizmo katedros vedėjas J. Bardaitis ir LM Akademijos filosofijos katedros vedėjas J. Minkevičius. V. Kst.

Niagaros pusiasalio skautų "Žalgirio" vietininkijos dešimtmečio šventė St. Catharines, Ont. Svečių tarpe vyr. skautininkas P. Molis, vyr. skautininkė L. Milukienė, s. N. Kersnauskaitė iš Klevelando, s. P. Būtėnas iš Toronto ir s. S. Ilgūnas iš Ročesterio. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

HAMILTON, ONT

BANKELIO "TALKA" balandžio 30 d. suvestas metų trečdalio balansas — $4.230.539,74. Pagal praeitų metų balansą, padidėjimas siekia beveik milijoną dolerių. Nariai laiko šėrų, indėlių ir depozitų sąskaitose $2.680.508,20, o terminuotų depozitų sąskaitoje — $1.170.000. Asmeninių paskolų yra išduota $547.546,99, nekilnojamo turto (mortgičių) — $2.969.815,15. Išduotų paskolų sumos irgi gerokai pakilo. Gerą finansinę bankelio būklę rodo š.m. pirmojo trečdalio $98.312,42 pelnas. Bankelis dabar turi 1583 narius ir 457 skolininkus.

Balandžio 6 d. posėdyje bankelio valdyba atsisveikino su ilgamečiu pirm. Edvardu Sudiku, kuris nuo gegužės mėn. 1 d. pasitraukė iš "Talkos" valdybos ir yra persikėlęs gyventi į Torontą. Jo įnašas paliko labai ryškius pėdsakus, nes E. Sudikas priklausė bankelio iniciatorių grupei ir 1955 m. sausio 23 d. kartu su E. Lengniku ir J. Kšivickiu buvo išrinktas į steigėjų komitetą, atliko visus parengiamuosius formalius steigimo darbus. Bankelio valdybon E. Sudikas buvo išrinktas 1959 m., pirmininko pareigas perėmė 1960 m. pradžioje. Taigi, bankelio valdyboje išbuvo 14 metų. Tame laikotarpyje jo vadovaujamo bankelio balansas pakilo nuo $215.753,84 iki $4 milijonų su viršum. Pirmininkaudamas pasižymėjo kooperatinių reikalų supratimu, kietumu finansiniuose reikaluose, griežtai žiūrėdamas, kad bankelis taupiai ir saugiai tvarkytų narių sutelktą kapitalą, propagavo kooperatinę idėją spaudoje ir paruošdavo nariams siuntinėjamus "Talkos" biuletenius. E. Sudikui už atliktą darbą valdybos vardu padėkojo A. Vainauskas.

Bankelio pirmininku valdybos posėdyje buvo išrinktas Alfonsas Vainauskas, kuris dalyvauja valdybose nuo pat bankelio įsteigimo dienos: 1955-58 m. — vicepirmininkas, 1958-60 m. — pirmininkas, 1962-73 m. — vėl vicepirmininkas. Taigi, patyrimo ir praktikos šiam darbui turi pakankamai. Kiti valdybos nariai pareigom pasiskirstė: Jonas Bulionis — vicepirm., Albertas V. Repšys — sekr., Stasys J. Dalius — ižd., Laimutis Mačekūnas — valdybos narys. Jis buvo pakviestas iki metinio narių susirinkimo pakeisti iš valdybos pasitraukusį E. Sudiką. Kredito komitetą sudarė: pirm. Jonas Mikšys, sekr. Jeronimas Pleinys ir narys Algirdas Trumpickas; revizijos komisiją — pirm. Zenonas Stanaitis, sekr. Robertas Kontenis ir narys Algirdas Meškauskas.

Valdybos posėdyje gegužės 4 d. pirm. A. Vainauskas pasveikino įėjusį į valdybą L. Mačekūną, kaip jaunosios kartos atstovą, linkėdamas įsijungti į kooperatinių reikalų svarstymą. Tame pat posėdyje valdyba padarė svarbų ir reikšmingą nutarimą, sutikdama būti sporto klubo Kovas rėmėja. Ryšiams su sporto klubu paskirtas vicepirm. J. Bulionis, kuris yra pats aktyvus sportinėje veikloje ir supranta sportininkų rūpesčius bei sunkumus.

Bankelis "Talka" yra labai daug prisidėjęs prie lietuviškų reikalų rėmimo — vien tik pernai išmokėta $7.150, o dabar nutarta pastoviai remti Kovo veiklą. Tam tikslui yra reikalingi pinigai. Todėl nariai prašomi laikyti savo santaupas "Talkoje" ir taip pat joje skolintis. Tiems, kurie pinigus laikė bankuose, dabar yra gera proga perkelti be nuostolio į "Talką", nes balandžio 30 d. buvo prirašyti procentai. "Talka" moka už šėrus ir taupomąsias sąskaitas 6½%, už čekių sąskaitas — 5½% ir už terminuotus indėlius vieneriems metams — 7%. Stasys Dalius

NAUJOS PLOKŠTELĖS. Sekmadieniais po 10 ir 11 val. pamaldų galima įsigyti naujausių plokštelių: "Kur lygūs laukai", "Oi toli, toli" — Filadelfijos choro, "Kokiais keliais aš keliausiu" — Vokietijos vyrų kvinteto, "Baltos gėlės" ir kt. pas J. Pleinį. Taip pat dar galima gauti St. Raštikio knygą "Įvykiai ir žmonės", Al. Barono romaną "Abraomas ir sūnus" ir kt. J. P.

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

RODNEY, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimą pirmąjį gegužės sekmadienį atidarė LB apylinkės pirm. S. Gaidauskienė. Motinoms pagerbti buvo sugiedota "Marija, Marija". Kartu su minėjimu buvo sujungtas šeštadieninės mokyklos mokslo užbaigimas ir R. Kalantos pirmosios mirties metinės. Šiai dienai skirtą atitinkamą paskaitą skaitė S. Jakubickas iš Delhi tema "Lietuvė motina laisvės kovoj", pabrėždamas motinų įnašą šiai kovai senaisiais ir dabartiniais laikais. Po paskaitos A. Ciparytė padeklamavo eilėraštį "Mamytei", o Romo Kalantos atminimui savo rašinį skaitė Algis Rastapkevičius. Oficiali minėjimo dalis baigta S. Gaidauskaitės eilėraščiu.

Minėjime buvo daug LB Delhi apylinkės lietuvių su pirm. S. Kairiu, geriau sakant, su jo visa šeima. Pirm. S. Kairys pasveikino susirinkusius, ypač motinas. Sūnus Linas su A. Gaidauskaite vadovavo meninei programos daliai, sūnus Vidas šoko, o motina Kairienė stebėjo: Bendrai, Kairių šeima yra labai visuomeniškai aktyvi ir namie, ir svetur.

Meninę dalį atliko šeštadieninė mokykla, vad. mok. T. Kojelaitienės, ir Delhi ansamblis "Palanga", vadovaujamas E. Augustinavičienės ir Glenn Lowson — Kęstučio. Lietuvišką mokyklą lanko Alma, Audra Ciparytės, Silvija Gaidauskaitė, Nijolė Pakalnytė, Petras Jocius ir Leonas Rastapkevičius. Kad ir negausūs savo skaičiumi, bet tiek prozą, tiek eilėraščius buvo gerai paruošę. Gera buvo ir tarsena. Be to, pašoko ir vieną šokį. "Palanga" šį kartą pasirodė tik su šokiais. Neseniai įsikūręs ansamblis per trumpą laiką sugebėjo sutraukti beveik visą apylinkės jaunimą, paruošti nemažą šokių ir dainų repertuarą. Reikia pasakyti, kad šoka gerai ir su įsijautimu, yra drausmingas vienetas. Tai vadovų nuopelnas. Jų mokytojas yra Glenn Lowson, nelietuvių kilmės. Jis pasivadino Kęstučiu ir jau kuris laikas dirba su lietuviais. Malonu, kad Kęstutis į ansamblio paruošimą įdėjo tiek daug triūso ir širdies! Programą pravedė Linas Kairys gyvai ir įdomiai. Pabaigai jaunoji Audrutė Ciparytė akordeonu pagrojo keletą dalykų. Ji daro labai gerą pažangą.

Pirm. S. Gaidauskienė padėkojo visiems susirinkusiems, ypač Delhi-Tillsonburgo ir Londono lietuviams, paskaitininkui S. Jakubickui, mokyklai, "Palangos" ansambliui ir įteikė gėlių jo vadovams E. Augustinavičienei ir G. Lowson-Kęstučiui. Minėjimas baigtas Tautos himnu ir vaišėmis.

WEST LORNE KATALIKŲ parapijos pernai pastatytai bažnyčiai lietuviai padovanojo kryžių prie didžiojo altoriaus, surinkę $2.000 aukų. Jo paskirtis — priminti parapijiečiams kenčiančią Lietuvą. Motinos Dienos proga gegužės 6 d. buvo atlaikytos pamaldos ir kryžius dedikuotas Lietuvai su įrašu: "Lord have mercy on suffering Lithuania". Klebonas kun. J. Smith pamoksle pabrėžė, kad tai yra neeilinis įvykis, ir paprašė visus pamaldų dalyvius pasimelsti už Lietuvą.

L I E T U V I Ų ENCIKLOPEDIJĄ Punsko gimnazijai numatoma pasiųsti netrukus vietinio mūsų jaunimo vardu. Enciklopedijai buvo renkamos aukos ir panaudoti iš tautinių šokių šventės Čikagoj gauti pinigai. Leidėjas tokiam tikslui davė 25% nuolaidą. Visi 36 tomai su pasiuntimu kainuos apie $250. Pasiuntimu pasirūpins pati leidykla. Kor.

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.
284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

OTTAWA, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimą gegužės pirmą sekmadienį surengė šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas. Assumption parapijos bažnyčioj per pamaldas Pirmąją Komuniją priėmė dvi mūsų mergytės: Valytė Valiulytė ir Rūta Leverytė; pastaroji iš Campbell's Bay, Que.

Minėjimo programą, kincertinio pobūdžio šiupinį, atliko mūsų šeštadieninė mokykla. Jos chorelis padainavo 3 daineles — "Mamytė mane barė", "Daug, daug dainelių" ir "Mano tėvelis". Buvo daug deklamacijų: veik kiekvienas mokinys padeklamavo ką nors savajai mamytei. Gražiai deklamavo viešnia Elvyra Treigytė, atvykusi su tėveliais iš Campbell's Bay. Savą kūrybą deklamavo Procutaitė. Solo pianinu skambino: Balsevičiūtė, Jurkutė, Mitalaitė, Radžius ir Šimanskis. Dūdele pagrojo Mitalas, gitara — Pavilonis. Dailiajam skaityme "Motinos Šypsena" dalyvavo: Jurkutė, Radžius, Valiulytė, Valiulis ir Mitalaitė. Solo "Pavasario šokį" atliko Balsevičiūtė. Jaunesniųjų grupė pašoko tautinį šokį "Kalvelis".

Pabaigoje visi vaikučiai pasveikino savo mamytes. Vieni joms įteikė gėlių, kiti — naujai išleistą mokyklos laikraštėlį "Trupinėliai". Kiekviena šeima gavo po vieną egzempliorių. Be to, laikraštėlis buvo įteiktas kun. dr. V. Skilandžiūnui ir LB apylinkės pirm. V. Prisčepionkai. Programą pradedant ir baigiant žodį tarė tėvų komiteto pirm. Balsas. Mokyklos vedėja įteikė dovanėles mokyklos vardu Pirmąją Komuniją priėmusiom — Valiulytei ir Leverytei, o taip pat ir Z. Balsevičienei už talką paruošiant tautinius šokius programai. Minėjimas užbaigtas vaišėmis-kavute.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA gegužės 12, šeštadienį, užbaigė 1972-73 mokslo metus. Oficiali užbaiga įvyko po pirmųjų dviejų pamokų, dalyvaujant mokinių tėvams, LB apylinkės valdybos atstovui ir kitiems tautiečiams. Mokyklos vedėjai tarus trumpą apyskaitinį žodį, mokslo metų baigimo pažymėjimus išdalino kiekvienа mokytoja savajai klasei. Jaunesniųjų klasė paprastai gauna pažymėjimus įrėmintus. Be to, jaunesniųjų klasės mokiniams už uolų pamokų lankymą (nepraleidus nė vienos pamokos) duodamos dovanėlės. Šiais metais tokias dovanėles gavo: Rima Radžiūtė ir Valytė Valiulytė — lietuviškas knygas, o Jonas Balsevičius ir Jonas Valiulis — lietuviškus įrėmintus suvenyrus.

Mokslo metų baigimo proga atsisveikinta su Romu Poviloniu, kuris kitais metais nebeketina mokyklos lankyti. Tėvų komitetas, vedėja ir klasės mokytoja jam įteikė dovanėlių prisiminti mokyklai ir palinkėjo nepamiršti gimtojo žodžio. Apylinkės valdybos vicepirm. Čeponkus pasidžiaugė mūsų mokyklos gera veikla, įvertindamas tėvų ir mokytojų pastangas, ir palinkėjo mokyklai sėkmės.

Tėvų komiteto pirm. Balsas padėkojo mokytojom už darbą, įteikdamas kuklias dovanėles. Mokyklos vedėja dar išdalino kiekvienai šeimai po paveikslą — Vytauto D. portretus, kuriuos parūpino vienas iš tėvų.

Mokslo metai pradėti su 14 mokinių, baigti su 17. Jauniausia mokinė — 4½ metų, vyriausias — 15. Dvi mokinės yra mišrios tautybės tėvų. Jų mamytės — lietuvės. Viena tų mokinių puikiai kalba lietuviškai. Iš viso turėta mokymuisi 30 darbo dienų arba 90 darbo valandų Su mokiniais dirbo dvi mokytojos Ottawa Teachers College patalpose. Naujieji mokslo metai, jei neįvyks jokių pasikeitimų, turėtų prasidėti rugsėjo 8 dieną. A. Paškevičius

St. Catharines, Ont.

SKAUTŲ RĖMĖJŲ KOMITETAS tradicines Jonines rengia birželio 23, šeštadienį, Meritton Community Center Hall salėje, kur jos būdavo rengiamos kiekvienais metais. Komitetas stengiasi, kad Joninės būtų įdomios, su skirtinga programa. Pernai savo muzikos instrumentais, dainomis bei šokiais sujaudino senus ir jaunus iš Montrealio atvykęs iškilusis "Gintaro" ansamblis. Šiemet programos atlikti atvyks iš Klevelando Čiurlionio ansamblio kanklininkės, vadovaujamos Onos Mikulskienės. Bus ir solistė, kurios pavardę paskelbsime vėliau. Tikimės, kad programa jums visiems patiks ir kad jūs gausiu dalyvavimu paremsit mūsų pastangas. Mažesnis ar didesnis Joninų pelnas yra skiriamas kultūriniams reikalams, skautams, jaunimui. Todėl skautų rėmėjų komitetas kviečia visus ir laukia visų birželio 23 d. Joninėse, kuriose taipgi bus Jonų ir Jonių pagerbimas, veiks gėrimų bufetas, bus skanaus maisto ir gros geras šešių muzikantų orkestras.

P. Polgrimas, komiteto sekr.

SUDBURY, ONT.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS, surengtas LB Sudburio apylinkės valdybos ukrainiečių salėj, praėjo labai pakilioj nuotaikoj ir sutraukė daug tautiečių. Dar prieš oficialų minėjimo atidarymą mergaitės pašoko motinų garbei "Pas močiutę augau" ir įteikė motinoms gėlių. Pirm. J. Kručas pradėjo minėjimą jautriais sveikinimo žodžiais motinoms. Jis ypač pagerbė daugiavaikes motinas, jas išvardindamas, ir motinas mokytojas, kurios dirbo ar dirba Tumo-Vaižganto vardo šeštadieninėj mokykloj: M. Venskienę, G. Lumbienę, A. Baltutienę ir N. Paulaitienę. Gražią turiningą paskaitą skaitė Stasė Prapuolenytė-Bunker, ragindama mylėti ir puoselėti seną, bet labai turtingą lietuvių kultūrą su jos tradicijomis, kalba ir dainomis. Meninę dalį puikiai atliko Sudburio tautinių šokių grupė "Ramunėlė", vadovaujama Silvijos Martinkutės, gyvai pašokusi keletą tautinių šokių ir čigonų šokį. Akordeonu pritarė A. Gatautis. P. Tolvaiša, J. Tolvaišaitė, K. Albrechtaitė ir V. Stankutė padeklamavo motinoms skirtų eilėraščių. Programą pranešinėjo studentės D. Kusinskytė ir S. Poderytė. Reikia tikrai pasidžiaugti, kad meninė dalis buvo labai turtinga ir puikiai paruošta. Tai nuopelnas ne tik Silvijos, bet ir tautiškai susipratusių mūsų motinų, kurios nepatingėjo vežioti savo vaikučius į šokių repeticijas, lietuvišką mokyklą, pačios namuose mokė eilėraščių. Kol dar turėsime tokių šviesių motinų, lietuvybė žydės.

Po programos buvo šokiai, kuriems grojo geras orkestras, ir veikė lietuviškas bufetas. Be sudburiškių, minėjime turėjome ir brangių svečių: Silvijos mamytę iš Hamiltono, advokatą Algį Puterį ir studentę Lydiją Keraitę iš Londono. Prie parengimo, be valdybos, daug prisidėjo A. Pranckūnienė, V. Bružas ir Pr. Griškonis.

Sekmadienį buvo atlaikytos pamaldos už gyvas ir mirusias motinas. Jas užprašė LB Sudburio apylinkės valdyba. Po Mišių buvo "Libera" už mirusias motinas. Jų atminimui padėjo vainiką ir garbės sargybą per "Libera" ėjo tautiniais drabužiais pasipuošusios A. Kručaitė ir R. Kusinskytė. Svečiai iš Londono platino lietuvišką spaudą ir lietuviškas plokšteles.

Po pamaldų St. E. Tolvaišų vaišingoj pastogėj buvo šaunios vaišės, kuriose dalyvavo Sudburio lietuviškojo gyvenimo veikėjai, valdybos nariai, pirm. J. Kručas, S. Martinkutė, A. Kusinskis, J. Bataitis, kun. Ant. Sabas, prof. dr. Romas ir Danguolė Račinskai bei daugiau šeimos artimųjų ir draugų. Vardinių proga buvo gražiai pagerbtas ilgametis bendruomenės valdybos narys St. Tolvaiša. Savo sveikininimo kalbose ir kun. Ant. Sabas, ir J. Kručas, ir A. Kusinskis džiaugėsi, kad mes Sudbury turime tokių šviesių tautiškai susipratusių šeimų, ištikimai tarnaujančių religijos ir tautos idealams. Sugiedojus "Ilgiausių metų", dar ilgai skambėjo lietuviškos dainos, juokas ir lietuviškas sąmojis.

VILIUS KRUČAS baigė Thunderbay universiteto politinių mokslų kursą BA laipsniu. Jo broliai Algis ir Vytautas Sudburio ir Toronto universitetus yra baigę jau prieš porą metų. Nuoširdžiai linkime jiems sėkmės gyvenime, pasilikti visada tauriais lietuviais, sekant tėvelio pavyzdžiu.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA baigė mokslo metus tradicinėmis LB apylinkės valdybos surengtomis vaišėmis. Mokiniai padarė gerą pažangą ir ateinantį rudenį vėl su noru grįš į šeštadieninę mokyklą. Mokytojavo vedėja N. Paulaitienė, kun. Ant. Sabas ir J. Kručas. Lietuviška mokykla po šeimos — pats stipriausias lietuvybės ramstis.

METINĖS. Už a.a. Mykolo Pranckūno sielą atlaikytos Mišios pirmųjų mirties metinių proga, užprašytos M. Stepšytės. Ta proga A. Pranckūnienė surengė pietus, kuriuose dalyvavo gražus būrelis artimųjų šeimos draugų Atlaikytos Mišios: už a.a. A. Braškio motiną Marijoną metinių proga, užpr. A. Braškio; už M. J. Striškų motinas Kostę ir Barborą, užpr. M. Striškienės; už Mykolą Pranckūną, užpr. J. Petrėno, už V. Drūtį, užpr. D. Petrėnaitės; už A. Baltutienės motiną Mortą, užpr. A. Baltutienės.

K. A. S.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

VLIKO VALDYBA IR ALTA Čikagoje turėjo svarbų pasitarimą suderinti abiejų veiksnių veiklai, ryšium su Helsinkyje organizuojama saugumo konferencija. Nutarta į Helsinkį siųsti bendrą delegaciją, kuriai vadovaus VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas. Delegacija numato artimai bendradarbiauti su latvių ir estų delegacijomis. ALTa taip pat pasižadėjo stipriau remti VLIKą finansiškai, o VLIKas — pripažinti ALTos vadovaujantį vaidmenį santykiuose su J. A. V. valdžios įstaigomis, kur paskutiniu laiku savo akciją plečia ir JAV Lietuvių Bendruomenė. Šio pasitarimo proga ALTas įteikė $8,000 čekį VLIKo veiklai remti.

ČIKAGOJE MIRĖ D. SLEŽEVIČIENĖ, žinomo liaudininkų veikėjo ir buvusio Lietuvos ministerio pirmininko našlė. Velionė buvo 88 m. amžiaus, iš profesijos — dantų gydytoja. Nuo pat jaunų dienų Rusijoje, vėliau Lietuvoje ir Amerikoje, kur išgyveno 24 metus, velionė daug darbavosi labdarybės draugijose, steigė vaikų prieglaudas ir mokinių bendrabučius. Ji taipgi nevengė ir politinės veiklos, padėdama savo vyrui Mykolui Sleževičiui. Velionė gegužės 12 d. palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, dalyvaujant daugeliui žmonių.

PAMINKLAS OHIO LIETUVIŲ ŠIMTMEČIUI paminėti gegužės 13 d. pašventintas Klevelando mieste. Mišias laikė ir paminklą pašventino Klevelando vyskupas W. Cosgrove. Pamokslą pasakė jėzuitų provincijolas kun. G. Kijauskas. Iškilmingose pamaldose giedojo Čiurlionio Ansamblis. Vakare buvo didelis bankietas su menine programa, kurią išpildė čiurlioniečiai ir solistė I. Grigaliūnaitė. Dalyvavo miesto burmistras R. Perk ir kiti augšti svečiai.

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ KUOPA birželio 17-24 d.d. rengia kultūros savaitę, kuri bus Union Pier "Gintaro" vasarvietėje prie Michigan ežero, netoli Čikagos. Programa numatoma labai įvairi. Kviečiami šauliai iš visos Amerikos ir Kanados. Stovyklos vadovu bus Vl. Išganaitis, kultūrinių programų — Algis Budreckas. Visas savaitės išlaikymas (maistas ir kambarys) kainuos $65 asmeniui. Registruotis pas J. Pocių, 4204 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-6222.

LIETUVOS VYČIŲ DRAUGIJOS iniciatyva įmūrytas gabalas Lietuvos gintaro į Pines Rinege koplyčios sieną. Tą originalią koplyčią prie Bostono pastatė vienas amerikietis, pagerbdamas kare žuvusį savo sūnų. Dabar toje koplyčioje pamaldas laiko visų tikybų dvasininkai ir ten lankosi gausūs turistai. Gintaro dedikavimo proga Mišias už kenčiančią Lietuvą laikė kunigai A. Janiūnas, J. Žuromskis ir J. Bucevičius.

Argentina

ADROGUE MIESTE atidaryti ir pašventinti antrieji lietuvių senelių namai. Juose yra keturi butai, kuriuose kiekvienas nuomininkas turės atskirą kambarį su virtuve, prausykla ir kitais patogumais. Pirmojo namo butai jau seniai išnuomoti. Naujuosius namus pašventino kun. Juozas Petraitis.

PIRMASIS TARPTAUTINIS FOLKLORO festivalis įvyko Berisso mieste. Buvo pakviestas ir Nemuno Draugijos jaunųjų ansamblis, kuris pasirodė su 8 porom vyresniųjų ir 4 porom mažesniųjų šokėjų. Lietuviai festivalyje laimėjo pirmą vietą ir buvo pagerbti teisėjų komisijos ir Berisso burmistro. Dabar ansamblis jau kviečiamas pasirodyti kitų miestų festivaliuose.

Venecuela

VENECUELOS LIETUVIŲ SKAUTŲ IR SKAUČIŲ vienetai susijungė į bendrą vietininkiją, kurios vadu yra J. Menkeliūnas. Mišrios skautų-skaučių draugovės dabar veikia Valencijos, Maracay ir Carracas miestuose. Venecuelos lietuviai skautai priklauso Pietų Amerikos rajonui, kurio vadeiva yra kun. A. Saulaitis, gyvenantis Sao Paulo, Brazilijoje.

Australija

SENIAUSIA AUSTRALIJOS LIETUVĖ Marija Ponienė, 84 m. amžiaus, buvo automobilio suvažinėta Brisbanės gatvėje. Velionė po I D. karo per Rusiją buvo patekusi į Mandžuriją, kur išgyveno 40 metų ir tik 1960 metais persikėlė į Australiją.

GEELONGO SPORTO KLUBAS VYTIS dideliu baliumi paminėjo savo veiklos 20 metų sukaktį. Klubui dabar pirmininkauja Vyt. Bindokas.

MELBURNO SKAUTAMS jubiliėjinėje (55 m.) skautų-skaučių stovykloje atstovaus mokytoja Rasa Milvydaitė. Stovykla bus JAV skautų stovyklavietėje, prie Klevelando, rugpjūčio 19-29 dienomis. Vyr. skautininkė R. Milvydaitė pati padengs didesnę dalį savo kelionės išlaidų. Šiuo metu ji mokytojauja australų mokykloje, o sekmadieniais dėsto parapijos lituanistinėje mokykloje.

MELBURNO TAUTINIŲ ŠOKIŲ grupės "Gintaras" vadovė H. Statkuvienė pasitraukė iš vadovės pareigų. Dabar "Gintarui" vadovauja B. Pikelytė ir J. Jablonskis.

ADELAIDĖS SPORTO KLUBO VYTIS naujai perrinktą valdybą sudaro: pirm. A. Skiparis, vicepirm. P. Andrijaitis, ižd. V. Daugalis, sekr. E. Taparauskas, parengimų vadovas J. Jarusevičius, sporto vadovas A. Reivytis, krepšinio vadovas R. Beinoravičius. Sportininkų rėmėjai p. Kazlai klubui padovanojo gerą pateoną.

Britanija

ĮSIBLAŠKIUSIEJI BRITANIJOS LIETUVIAI daug kartų bandė rengti tautines dienas įvairiuose Anglijos miestuose. Bet dėl jėgų ir žmonių trūkumo tos šventės dažnai būdavo ir negausios, ir neįspūdingos. Dabar DBL S-gos suvažiavime nutarta tokias šventes rengti vienoje, bet kasmet skirtingoje vietoje. Šiemet tokia tautos šventė bus Bradfordo mieste rugsėjo 22 d. Ten dalyvaus eilė menininkų ir Škotijos lietuvių Šv. Cecilijos vardo choras.

ANGLIJOS LIETUVIŲ SKAUTŲ RAJONAS, kuris rūpinasi Britanijos ir Vokietijos lietuvių skautų veikla, turi naują vadovybę, kurią sudaro: rajono vadas Jaras Alkis, seserijos vadovė Janina Traškienė, vietininkas Algis Gerdžiūnas, katalikų kapelionas kun. A. Geryba ir evangelikų kapelionas A. Putcė.

JAUNŲJŲ MUZIKŲ KONCERTE, kuris įvyko Glasgovo karališkoje muzikos akademijoje, dalyvavo ir lietuvaitė Olivia Sinkevičiūtė-Sinclair. Vietos spauda apie jos pasirodymą atsiliepė gana palankiai. Olivijos tėvai gyvena Bellshill mieste, o muziką ji studijuoja Londone.

MOTERŲ SAMBŪRIO "DAINAVA" naują valdybą Londone sudarė: pirm. M. Varkalienė, picepirm. D. Ribokienė, sekr. J. Kerienė ir ižd. P. Nenortienė. Revizijos komisijoje yra E. Vilčinskienė ir R. Girėnienė. Gegužės 12 d. "Dainava" Lietuvių Namuose surengė tradicinį Pavasario balių.

ANGLIJOS LIETUVIŲ SKAUTŲ RAJONAS, kuris rūpinasi ne tik Britanijos, bet ir Vokietijos lietuvių skautų veikla, turi naują vadovybę, kurią sudaro: rajono vadas Jaras Alkis, seserijos vadovė Janina Traškienė, vietininkas Algis Gerdžiūnas, katalikų kapelionas kun. A. Geryba, evangelikų kapelionas A. Putcė, vyresniųjų skaučių vadovė G. Zinkienė, leidinio "Budėkime" administratorius Br. Zinkus ir abiejų rajonų vadeiva J. Maslauskas. Skautai stovyklaus Lietuvių Sodyboje liepos mėn.

Vokietija

OSNABRUECKO APYLINKĖJE gyvena apie 300 lietuvių, kurie yra išsisklaidę šešiose vietovėse. Katalikus aptarnauja kun. P. Girčius, kuris važinėja po aplinkinius miestelius, o pačiame Osnabruecke yra suorganizavęs pastovias pamaldas seselių vien

Paminklas prelatui Krupavičiui

Prieš dvejus metus miręs a.a. prelatas Mykolas Krupavičius yra palaidotas Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje. Iki šiol jo kapą žymi labai paprasta lentelė.

Garbusis velionis savo plačia tautine bei politine veikla yra nusipelnęs reikšmingo paminklo, kuris būsimoms kartoms liudytų didžiuosius Krupavičiaus darbus, skirtus lietuvių tautos laisvės idėjai įgyvendinti, nepriklausomos Lietuvos žmogaus gerovę užtikrinti, o mūsų kartai primintų nesibaigiančias pareigas savo tautai.

Pagal prelato testamente išreikštą valią, ant jo kapo turėtų būti pastatytas kryžius. Nebūtų pakankamas velionies pagerbimas bei jo darbų teisingas įvertinimas, jei paminklą statytų vien tik testamento vykdytojai, pašaukimo bendrininkai kunigai ar kurios nors organizacijos bei partijos vienminčiai.

Krupavičius netilpo vienoje žmonių grupėje ir nesiribojo viena visuomenės dalimi. Jis savo gausias dvasines jėgas ir nepalaužiamą energiją aukojo visų lietuvių, visos tautos labui. O savo brolių kunigų, lietuvių kultūrininkų bei partijos vienminčių jis ne tik neglostė, bet dargi juos ragino, skatino ir įpareigojo pavieniu ir organizuotu būdu dirbti ir aukotis savo tautai ir valstybei, kaip jis mėgdavo paskutiniuoju laiku išsireikšti: Lietuvėlei. Jis turėjo teisės būti kietas saviesiems, nes iš jų nereikalavo daugiau, negu iš savęs.

Jis yra ir tautos šauklys nepriklausomybei atstatyti, ir steigiamojo bei sekančių seimų krikščioniškojo bloko vadas, žemės reformos įstatymo įkvėpėjas ir vykdytojas — žemės ūkio ministeris, Lietuvos okupacijų metais drąsus kovotojas prieš abu okupantus. Tremtyje visą dešimtmetį jis nepavargsta, vadovaudamas Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui. Net amžiaus naštos ir ligų slegiamas, jis nenustojo sielotis ir kiek galėdamas talkinti Lietuvos laisvinimo byloje.

Būtų teisinga, kad paminklą Krupavičiui, kuris visą amžių garbingai tarnavo savo tautai ir Lietuvos valstybei, pastatytų ne kuris nors sambūris, bet visų laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių talka, nieko neišskiriant ir visus kviečiant savo įnašu prisidėti prie šios garbingos pareigos.

Prelato Krupavičiaus paminkliniam antkapiui pastatyti ir lėšoms sutelkti yra sudarytas komitetas, vadovaujamas dr. Juozo Meškausko. Komitetas tikisi, kad visi lietuviai noriai parems jo pastangas sutelkti pakankamai lėšų atitinkamam paminklui kapinėse. Jei pastačius paminklą liktų lėšų, jos bus panaudotos monografijai išleisti.

Į šį darbą yra kviečiami visų vietovių lietuviai. Jie yra prašomi pravesti lėšų telkimo vajų savo kolonijose ir gautas aukas atsiųsti centriniam komitetui Čikagoje.

Centrinis komitetas į šį uždavinį žiūri ne vien iš medžiaginės pusės. Jis nori, kad Krupavičiaus atminimo įamžinimas mūsų visuomenėje būtų ir meniškas, ir kultūriškas. Dėlto jis yra paskelbęs platų paminklo projekto konkursą, kuriame kviečiami dalyvauti betkur gyveną lietuviai menininkai ir architektai.

Šalia vykdomojo centrinio komiteto Čikagoje numatyta sudaryti platų garbės komitetą, į kurį yra kviečiami organizuotos visuomenės vadai bei kiti žymūs asmenys.

Komitetas tikisi, kad bendromis jėgomis greitai pasieksime užsibrėžtą tikslą ir paminklo pašventinimo dieną prie prelato Krupavičiaus kapo rasime mums šiandien taip reikalingos stiprybės kovose už lietuvių tautą.

Komiteto pirmininko dr. Juozo Meškausko adresas: 6623 So. Francisco Ave., Chicago, Ill., 60629, USA. Komiteto iždininko Jono Sako: 4447 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60632, USA.

JUNGTINIO CHORO KONCERTAS

K. MILERIS

Gegužės 5 d. vakarą Hamiltono Jaunimo Centro salėje Aušros Vartų parapijos choras turėjo savo tradicinį metinį koncertą, kuriam atlikti talkon buvo pasikvietęs iš Ročesterio Lietuvių Bendruomenės chorą. Du chorai sujungti į vieną šį vakarą padarė gražia lietuvių dainos švente. Ročesteriečiai Hamiltone viešėjo jau nepirmą kartą. Jau kelinti metai, kai abu chorai paruošia bendrą repertuarą, susirepetuoja ir po to duoda vieną jungtinį koncertą Hamiltone, o kitą — Ročestery. Gegužės 19 d. į panašų koncertą Ročestery vyksta Hamiltono AV parapijos choras atsilyginimo vizitui. Nežinia, kaip ilgai ši praktikuojama tradicija išsilaikys, bet dabar turime tikrai gražų JAV ir Kanados lietuvių kultūrinio bendradarbiavimo pavyzdį.

Koncertui dainos buvo parinktos tokios, kurias daugiausiai visi mėgsta. Kad tai buvo gera atranka ir geras išpildymas, parodė publikos didelis pasitenkinimas, išreikštas gausiais plojimais ir prašymu daugiau dainuoti. Koncertas buvo pradėtas kompoz. St. Sodeikos ir poeto B. Brazdžionio "Šiaurės pašvaiste". Tai dramatiškas lietuvio tremtinio šauksmas ir viltis vėl sugrįžti prie Nemuno krantų po ilgos ir liūdnos kelionės. Atliekant šią dainą, dirigentas Jonas Adomaitis iš choro, atrodo, išgavo tai, ką kompozitorius jautė, kurdamas šį kūrinį ir išryškindamas tikrai prasmingus poeto žodžius. Po to gražiai nuraliavo J. Dambrausko harmonizuota liaudies daina "Apynėli žaliasai", nuskambėjo Pr. Šližio "Gieda gaideliai" ir turbūt visose dainų šventėse dainuojama J. Žilevičiaus "Pasakyk, mergele!", kurios tempas, įsibėgėjimas ir augštų bei žemų balso skalių ūžtelėjimai kiekvienam turėjo sukelti savotišką šiurpulį. J. Adomaitis dirigavimą užbaigė humoristine J. Gaižausko dainele "Apie Joną ir molio uzboną".

Naujasis dirigentas Aleksas Paulionis antrąją koncerto dalį pradėjo komp. J. Žilevičiaus daina "Oi, kad išauštų". Publika plojo ir reikalavo pakartoti, bet programa buvo tęsiama. A. Paulionio diriguojamas choras atliko dvi J. Dambrausko harmonizuotas liaudies dainas — "Nedėlios rytelį" ir "Neatjok šią subatėlę", kurioj su pasikartojančiu refrenu apdainuojamas subatvakario romansas. Į programą buvo įjungta ir viena nelietuviška kompozicija — gražiai į lietuvių kalbą išversta C. Scott "Tik tu prisimink". Koncertas užbaigtas G. Bizet operos "Carmen" habanera, kurią, chorui pritariant, atliko sol. V. Paulionienė. Solistės lengvai skriejantis sidabrinis balsas su įsijausta vaidyba gražiai atskleidė neramios Carmen meilės skundą. Choras ją palydėjo ispanišku kastanetės kliksėjimo ritmu. Tuo koncertas ir turėjo užsibaigti, bet publika neišleido choro nuo scenos, kol nepadainavo virš programos.

Koncertą pravedė ir programą gražiai pranešinėjo ročesterietė Izabelė Žmuidzinienė. Ji turėjo kiekvienai programos pristatomai dainai gražų apibūdinimą, iliustruotą ar poezijos posmeliu, ar menišku žodžiu iš dainuosimos dainos. Pianinu palydėjo irgi ročesterietis Kęstutis Saladžius. Po programos AV parapijos choro seniūnas Vyt. Morkūnas tarė padėkos žodį, o solistei V. Paulionienei ir chorų vadovams buvo įteikta po gražią gėlių puokštę.

Abu chorai yra gerų vadovų rankose. Matėsi jų įdėtas didelis darbas ir to darbo geri rezultatai. Chorai yra sudaryti iš patyrusių daugiausia, jau vyresnio amžiaus dainininkų, nors Ročesteris savo tarpe turi nemažai ir jaunimo. Jungtinio choro balsinis pajėgumas labai didelis. Abu chorai labai disciplinuoti ir lengvai paklusta dirigento mostui. Visas dainos meno plonybes dirigentas išgauna be jokių ypatingų pastangų. Matosi visų vieningas įstojimas, atsikvėpimai ir žinojimas dainos teksto.

Koncertas ir bendrai visas vakaras praėjo labai vykusiai. Žmonių buvo pilna Jaunimo Centro salė. Lietuviai savo dainą dar tebemyli ir tebebrangina. Buvo daug jaunimo, vidurinio amžiaus žmonių ir nemažai senesnio amžiaus, pensininkų, kurie buvo įleisti už pusę kainos. Po šitų koncertų neužilgo mūsų choras pradės vasaros atostogas. Kitais metais Hamiltono AV parapijos choras švęs 15 metų sukaktį.

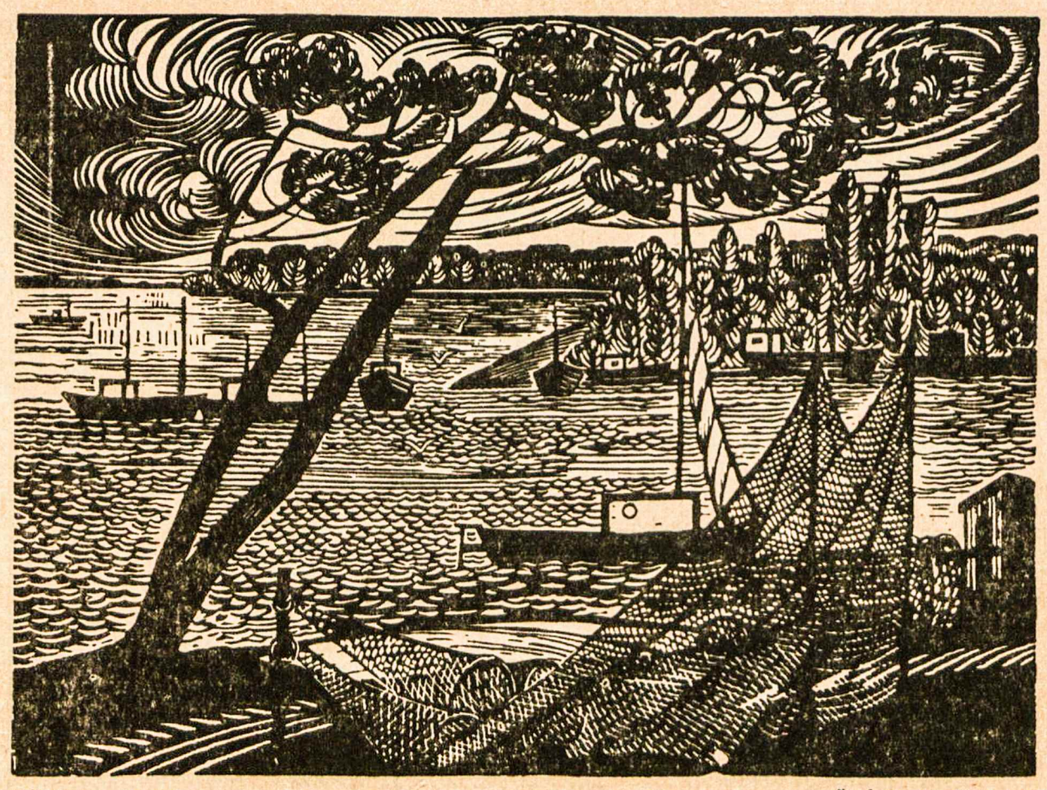

Dail. Petras Rauduvė — Žvejų uostas Neringoje

Veikalas apie Lietuvos universitetą

A. RINKŪNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Jaunesniesiems kolegoms gal bus įdomu susipažinti su fakultetais ir jų skyriais, veikusiais Lietuvos — Vytauto Didžiojo un-te Kaune.

Teologijos-filosofijos fakultetas turėjo du pagrindinius skyrius: katalikų teologijos ir filosofijos. Šiame pastarajame buvo dėstomi kone visi humanitariniai dalykai, "duodant galimybę pasauliečiams filosofijos skyriuje išeiti tokius pasaulinius mokslus, kurie labiausiai susiję su katalikų pasaulėžiūra" (349 p.). Viena didžiųjų to fakulteto žvaigždžių buvo filosofas ir pedagogas prof. S. Šalkauskis, o taip pat ir Sibiro kankinys prof. P. Dovydaitis. Sovietams Lietuvą okupavus pirmą kartą, filosofijos skyrius buvo uždarytas, o teologijos skyrius tapo teologijos fakultetu ir pradėjo veikti kunigų seminarijos rūmuose Kaune (375 p.). Vokiečiam užėmus Lietuvą 1941 m., laikinoji vyriausybė atkūrė atskirą filosofijos fakultetą.

Evangelikų teologijos fakultetas veikė nuo 1926 m.

Humanitarinių mokslų fakultetas turėjo tris skyrius — filosofijos ir pedagogikos, filologijos, istorijos. Ypač daug studentų buvo filologijos ir istorijos skyrių lituanistikos katedrose, iš kurių išėjo šimtai nepr. Lietuvos mokyklų mokytojų, jaunųjų lituanistų mokslininkų ir rašytojų. Kalbant apie pastaruosius, profesūros tarpe buvo tokios mūsų literatūros žvaigždės, kaip V. Krėvė-Mickevičius, V. Mykolaitis-Putinas bei literatūros istorikas M. Biržiška. 1938 m. buvo įsteigta atskira fizinio auklėjimo katedra. Nuo 1930 metų veikė atskiras teatro seminaras, vadovaujamas mūsų žinomo rašytojo ir dramaturgo B. Sruogos.

Matematikos-gamtos fakultete veikė šie skyriai: matematikos-fizikos, fizikos-chemijos, botanikos ir zoologijos. Pradžioje čia dar veikė ir agronomijos-miškininkystės skyrius, kuris 1924 m. buvo paverstas Lietuvos Žemės Ūkio Akademija ir išsikėlė į Dotnuvos dvarą, netoli Kėdainių. Nuo 1923 m. šio fakulteto ribose taip pat veikė astronomijos katedra.

Medicinos fakultete buvo medicinos, odontologijos ir farmacijos skyriai, paruošę Lietuvai naujus šių specialistų kadrus. Čia kurį laiką veikė ir veterinarijos skyrius, vėliau tapęs atskira Veterinarijos Akademija.

Technikos fakultetas turėjo statybos, mechanikos, elektrotechnikos ir cheminės technologijos skyrius. 1940 m. iš jo buvo sudaryti du atskiri fakultetai: statybos ir technologijos.

Teisių fakultetui pagrindą sudarė teisių ir ekonomikos skyrius. Abu jie vėliau išaugo į atskirus fakultetus. Iš visų Lietuvos un-to Kaune skyrių ir katedrų daugiausia studentų buvo ekonomistų, nedaug nuo jų atsiliekant ir humanitarams. Lemiantis faktorius čia, berods, buvo tas, kad šiuose fakultetuose kaikurie dalykai buvo skaitomi vakarais. Tuo būdu dalis studentų galėjo dieną dirbti, o vakare studijuoti.

Kaip sakyta, minimoje monografijoje eilė autorių nagrinėja atskiras katedras ir net dėstytus dalykus. Čia daug lentelių ir kitos dokumentinės medžiagos. Bendras vaizdas: prisimenant, kad nepr. Lietuva turėjo tik nepilnus 3 mil. gyventojų, kurių dauguma buvo ūkininkai. Lietuvos Vytauto Didžiojo universitetas Kaune buvo tikrai plataus masto mokslo įstaiga.

Studentai

Studentų reikalai monografijoje yra lyg nuskriausti, nes jiems skirta tik apie 50 psl. Norisi tad praskleisti keturiasdešimt metų uždangos kraštą ir kiek studentiškiau pažvelgti į ano meto studentijos gyvenimą Kaune. Palyginę jį su šių dienų studentijos gyvenimu Amerikoje, matome kelis esminius skirtumus. Pirmiausia, ano meto mūsų studentija buvo žymiai gilesnė ideologiniu atžvilgiu. Tokių, kuriems betkuri ideologija būtų buvusi nei šilta nei šalta, buvo labai nedaug. Būdami idealistais, ano meto studentai buvo aktyviau įsijungę į visą Lietuvos ideologinį judėjimą, kuris tada riedėjo trimis srovėmis: kovojančių katalikų, tautininkų ir daugelio rūšių kairiųjų. Kadangi ir ano meto mūsų politinės partijos stovėjo ant ideologinių pagrindų, studentija didele dalimi buvo partinė, partijų globojama, ir ta globa dauguma naudojosi. Maža grupelė tada buvusių raudonųjų, kurie iš visko šaipėsi, tai būklei apibūdinti surado pasityčiojimą: "Kas gi nuo stalo ten trupinius beria". Trečia ypatybė yra ta, kad dauguma ano meto studentų buvo nepasiturinčių ūkininkų vaikai, atskirai gyvenę nuo tėvų, turėję savo jėgomis užsidirbti pragyvenimą. Studentų valgykla, kurioje nieko nemokėdamas galėjai valgyti riebios sriubos kiek norėjai, turėjo labai didelį pasisekimą (ja apie metus naudojosi ir šio straipsnio autorius). Taigi, augščiau minėtų cinikų išgalvota parafrazė "Gaudeamus visados, pakol ėsti turim" nebuvo teisinga.

Gausiausia grupė

Kaip ir pačioje tautoje, taip ir universitete stambiausią ideologinę grupę sudarė katalikai. Universiteto atveju — ateitininkai. Pvz. pirmojoj demokratiškai visų rinktoj 24 studentų atstovybėj buvo 8 ateitininkai, 6 kairieji, 5 neolituanai (tautininkai) ir 5 žydai. Un-te veikė Studentų Ateitininkų Sąjunga, kuriai priklausė net 17 įvairių ateitininkų korporacijų, draugijų ir kitokių vienetų (606-616 p.). Pirmajame universiteto penkmetyje ateitininkai buvo plačiai įsijungę į krikščionių demokratų partijos veiklą krašte, įskaitant ir 1927 m. gruodžio 17 perversmą. Vėliau, patekę į valdančiųjų tautininkų nemalonę, užsidėjo ant savo emblemų gedulo juosteles ir pradėjo už politinę veiklą patekti į kalėjimą ar Varnių stovyklą. Nieko tad nuostabaus, kad giedant "Gaudeamus", "at qui illam regit" iš jų girdėdavosi "m m m m m m m".

Į antrą savo stambumu grupę greitai išaugo studentai tautininkai — korporacijos Neo Lituania ir Filliae Lituaniae. Savo deklaracijoje jie skelbė: "Korporacijos tikslas — lietuvių tautos didybė, jos garbė, gerovė, ir valinga kilni asmenybė. Šūkis — Pro Patria" (618 p.). Pagal susidariusią tradiciją, valdančioji partija rėmė savo studentiją, tuo būdu niekam nebuvo paslaptis, kad norint gauti Kaune geresnę vietą, reikėjo būti tos korporacijos nariu.

Kairioji studentija, kaip sakyta, buvo labai įvairi. Dešiniausi iš jų buvo varpininkai, savo pirmataku laikę Vincą Kudirką, pasirinkę ir jo šūkį "Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi". Kitoje pusėje, žinoma, buvo komunistai. Lietuvoje esant komunistų partijai uždraustai, jie dangstėsi kitais nekaltais vardais: literatūros draugija, dramos rateliu ir pan. Apie kairiąją studentiją yra teisinga monografijos pastaba: "Būdami kone visą laiką opozicijoje to meto vyriausybėms, jie (varpininkai) mažai turėjo globėjų bei mecenatų, iš kurių galėtų gauti pašalpų, stipendijų ar protekcijų tarnyboms gauti" (630 p.). Kairiųjų vyriausybė greičiausiai nespėjo saviesiems suorganizuoti įprasto protekcionizmo, nes po pusės valdymo metų buvo ateitininkų ir tautininkų nuversta.

Kepuraitės ir špagos

Kone visos studentų organizacijos turėjo savo spalvotas kepuraites, o korporacijos iškilmingesniais atvejais puošėsi dar įmantriau — mažytėmis kepuraitėmis, špagomis ir juostomis per petį. Linksmybių bei studentiškų pokštų netrūko, neretai girdėjosi iš kažkur atklydusios studentiškos dainos žodžiai: "Kur dabar tie, kurie tada prieš nieką nedrebėjo, kurie ir gėrė visada ir visad tiesiai ėjo . . . "

Taip, gėrė tai gėrė, bet kai atėjo gyvybinio apsisprendimo valandos, ne kas kitas, o kaip tik daugiausia buvę ir esantieji studentai išėjo su ginklu prieš pavergėjus. Daugelis jų žuvo tėvynės miškeliuose, Kauno gatvėse ar Sibiro taigose. Jų sąrašo nėra monografijoje, nesigirdi, kad sukakties proga kas nors jį būtų bandęs sudaryti.

RECENZINĖS PASTABOS

Daugumas recenzinių pastabų jau pasakyta nagrinėjant turinį. Svarbiausias monografijos minusas, kaip sakyta, yra jos nevienodumas ištisuose 900 puslapių, pradedant nuo akademinės prof. A. Rukšos studijos ir baigiant žurnalistiniais prisiminimais. Šį trūkumą visdėlto gerokai atperka monografijos priedai: metrikacija, išnašos, vardynas ir santrauka anglų kalba. Per visą knygą metrikacijai, bibliografijai bei išnašoms skirta apie šimtą smulkaus šrifto puslapių. Tai didelis kiekis nors ir tokiai storai knygai. Ši medžiaga bus nejkainojamas žinių šaltinis visiems, kas ateityje rašys kurį nors veikalą Lietuvos universitetų temomis. Santraukai anglų kalba skirti 34 puslapiai taip pat didelis įnašas, turint galvoje, kad juo toliau, juo didesnis mūsų prieauglio skaičius lengviau vartos anglų, negu lietuvių kalbą. Vardyne yra minima apie 1600 pavardžių.

Baigiant keli žodžiai dėl knygos kainos. Ji parduodama po $25. Suprantama, kad tokio didelio veikalo išleidimas daug kainavo. Gaila, kad atsirado tik du mecenatai, aukoję po tūkstantinę, du — po $600 ir tik penki po — $500 (jų tarpe veteranas prof. S. Dirmantas ir spaustuvės, kurioje veikalas spausdintas, savininkai p. p. Morkūnai). Nuostabiai maža Lietuvių Fondo auka ($500). O reikėjo tą kapitalinį veikalą padaryti tokį nebrangų, kad kiekvienas nesivaržydamas galėtų jį įsigyti: jeigu ne sau, tai bent savo vaikams.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Lietuvių Dienos nr. 10 ir nr. 1, 1972 m. gruodis ir 1973 m. sausis. Iliustruotas žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029, USA.

Domas Jasaitis, HIPOTERMIJOS FIZIOLOGINIAI PADARINIAI IR JOS PRITAIKYMAS MEDICINOJE. Atspaudas iš LKM Akademijos "Suvažiavimo darbų" VII tomo 335-345 psl. Roma, 1972 m.

Švietimo Gairės nr. 6(11). Lietuviškojo ugdymo žurnalas mokyklai ir šeimai, leidžiamas JAV LB švietimo tarybos. Čikaga, 1972 — Jaunimo Metai. Metinė dviejų numerių prenumerata — $3, atskiras nr. — $1.50. Prenumeratos siunčiamos JAV LB švietimo tarybos ižd. Stasiui Rudžiui, 415 Plum St., Michigan City, Indiana 46360.

Alė Rūta, PO ANGELŲ SPARNAIS. Novelės. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 89, 1973 m. 192 psl. Kaina: nariams — $2.70, nenariams — $4, kietais viršeliais — $0.65 brangiau. Leidėjų adresas: Nida Press, 1 Ladbroke Gardens, London W11 2PU, Britain.

Jurgis Gliauda, TAIKOS RYTAS. Novelių rinkinys. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 88, 1972 m. Kaina: nariams — $2.70, nenariams — $4, kietais viršeliais — $0.65 daugiau. Nida Press, 1 Ladbroke Gardens, London W11 2PU, Britain.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LOS ANGELES LIETUVIŲ DIENOJE, kurią birželio 24 d. rengia Šv. Kazimiero parapija, jau pasižadėjo dalyvauti sol. Arnoldas Vokietaitis, aktorius Vitalis Žukauskas ir pianistė Raimonda Apeikytė. Taip pat dalyvaus ir tautinių šokių grupė "Audra", vadovaujama I. Tumienės. Šio didelio subuvimo proga ruošiamos net dvi meno parodos: profesionalų ir mėgėjų dailininkų. Jose dalyvauti užsiregistravo apie 10 asmenų. Veiks ir lietuviškų pašto ženklų paroda.

ŠEKSPYRO KŪRINIŲ angliškame festivalyje New Orleano mieste dalyvavo Niujorko sol. Vitas Gruzdis. Jis atliko pagrindinį Romeo vaidmenį "Romeo and Juliet" pastatyme.

DETROITO KULTŪROS KLUBO nariai, susirinkę poetės Marijos Sims namuose, išsirinko naują valdybą. Pirmininku dabar yra rašytojas A. Musteikis, o valdybos nariais — S. Kaunelienė, L. Mingėlienė, R. Bilaitienė, J. Švoba, V. Tamošiūnas, M. Mikals, J. Augaitis ir J. Šembergas. Į klubą priimti 4 nauji nariai.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS ruošiasi savo didžiajam pasirodymui Vašingtone PLB IV seimo metu. Ansamblis ne tik turės koncertą seimo užbaigtuvių bankete, bet ir giedos iškilmingose pamaldose Vašingtono bazilikoje. Dalyvaus choras ir kanklių orkestras, palydimas pučiamųjų liaudies muzikos instrumentų. Čiurlionio ansamblis paskutiniu laiku praturtėjo keletu naujų talentų — sopranu Roma Tatarūniene, saksofonistu Antanu Kalvaičiu ir gitaristu Petru Matulevičium. Jiedu įsijungė ir į vyrų chorą. Tikimasi, kad į ansamblį dar įsijungs visa eilė studentų, kai jie baigs pavasario semestrą.

SANTA MONICA LIETUVIŲ KLUBAS pakvietė prof. Aldoną Augustinavičienę skaityti paskaitą apie Jurgio Gliaudos kūrybą. Paskaita bus amerikiečių moterų klubo salėje birželio 1 d. Prof. A. Augustinavičienė jau 16 metų dėsto vokiečių kalbą ir prancūzų literatūrą vienoje Klevelando kolegijoje.

SKULPTORĖ ELENA KEPALAITĖ Niujorke dalyvauja didelėje amerikiečių dailininkų parodoje. Ji yra išstačiusi dvi skulptūras.

AMERIKOS RELIGINIO MENO parodoje Čikagoje dalyvauja ir du lietuviai dailininkai: A. Valeška su laužyto stiklo vitražu ir A. Kuperis su paveikslu "Kalėdų giesmininkai prie lietuviškos eglutės".

BOGOTOS UNIVERSITETE, KOLUMBIJOJE, graikų ir lotynų kalbas dėsto prof. Juozas Zaranka. Universiteto vadovybė neseniai jam sudarė sąlygas pagilinti savo studijas Liuveno universitete, Belgijoje. Per trumpą laiką jis ten apgynė disertaciją apie Euripido trilogiją ir gavo filosofijos daktaro laipsnį.

ILLINOIS UNIVERSITETE LIETUVIŲ KALBĄ dėsto lingvistė dr. Janina Kanaukaitė-Reklaitienė. Nuo ateinančio rudens norima įvesti ir lietuvių literatūros kursą. Lietuvių kalbos propagavimui čia daug padeda slavų kalbų departamento direktorius prof. dr. N. Moravcevič, serbų kilmės amerikietis. Jo pastangomis Illinois universiteto vadovybė nutarė nupirkti mirusio lituanisto prof. dr. Ant. Salio biblioteką, dėl kurios varžėsi ir kiti didieji universitetai. Lietuvių kalbos semestre dabar veikia 3 kursai pradedantiems ir pažengusiems. Studentų tarpe yra ne tik lietuvių kilmės jaunuoliai, bet ir svetimtaučiai, kurie domisi baltų, sanskrito, graikų ir kitų kalbų struktūra.

PROF. DR. ELENA TUMIENĖ yra paskirta Kalifornijos universiteto humanitarinių mokslų tarybos direktore Fullertone. Ši institucija ruošia humanitarinės, filosofinės ir pedagoginės srities mokytojus. Prof. E. Tumienei po didelių pastangų taip pat pasisekė universiteto paskaitų sistemoje atskirti Baltijos šalių mitologijos dėstymą nuo slavų mitologijos seminaro.

K. V. BANAIČIO OPERĄ "JŪRATĖ IR KASTYTIS" iš plokštelių transliavo didžioji Čikagos radijo stotis WEFM. Transliacija pasirūpino sol. Arnoldas Vokietaitis.

LIETUVIŲ SKAUČIŲ SESERIJA Brooklyno Kultūros Židinyje surengė dail. Jono Kelečiaus, dail. Irenos Mickūnienės ir skulptoriaus Osvaldo Mickūno kūrinių parodą. Žinomas aktorius - dailininkas J. Kelečius gyvena Čikagoje, o dailininkai I. O. Mickūnai yra kanadiečiai iš Sarnijos miesto.

KAZYS ŠKIRPA, pulkininkas ir buvęs diplomatas, susitarė su skautais akademikais dėl savo naujos atsiminimų knygos "Lietuvos nepriklausomybės sutemos" išleidimo. Pirmą knygą apie 1941 m. sukilimą Lietuvoje plk. K. Škirpa netrukus išleis savo lėšomis.

AKTORIUS VITALIS ŽUKAUSKAS renka medžiagą knygai apie Amerikos lietuvių teatrinę veiklą ir jau turi sutelkęs didelį archyvą. Gegužės 6 d. Kultūros Židinyje Niujorke jis skaitė paskaitą apie lietuvių teatro kelius JAV, kur pirmas lietuviškas spektaklis jau buvo suvaidintas 1889 m. Tokie teatro pionieriai, kaip Vitkauskas ir Mikas Petrauskas, kartais pasiekdavę nuostabių rezultatų. Pvz. "Kauno pilies išgriovimo" pastatymui Waterburyje buvo sutelkta net 150 vaidintojų ir 12 arklių, o spektaklį stebėjo 3000 žiūrovų.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

BALIO SRUOGOS komediją "Dobilėlis penkialapis" sezono užbaigai Kauno dramos teatre pastatė rež. M. Karklelis. Pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai A. Jodkaitė, G. Tolkutė, A. Urbonaitė, V. Eidukaitis, K. Genys ir A. Barčas. "Dobilėlis penkialapis" yra šeštoji kauniečių premjera šį sezoną.

KAUNE ATREMONTUOTAS ir vėl atidarytas prof. Balio Sruogos memorialinis muzėjus. Rašytojo gyvenimą ir kūrybą atskleidžia II augšte įrengta literatūrinė paroda.

LITERATŪROS VAKARAIS Kaune ir Vilniuje buvo paminėtos poeto Jurgio Baltrušaičio šimtosios gimimo metinės. Kauno literatūros muzėjuje J. Baltrušaičio eilėraščius skaitė aktoriai R. Staliliūnaitė, A. Voščikas, atsiminimais dalijosi A. Šimėnas ir A. Kniukšta. Programoje taipgi dalyvavo kompoz. G. Kuprevičius ir poetas T. Venclova. Vilniaus respublikinės bibliotekos konferencijų salėje apie J. Baltrušaičio kūrybą kalbėjo filologijos mokslų kandidatas K. Nastopka, apie turėtus susitikimus su poetu — J. Paleckis ir A. Miškinis. J. Baltrušaičio eiles skaitė Vilniaus jaunimo ir rusų teatrų aktoriai.

VILNIAUS UNIVERSITETO studentų teatras viešėjo Klaipėdoje. Jono Meko poezijos spektaklį su prologu "Erdvės vidury" St. Šimkaus augštesniojoj muzikos mokykloj atliko aktoriai S. Beržinis, A. Čepaitytė, V. Juknaitė, A. Kubilius, M. Rastenis ir V. Stanaitytė.

TAIKOMOSIOS DEKORATYVINĖS DAILĖS IX parodoje Vilniaus dailės parodų rūmuose dalyvavo 141 dailininkas su 750 kūrinių. Tekstilei atstovavo daugiausia gobelenai ir kilimai, keramikai — vazos, plokštės, bareljefai, skulptūrėlės. Parodoje taipgi buvo didokas stiklo, metalo, odos dirbinių ir papuošalų skyrius. Iškilmingą nuotaiką, malonų spalvinį reginį lankytojams teikė architektų brolių A. ir V. Nasvyčių atliktas parodos apipavidalinimas.

RUSIJOS FEDERACIJOS TEATRŲ festivalio laureatu tapo M. Gorkio teatras Kuibyševe. Laimėjimą jam atnešė rež. A. Golovino pastatyta Justino Marcinkevičiaus tragedija "Mindaugas". Vilnietis dail. V. Kalinauskas gavo I laipsnio diplomą už spektaklio scenografiją.

ALGIRDAS STULGYS, šiaulietis smuikininkas, surengė koncertą Vilniaus filharmonijos mažojoj salėj, talkinamas koncertmeisterės pianistės Veronikos Vitaitės. Koncerto programoje buvo V. A. Mocarto "Rondo", T. Vitalio "Čakona", S. Prokofjevo "Sonata nr. 2", Manuelio de Falla "Ispaniškoji siuita", J. Gruodžio "Jūros daina" ir V. Paltanavičiaus "Lietuvių liaudies šokiai".

PANEVĖŽIO DRAMOS TEATRE rež. J. Miltinis pastatė švedų rašytojo A. Strindbergo dviejų dalių dramą "Mirties šokis". Muziką šiam spektakliui sukūrė kompoz. E. Balsys, scenovaizdžius — dail. A. Mikėnas. Pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai D. Banionis, B. Babkauskas, D. Melėnaitė, A. Masiulis ir kt.

DAILĖS PARODŲ RŪMUOSE atidaryta Vilniaus dailės muzėjaus naujai įsigytų kūrinių paroda. Šalia V. Europos tapytojų darbų išstatytos įvairaus kūrybinio braižo drobės dailininkų A. Gudaičio, L. Kazoko, P. Kalpoko, V. Eidukevičiaus, J. Šileikos, išeivijos dailininkų V. Vizgirdos, V. Petravičiaus, V. Igno, A. Galdiko, V. Kasiulio ir A. Vesčiūno.

LIETUVOS RESPUBLIKINIŲ PROFSĄJUNGŲ kultūros rūmuose jau 17 metų veikia žydų liaudies teatras. Neseniai jis turėjo "Burtininkės" premjerą, dviejų dalių spektaklį-koncertą, režisuotą vadovo Boriso Landau. Tai buvo savotiška poeto Josifo Kotliaro kompozicija, paruošta pagal žydų dramaturgijos pradininko, aktoriaus ir kompozitoriaus Abraomo Goldfaneno pjesę "Burtininkė", perpinta žydų liaudies dainomis ir šokiais. Spektaklyje-koncerte, be dramos grupės, dalyvavo A. Chulino vadovaujamas liaudies instrumentų orkestras, vokalinis instrumentinis ansamblis su vadovu J. Magidu ir liaudies šokių grupė, kurios vadovas yra N. Margolinas. Spektaklio-koncerto kūrėjų gretoms priklauso rež. B. Landau, dirigentas B. Reizenkindas, dailininkai S. Lukackis ir J. Arkuškis.

DAIL. JONO KUZMINSKIO tris raižinius lietuvių liaudies dainų temomis įsidėjo R. Vokietijoje leidžiamas žurnalas "Freie Welt". Prie jų prijungti tekstai trijų vokiečių kalbon išverstų lietuvių liaudies dainų — "Oigi gražus, gražus rūtelių darželis", "Bijūnėlis žalias" ir "Sėriau, šėriau sau žirgelį".

LIETUVOS KINO STUDIJOS dokumentinį filmą "Velns išmislijo tekinį" sukūrė rež. Šablevičius ir operatorius R. Damulis. Naujasis filmas humoristine forma žiūrovus supažindina su Skuodo motobolininkų komanda "Bartuva". Motobolininkais vadinami futbolą žaidžiantys motociklininkai. Filman taipgi yra įjungtas ir trumpas epizodas apie Skuodo 400 metų sukakti. Pranešėjo balsas žemaitiškai skelbia: "Skuods yr senėsnis už Leningradą, Brazilijos miestą ir Elektrienus — vesus į krūvą sudiejus. Bet labiause išgarsieje sava padūkuses motobuolistas . . . "

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

BLOOR — KEELE, $38,700.- prašoma kaina. Mūrinis, atskiras 7-ių kambarių namas. Garažas ir įvažiavimas. Dvi virtuvės ir prausyklos. Arti požeminio.

HIGH PARK, $49,800.- prašoma kaina. Atskiras, mūrinis 8-ių kambarių namas. Du garažai ir įvažiavimas. Dvi virtuvės ir prausyklos. Įrengtas rūsys. Netoli Bloor.

BLOOR — JANE, $41,900.- prašoma kaina. Mūrinis 6-ių kambarių namas. Garažas ir privatus įvažiavimas. Moderni virtuvė ir prausykla. Vandens - alyvos šildymas. Arti Bloor ir požeminio.

BLOOR—RUNNYMEDE, $8,000.- įmokėti. Atskiras, mūrinis, 7-ių kambarių namas. Įvažiavimas ir vieta garažui. Įrengtas rūsys. Moderni virtuvė. Arti susisiekimo ir krautuvių. Gerai prižiūrėtas namas.

BABY POINT, $48,900.- prašoma kaina. Mūrinis, atskiras, 7-ių kambarių namas su dviem garažais ir įvažiavimu. Vandens - alyvos šildymas, moderni virtuvė, įrengtas rūsys, kilimai ir kiti patogumai.

JANE PARK PLAZA, tributis. Prašoma kaina $55,500.-. Butai po du miegamuosius. Dabartinė nuoma $420.- mėnesiui. Vieta trims garažams. Viena skola balansui. Apie $15,000.- įmokėti.

ETOBICOKE, $30,000.— įmokėti. Mūrinis 8 butų pastatas. Privatus įvažiavimas ir vieta 8 automobiliams pastatyti. Pilnai išnuomotas, geros pajamos. Visi priedai. Viena ilgo termino skola.

BATHURST—WILSON, $35,000.- įmokėti. Mūrinis 10 butų pastatas. Penki butai po du miegamuosius ir penki po vieną. 4 garažai ir pakankamai vietos mašinoms pastatyti. Visi butai gerai išnuomoti. Ilgo termino skola balansui.

BALYS SAKALAS

762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už terminiius indėlius —
dvejų ir trejų metų.....7¼%
vienerių metų 6½%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¼%
už depozitų-čekių sąskaitas....5¾%
DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

RONCESVALLES — HOWARD PARK AVE. Gerame stovyje mūrinis, 6 dideli kambariai, labai graži ir didelė virtuvė, alyva šildomas. Gražus kiemas, dvigubas garažas. Namas yra arti puikaus susisiekimo ir krautuvių. Prašoma kiek galint didesnio įmokėjimo. Namas be skolų.
HAVELOCK ST., netoli Prisikėlimo parapijos, 8 kambariai, 3 virtuvės, vandeniu-alyva šildomas, 3 prausyklos. Dvigubas garažas, geras privažiavimas. Idealus nuomojimui. Arti parko ir krautuvių. Namas be skolų, įmokėti $10.000.
INDIAN RD. — BLOOR. Netoli Lietuvių Namų, 14 kambarių, trys butai su atskirais įėjimais. Penki dideli ir gražūs kambariai pirmame augšte. Vandeniu-alyva šildomas, du garažai su privačiu įvažiavimu. Įmokėti apie $20.-25.000. Balansas — viena atvira skola.
JANE — ANNETTE. Veik visiškai naujas, tik trejų metų senumo tributis (triplex). Du butai po 5 kamabirus ir vienas trijų kambarių. Viskas įrengta moderniškai su gražiais balkonai iš lauko. Dvigubas mūrinis garažas su privačiu įvažiavimu. Reikalinga kiek galint didesnio įmokėjimo. Namas be skolų.
RUSHOLME RD. — DEWSON AVE. Gražiai sutvarkytas 20 kambarių namas: 4 butai patogiam nuomojimui. Keturi garažai su privačiu įvažiavimu, didelis sklypas. Namas be skolų, įmokėti $35.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET
259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. (Warden & Ellesmere) Tel. 445-6031

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC

NUO LŪSNOS IKI DANGORAIŽIO: VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

EXTRA REALTY LTD.
386 RUSHOLME RD., TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

BLOOR — WINDERMERE, $20.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, dviejų augštų, 3 miegamųjų, užbaigtas rūsys, garažas, privatus įvažiavimas, geros statybos, 4 metų senumo.

KIPLING — RATHBURN, 3 miegamųjų vienaaugštis (bungalow), garažas, privatus įvažiavimas.

RONCESVALLES — DUNDAS, atskiras, 3 augštų, 10 kambarių, 4 virtuvės, 3 prausyklos, užbaigtas rūsys, 2 garažai.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

Netekus brangaus sūnaus

a†a SAULIAUS,

STEIGVILŲ šeimai reiškiame gilią užuojautą —

A. C. Venckai *V. I. Liškauskai*

P. A. Skilandžiūnai

A†A

Sauliui Steigvilai

tragiškai mirus, tėvelius STASĘ ir ANTANĄ, brolius MEILIŲ ir RAIMONDĄ, sesutę NEMIRĄ ir visus gimines giliai užjaučiame —

Filomena, Andrius ir Rimas Ignaičiai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame Toronto sporto klubui Vytis už suteiktą piniginę pagalbą kelionei į Britų Bendruomenės žaidynes Cardiffe, Wales ir į pasaulinį stalo teniso turnyrą Sarajeve, Jugoslavijoje. Jūsų pagalba buvo labai maloni ir įvertinta.

Flora ir Violeta Nešukaitytės,
Kanados stalo teniso komandos dalyvės

SPORTAS

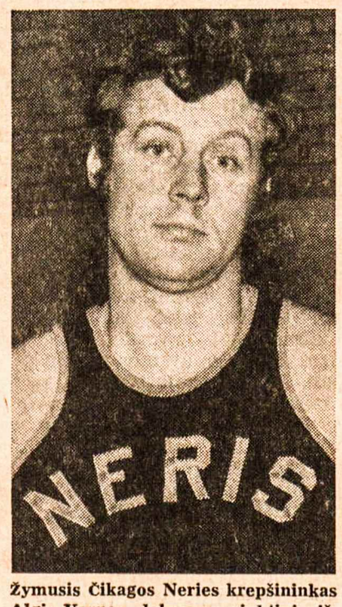

Žymusis Čikagos Neries krepšininkas Algis Varnas, dalyvavęs rinktinių išvykose į P. Ameriką ir Australiją, vėl atstovaus lietuviams išvykoj į Europą. Nuotr. Z. Degučio

SPORTAS LIETUVOJ

Sovietų Sąjungos baidarių sezono atidarymo varžybose, Zagrese olimpinis čempionas Vladas Česiūnas laimėjo dvi pirmąsias vietas. Dviviečių baidarių lenktynėse su partneriu J. Labanovu jis laimėjo 500 m ir 10.000 m rungtis.

Sovietų stalo teniso taurės turnyre sėkmingai žaidžia Vilniaus Elektrono sportininkės. Jos pateko į baigminę ketveriukę ir sekančias rungtynes žais su Odesos tenisininkėmis. Komandą sudaro D. Semaškaitė, N. Baronaitė ir O. Jucevičiūtė.

Irklavimo maratono 8 kilometrų lenktynėse Ukrainoje I vietą laimėjo Vilniečių ketveriukė — G. Demidas, V. Golubauskas, A. Burbulis ir V. Gineitis.

Klaipėdos Atlanto futbolininkai sėkmingai pradėjo naująjį sezoną. Pirmose pirmenybių rungtynėse jie nugalėjo Podolsko komandą 2:0.

Lengvosios atletikos rungtynėse Feodozijoje vilnietė medicinos sesuo Rima Makauskaitė pagerino du rekordus. Ji nusviedė diską 54.80 m ir nustūmė rutulį 17.80 m. Abu rekordai priklausė jai pačiai ir buvo 53 m ir 17.32. Gerą pasekmę ir Lietuvos rekordą pasiekė vilnietis V. Jaras disko metime — 62.64 m. Senas rekordas priklausė jam pačiam ir buvo 60.94. Tai geriausia šių metų pasekmė Sovietų Sąjungoje, priartėjusi prie Sovietų Sąjungos rekordo — 64.14 m. **A. S.**

VYČIO ŽINIOS

Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse Vyčio vyrų krepšinio komanda dalyvavo vyrų B klasėje. Pirmame susitikime lengvai laimėjo prieš Vašingtono Vėją, antrame pralaimėjo Čikagos Neriai ir trečiame laimėjo prieš Čikagos Lituaniką, išsikovodama III vietą iš aštuonių dalyvavusių komandų.

Camp Borden gegužės 29 d. bus šaudymas didelio kalibro šautuvais. Norintieji šaudyti prašomi paskambinti šaudymo sekcijos vadovui Juozui Usvaltui tel 762-5019.

Uždaras Vyčio golfo turnyras įvyko Hornby Tower aikštyne gegužės 20 d. Dalyvavo 21 vytietis ir 10 svečių. A kalsės laimėtoju tapo P. Stauskas su 87 smūgiais, B klasės — V. Baliūnas — su 90 ir C klasės — L. Radzevičius su 97. Ilgiausią "šūvį" paleido R. Burdulis. Arčiausiai prie skylės pirmu smūgiu priartėjo V. Baliūnas, dviem smūgiais — A. Stauskas. Geriausią dienos pasėkmę pasiekė svečias A. Simanavičius (82), o su išlyginamaisiais smūgiais laimėtoju tapo L. Radzevičius (66). Jaunių klasėje I vietą laimėjo P. Sergautis (87), II vietą A. Stauskas (91). Varžybų metu buvo platinamas golfo sekcijos informacinis leidinukas "Tiesiai į skylę". **J. B.**

TORONTO ONT

"**Dainos**" **paskutinis susirinkimas** prieš vasaros atostogas ivyko pas sekr. St. Kvietienę. Šiemetinės veiklos apžvalgą padarė pirm. K. Butienė. Buvo gauta daug laiškų, daugiausia padėkos, už Kalėdų dovanas seneliams ir šeimoms. Ižd. Kulikauskienei pranešus kiek buvo pasiųsta Velykų šventėms, nutarta vidurvasaryje lygiai tiek pat išsiųsti, kad už kanadiečių dovanas seneliai ir kiti šelpiamieji galėtų nusipirkti vaisių ar kas jiems reikalinga. Gegužės 13 d. rinkliavoje prie Prisikėlimo bažnyčios surinkta daugiau kaip $200 iš geros širdies lietuvių, kurie pradžiugins mūsų mielus senelius vasaros dovanomis. Nuoširdžiai dėkojame T. Placidui už leidimą, rinkliavos paskelbimą ir asmeninę auką. Visiems aukotojams linkime geros nuotaikos ištisą vasarą. Nuo š.m. pradžios privačiai aukojo: M. Pocienė — $25, A. Žilienė — $10, S. P. Styrai — $10, U. Jauniškienė iš Winnipego — $5, J. ir St. Vaitkevičiai — $1, M. Pečiulienė — $5 ir M. Pocienė — $20. Dėkojame. Sekantis "Dainos" grupės susirinkimas bus rudenį, rugsėjo pabaigoj, pas J. Kulikauskienę. Dėkojame St. Kvietienei už malonų dainiečių ir viešnių priėmima.

M. F. Y.

"**Gintaras**" **sveikina** savo šokėjus: Reginą Krasauskaitę ir Pauliu Tarvydą, šiemet baigusius lituanistini seminara. Danutę Abromavičiūtę, Nijolę Čižikaitę, Eglę Kobelskytę, Iloną Paškauskaitę, Antaną Stauską, Renatą Valiukaitę, Dalią Vaškevičiūtę, Silviją Zenkevičiūtę ir Rasą Žemaitaitytę, sėkmingai baigusius Maironio šeštadieninę mokyklą, ir ragina rudenį įsijungti į lituanistinį seminarą. "Gintaras" kreipiasi į jaunuosius šokėjus berniukus, pageidaudamas, kad jie gausiau dalyvautų lituanistiniame švietime. Tėvai prašomi stipriau ir aktyviau paraginti vaikus, ypač berniukus, įsijungti į lietuvių kalbos mokymąsi ir lietuvišką veiklą.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO Tel. 535-1258

• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Švieži ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

Ateitininkų žinios

"Ateities" žurnalas šiuo metu yra redaguojamas Toronte. Jo redaktorius — kun. J. Staškevičius. Spaustuvė yra Čikagoje, spausdinimo darbą atlieka "Draugas". Kaip daugelis pastebėjo, žurnalas išeina gerokai pavėluotai, ir tai yra dėl techninių spaustuvės priežasčių. Šiais metais tikimasi išlyginti atsilikimą. Administracija irgi yra Čikagoje. Administratorius — J. Polikaitis. Gana daug torontiškių skaitytojų dar yra nesumokėję prenumeratos už 1972 ir 1973 m., todėl visi prašomi nedelsiant pasiųsti skolą tiesiog administracijai.

Birželio 3 d., esant geram orui, numatoma visų jaunučių ir vyr. moksleivių ekskursija autobusu į kurią nors tilimesnę vietovę.

Wasagos stovyklai, kuri įvyks liepos 22 — rugpjūčio 4 d.d., dar reikia ūkvedžio ir dviejų šeimininkių. Kreiptis į Z. Girdauską tel. 533-0342. Stovykla bus kartu jaunučiams nuo 7 iki 12 m. ir vyresniesiems nuo 13 iki 18 m. Stovyklauti gali ir neateitininkai.

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai bus pravesti korespondenciniu būdu, pagal centro valdybos priimtas ir išsiuntinėtas taisykles. Rinkimams pravesti sudaryta rinkiminė komisija: Viktoras Palūnas (pirm.), Petras Kliorys, Vacys Rociūnas, Dalia Staniškienė ir Roma Žilionienė. Komisijos adresas: V. Palūnas, 518 Catalina Dr., Akron, Ohio 44319, USA. Rinkimuose turi teisę dalyvauti visi nariai, įtraukti į rinkėjų sąrašus iki š.m. birželio 15 d. Iki to laiko laukiama narių sąrašų papildymų iš skyrių valdybų. Kandidatus gali siūlyti nemažiau kaip 10 ASS narių iki š.m. liepos 1 d. Į centro valdybą siūloma nemažiau kaip 5 kandidatai, į kontrolės komisiją — nemažiau kaip 3 iš vienos vietovės.

"T. Žiburiams"aukojo

$100: Montrealio lietuvių kredito kooperatyvas "Litas"; **$13:** Juozas Kazragis; **$10:** Mečys Pranevičius, Č. Senkevičius; **$6:** Alb. Kantvydas; **$5:** Algis Čiužas, Ant. Bernotaitis, St. Kneitas; Rėmėjo prenumeratas po **$10:** St. Jankauskas, J. Čepaitis, Jadv. Smulskienė. kun. A. Žilinskas, Ant. Jakimavičius, St. Bubulis, Alg. Girša, Br. Jocaitis, Pr. Gustys, J. Deveikis, J. Grabys, A. Kudirka, J. Kanys, Osv. Berentas, Vl. Baltrušaitis, Vikt. Ančikas, Juoz. K. Balsys, Juoz. Juška, Ant. Bernotaitis, Ant. Danielius, Ant. Gudaitis, Peter Karn, R. Kymantas, Kostas Jurgutis, Balys Kronas, Jonas Kareckas, St. Majauskas, T. Kovelienė, St. Kneitas, Juoz. Kalinskis, Ern. Lengnikas, Pr. Mickus, vysk. A. L. Deksnys, Alg. Liepinaitis, kun. L. Kemėšis; **$3:** Petr. Pajaujis, Jonas Gimbutis; **$2:** dr. J. Urbaitis, Jonas Adomaitis, V. Adomaitis; **$1:** P. Banionis, Vl. Čyvas, P. Dambrauskas, J. Aleknavičius, E. Kinčienė, L. Vaičiūnienė, Ant. Bujokas, J. Jauneika, K. Jasiulevičius, M. Janulis, Vyt. Pečiulis, V. K. Banelis. Leidėjai dėkoja spaudos rėmėjams.

Toronto švietimo vadybos komitetas naujųjų kanadiečių reikalams pasiulė įvesti mokyklose vaikų darželio lygio bandomąsias grupes, kurios dvejus metus mokytųsi savo tėvų dėstomąja kalba ir tik po to bendrose klasėse pradėtų mokytis skaityti ir rašyti angliškai.

Juozo Gatavecko ir Kristinos Vaičiulėnaitės jungtuvės įvyko Prisikėlimo parapijos šventovėje. Vestuvių pobūvyje parapijos salėje dalyvavo gausi jaunavedžių giminė ir daug šeimos bičiulių, ypač jaunimo. Oficialiai programos daliai vadovavo svečias iš Detroito inž. Zapareckas, sveikinimo žodį tarė rašytojas V. Tamulaitis. Jaunasis yra dailininkas, Toronte turintis savo studiją ir meno kūrinių parduotuvę. Jaunoji yra baigusi Toronto universitetą. Jos tėveliai St. John mieste, Naujojoje Škotijoje.

Birutė Starkutytė gegužės 19 d. ištekėjo už Delmar J. Herron. Jungtuvės buvo Prisikėlimo parapijos bažnyčioje, vestuvinės vaišės — naujuose Lietuvių Namuose.

AL GARBENS

REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

ISLINGTON — REXDALE, gražus 3 miegamųjų atskiras vienaaugštis (bungalow), užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, nauji kilimai, puikus kiemas su vaismedžiais, arti susisiekimo, prašoma kaina $46.900. Skubus pardavimas.

DOVERCOURT — BLOOR, atskiras mūrinis 10 kambarių dvibutis, vandens-alyvos šildymas, dvigubas garažas, apie $12.000 įmokėti ir viena skola balansui.

INDIAN RD. — BLOOR, 16 kamabirų atskiras mūrinis namas, 5 kambariai pirmame augšte, 4 prausyklos, garažas su plačiu privačiu įvažiavimu, puikus pajamų namas, nuosavybė išmokėta, arti Bloor.

HIGH PARK AVE, dvibutis — du miegamieji, modernus vidaus įrengimas, naujas vandens-alyvos šildymas, balkonai, apie $10.000 įmokėti.

NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

AL. GARBENIS PR. KERBERIS ST. DARGIS
Namų tel. HU 9-1543 Namų tel. LE 5-1584 Tel. 536-2738

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5¾% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7¼% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 2-8723 •

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — KEELE, $3.000 įmokėti, plytinis 9 kambarių namas, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, įvažiavimas. Prašoma $26.900.
ST. CLAIR — DUFFERIN, $35.000 įmokėti, atskiras 6 butų plytinis namas, šiltu vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, 3 garažai, viena skola, tas pats savininkas per 20 metų.
BLOOR — DOVERCOURT, $2.500 įmokėti, 4 dideli kambariai, atnaujintas, nauji vamzdžiai (plumbing) per visą namą, moderni virtuvė, garažas. Prašo $24.900.
ROYAL YORK — LAKESHORE, plytinis, vienaaugštis (bungalow), atskiras, 5 kambariai plius kambarėlis (den), privatus įvažiavimas. $5.000 įmokėti.
JANE — DUNDAS, plytinis, 7 kambarių namas, nauja šildymo krosnis, šoninis įvažiavimas, garažas.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,
Telefonai: 534 - 8459; 233 - 5996

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE

SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

CLEAR-VISION

— TV-HI-FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 *1613 DUNDAS Street West*

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
• Statom ir taisom antenas •
• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Mechaninis automašinų taisymas, sąžiningas patarnavimas
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Savininkas FRANK PETIT Tel. 531-1305
Autorite sales and service, 1636 Dundas Street West
Parduodami automašinų radijo priimtuvai, padangos ir kt. reikmenys

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatines transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

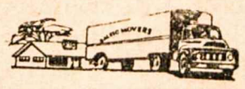

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

TORONTO MIESTAS

VIEŠAS SUSIRINKIMAS
RINKIMINIŲ PROCEDŪROS REIKALAIS

Miesto taryba paskyrė specialų komitetą peržiūrėti ir rekomenduoti miesto rinkiminių procedūrų pagerinimus.

SPECIALUS VIEŠAS SUSIRINKIMAS ĮVYKS

1973 m. birželio 11, pirmadienį, 7.30 v. vakaro

MIESTO ATSTOVŲ POSĖDŽIŲ PATALPOJE, MIESTO ROTUŠĖJE

Visi suinteresuoti asmenys, grupės ir organizacijos yra kviečiami atsilankyti ir pareikšti savo nuomones šiame susirinkime apie savivaldybinių rinkimų reikalus ir sekančius pasiūlymus:

(a) Pasiūlyti rinkimams metų laiką
(b) Pasiūlyti rinkimų balsavimo valandas
(c) Pasiūlyti rinkimus daryti kas dveji metai
(d) Įsteigti pastovią balsuotojų registracijos sistemą, priešingą dabar esamai kasmetinei surašymo sistemai
(e) Pasiūlyti nuolatinių ir nenuolatinių gyventojų kvalifikacijas, privilegijas ir balsavimo teises savivaldybiniuose rinkimuose
(f) Pasiūlyti surašymų metodus rinkiminiams sąrašams sudaryti:
 (i) kasmetinį surašymą
 (ii) skundų padavimus dėl sąrašų papildymo
 (iii) raštininko pažymėjimų išdavimą
 (iv) balsavimų paskelbimą
(g) Darbo valandų pratęsimo pasiūlymą, kad jos būtų nuo 8.30 v.r. iki 9 v.v. kandidatų siūlymo dieną ir kad miesto raštininko reguliarios darbo valandos prieš kandidatų siūlymo dieną ketvirtadienį ir penktadienį būtų pratęsiamos
(h) Reikalauti, kad kiekvienas kandidatas į rinkimus būtų tos savivald. gyventojas

Norinčių kalbėti raštiški pareiškimai turi būti įteikti iš anksto, kad specialus komitetas galėtų juos peržiūrėti ir smulkiau išstudijuoti. Šie raštai turi būti perduoti miesto raštininkui prieš 1973 m. birželio 8 d. Telefonas smulkesnėms informacijoms — **367-7036**

Miesto raštininkas
G. T. Batchelor
Toronto miestas

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

PAMINĖTI KANKINIAI

Gegužės 14 d. suėjo metai, kai Kaune susidegino Romas Kalanta, prieš mirtį ištaręs žodžius: "Aš miršta dėl Lietuvos laisvės". Į VLIKo prašymą gegužės 13-21 savaitę pavadinti R. Kalantos savaite ir jį bei kitus paskutinius Lietuvos kankinius deramai paminėti atsiliepė visa eilė organizacijų įvairiose lietuvių kolonijose laisvajame pasaulyje. Čikagoje R. Kalantos ir kitų paskutiniųjų Lietuvos kankinių minėjimą gegužės 13 d. surengė LB Marquette Parko ir Gage Parko apylinkių valdybos. 11 v.r. Jaunimo Centro didžiojoje salėje prie JAV ir Lietuvos vėliavomis papuošto altoriaus Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. J. Vaišnys, SJ. Po Mišių įvyko trumpos apeigos prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo, ir po jų sekė akademija. Žmonių dalyvavo labai daug, daugiausia vidurinės ir vyresniosios kartos atstovai. Būtų buvę žymiai įspūdingiau, jei Jaunimo Centro didžiąją salę tą dieną būtų užpildęs vien tik jaunimas. Bet, atrodo, rengėjai nesikreipė į skautų, ateitininkų ir neolituanų vadovybes, kad jos atsiųstų organizuotą bei uniformuotą jaunimą. Trimis valandomis vėliau toje pačioje Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvyko JAV LB švietimo tarybos konkurso premijos D. Brazytei - Bindokienei įteikimo ir švietimo tarybos bendradarbių bei mecenatų pagerbimo iškilmės. Įdomu, kad ir į šių iškilmių programą buvo įvestas R. Kalantos pagerbimas, kurį pravedė tas pats kun. J. Vaišnys, SJ. Tą dieną R. Kalantos bei kitų atminimui Jaunimo Centro sodelyje plevėsavo JAV bei Lietuvos vėliavos.

KŪRĖJŲ PAVARDĖS

LB švietimo taryba savo šventėje suminėjo pavardes visų talkininkų — vadovėlių, pratimų ir jaunimo skaitinių autorių, dailininkų, iliustravusių švietimo tarybos leidinius, ir tarybos leidinių mecenatų. Autorių grupėje yra šios pavardės: A. Abromaitienė, J. Andrius, St. Barzdukas, D. Bindokienė, prel. P. Celiešius, R. Černius, G. Česienė, L. Dambriūnas, A. Giedraitis, Č. Grincevičius, Z. Grybinas, kun. dr. J. Gutauskas, G. Ivaškienė, S. Jonynienė, dr. A. Klimas, J. Kreivėnas, V. Liulevičius, I. Malėnas, J. Masilionis, A. Milmantienė, J. Minelga, E. Narutienė, J. Narūnė, A. Norimas, sesuo Perpetua, J. Plačas, B. Pūkelevičiūtė, A. Rinkūnas, E. Ruzgienė, A. Saulaitis, SJ, I. Serapinas, S. Sližys, E. Songinienė, dr. V. Sruogienė, dr. A. Šešplaukis, J. Švaistas, N. Užubalienė, V. Vaitkevičienė, D. Velička; dalininkų grupėje — Vanda Aleknienė, Dalia Aleknienė, B. Bulotaitė, J. Eidukaitė, A. Kurauskas, J. Monkutė-Marks, N. Palubinskienė, A. Rūkštelė, V. Simankevičius, Z. Sodeikienė, A. Sutkuvienė, sesuo Mercedes, K. Veselka ir Vl. Vijeikis. Visi čia paminėti žmonės atidavė savo kūrybinę duoklę LB švietimo tarybos išleistiems vadovėliams bei grožinei literatūrai. Iš ilgo pavardžių sąrašo taip pat pastebime, kad LB švietimo tarybos iniciatyva bei pastangomis paruoštas lietuviškų skaitinių derlius mokyklas lankančiam jaunimui nėra jau toks mažas. Kaip žinia, šiuo metu lietuviškas mokyklas JAV lanko apie 3.000 mokinių.

ĮDOMI AMBASADORĖ

Jau ne vienoje gimnazijoje bei universitete yra įsisteigę lietuvių studentų klubai, kurių pagrindinis tikslas skleisti informacijas apie Lietuvą, gyvą ir okupantui nepasiduodančią tautą. Šalia organizuotų ambasadorių, atsisanda ir pavienių. Štai Marija Kriaučiūnienė, Lietuvių Moterų Federacijos pirmininkė Čikagoje, Belmont viešosios bibliotekos skyriuje surengė lietuvišką parodėlę, kuri ten išbuvo visą mėnesį. Vėliau pakviesta ji kalbėjo Lemont ir Glenview miestelių gimnazijose. Pirmojoje — apie lietuvių papročius, o antrojoje — apie asmeniškus pergyvenimus sovietams okupavus Lietuvą. Kvietimas buvo gautas po to, kai mokyklos tėvų komitetas kreipėsi į Čikagoje esantį Lietuvos konsulatą, prašydamas literatūros apie Lietuvą. Literatūra susidomėjo tėvai, moksleiviai ir mokytojai, ypač rusų istorijos mokytojas, kuris užsimojo moksleiviams pakviesti gyvą sovietinių kėslų, okupacijos ir žiaurumų liudininkę.

GRAŽI DOVANA

Iš dienraščio "Draugo" puslapių neseniai sužinojome, kad tėvai savo vaikams vedybų ar kitomis progomis kartais suranda labai prasmingų dovanų. Neseniai Čikagoje ištekėjo veikli jaunuolė Jūratė Šuopytė, liet. mokyklos mokytoja, taut. šokių šokėja. Jaunosios motina, pati būdama našlė, jaunavedžiams dovanojo ne gyvenimo pradžiai reikalingus rakandus, ne brangius kristalus, bet užsakė Encyclopedia Lituanica. Jei daugiau tėvų pasektų šiuo pavyzdžiu, enciklopedijos leidėjo J. Kapočiaus finansinė padėtis būtų daug stipresnė.

LAIMĖJO KONKURSĄ

Prel. M. Krupavičiaus paminklo konkurse pirmą premiją laimėjo architektai Rimas ir Juozas Mulokai. Antrą — Narimantas Statkus, trečią — Audronė Statkus. Konkurso vertintojų komisiją sudarė E. Masiulis, P. Povilaitis, F. Mackevičienė, A. Marčiulionis ir A. Valeška. Mulokų projekte vaizduojamas metalinis bokštas kryžiaus formos. Įdomu, kad arch. J. Mulokas su sūnum arch. Rimu turi įdomių projektų, kaip naujojo Jaunimo centro kolonose įamžinti Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį, kaip apsaugoti lietuviškus kryžius Niujorke, Portlande ir kitur, o taip pat kaip pertvarkyti lietuvių kambarį Pitsburgo universitete.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO
(sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
Alfonsas LE6-2805.

Piano – Grand Piano specialistas
Padeda perkant ar parduodant pianinus, sąžiningai atlieka visokius remonto bei stygavimo darbus.
A. BRIČKUS • Tel. 534-0940 Toronte

DELHI, Ontario

"PALANGOS" ANSAMBLIO pavasario šventė praėjo su didžiausiu pasisekimu. Montrealio "Gintaras" ir "Palangos" abi grupės pasigėrėtinai atliko programą. "Gintaras" labiau žavėjo savo programos įvairumu: daina, lietuvių liaudies instrumentų muzika ir tautiniais šokiais. Palangiečiai ypatingai darniai, meistriškai pašoko penkis lietuvių tautinius šokius. Jauniausieji šokėjai labiausiai visiems patiko savo jaunumu: kaip ką tik iš lukšto išsiritęs vištukas, o jau trepsena šokio taktu. Dalyviais turbūt buvo pats gausiausias parengimas apylinkėje. Jų tarpe buvo ir didelis būrys vietos kanadiečių elito — apylinkės miestelių burmistrai, bent keturių gimnazijų direktoriai, mokytojai ir kt. Iš jų gauti puikiausi atsiliepimai ir padėkos už pakvietimą. Jie sakėsi tą vakarą savo širdyse namo parsinešę Lietuvos kampelį, kuris ilgai ten pasiliksiąs. Žinoma, be meninės programos, juos taipgi labai sužavėję lietuvių kulinariniai sugebėjimai: po programos visi buvo pavaišinti. Trumpą, taiklų atidaromąjį žodį tarė "Palangos" ansamblio narys Linas Kairys. Jis taip pat sėkmingai talkino, pranešinėdamas programą. Kitais techniniais šios šventės reikalais rūpinosi "Palangos" ansamblio tėvų komitetas. Tokie parengimai apylinkėje yra labai mėgstami ne tik vyresniųjų, bet ir jaunimo.

VISUS SUKRĖTĖ tragiška studentų a.a. Jono Elvikio ir a.a. Sauliaus Steigvilos mirtis ežere išvykos metu. Pastarojo tėvai Stasė ir Antanas Steigvilos gyvena šioj apylinkėj, Glen Mayer miestely, ir verčiasi prekyba. Be mirusio, jų šeimoje yra dar du sūnūs — Antanas ir Remigijus, dukra Nemira.

Už a.a. Saulių visa apylinkė, labai gausiai dalyvaudama, du vakarus meldėsi laidotuvių namuose. Ypač daug matėsi jaunimo. Laidotuvių pamaldos buvo lietuvių parapijos bažnyčioje, dalyvaujant klebonui kun. dr. J. Gutauskui ir Londono parapijos klebonui kun. B. Pacevičiui. Per Mišias giedojo parapijos choras. Karsto nešėjais buvo mokslo draugai iš McMaster universiteto Hamiltone. Velionies palaikai palydėti į Toronto lietuvių kapines. Po laidotuvių gera šimtinė dalyvių buvo pakviesta šermenų pietums. **Kor.**

DELHI DLK GEDIMINO šaulių kuopos metiniame susirinkime šaulių D. ir J. Žiogų namuose buvo priimtas naujas veiklos planas, kuriame ir šiemet numatyta tinkamai paminėti sovietų teroro aukas birželio 17 d., Lietuvos kariuomenės šventę su menine programa — lapkričio 17 d., surengti kuopos metinį parengimą, talkinti Vasario 16 rengime ir vykdyti kitus darbus.

Šio susirinkimo metu vilniečiai šauliai Elena ir Silvestras Jokubiliai per kuopos pirm. ir Lietuvių Fondo valdybos vicepirm. Stepą Jakubicką papildė savo įnašus Lietuvių Fondui iki $600. Tai labai gražus pavyzdys kaip reikia lietuvybę remti per Lietuvių Fondą. **S. J.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.

LIETUVIŠKAS LAIKRAŠTIS — LAUKIAMAS SVEČIAS TAVO NAMUOSE

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

ŠYPSENOS

Kišenpinigiai

Gatvėje prie Ivo Montano priėjo valkata.

— Aš nutariau vykti į pietus, — paaiškino jis, ar negalėtum man duoti dešimt frankų?

— Už dešimt frankų toli nenuvažiuosit, — atsakė Montanas.

— Man jų pakaks, — paaiškino valkata, — aš keliausiu nemokamai, mašinomis, kurios pavėžins, ir man reikalingi tik kišenpinigiai.

Nustebintas Montanas davė jam pinigų ir pridūrė:

— Štai jums dvidešimt frankų tam atvejui, jei jums nepatiktų pietuose ir nutartumėt grįžti į Paryžių.

* * *

— Tiesiog neįtikėtina! Mūsų kaimynai trečia diena nesibara...

— Matyt, jie susipyko.

Peržemas viešbutis

Nutarė škotas, atvažiavęs Kanadon, apsinakvoti viešbutyje.

— Kiek imat už kambarį? — paklausė jis.

— Pirmame augšte dešimt dolerių, antrame — aštuonis, trečiame — šešis, ketvirtame — keturis.

Pagalvojo, padūmojo škotas ir jau ruošėsi išeiti.

— Kaip, nejaugi jūs manot, kad kainos per augštos?

— Ne, viešbutis peržemas...

Kompozitoriaus patarimas

Prancūzų kompozitorius Ch. Gounod šitaip mokė jauną muzikantą, mėgusį kalbėti apie save:

— Kuo labiau suprasite tikrą meną, tuo labiau jūs imsit vertinti senuosius meistrus. Kai aš buvau jūsų metų, visada sakydavau: "Aš". Dvidešimt ketverių aš jau sakydavau: "Aš ir Mocartas". Sulaukęs keturių dešimčių: "Mocartas ir aš". O dabar aš sakau: "Mocartas!"

Politiko talentas

W. Churchillį paklausė, koks talentas, jo manymu, reikalingas politikui.

— Jis privalo numatyti, kas įvyks rytoj, ir sugebėti paaiškinti, kodėl tai neįvyko...

Pokalbis Vilniuje

— Ką jūs laikote sukčium?
— Tą, kuris rublį nusuko.
— O kuris šimtą?
— Tokie vadinami kombinatoriais.

Parinko **Pr. Alš.**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lų priedą. Vienas jų netgi užvedė bylą didžiajai Eatono bendrovei už nelegalaus mokesčio atskaitymą. Provincijos ižd. J. White prisipažino, kad teisiniu požiūriu padidinto mokesčio atskaitymai buvo nelegalūs, bet šį žingsnį pateisina ligšiolinė biudžetų tradicija. Pajamų ministeris A. Grossmanas žada nesiimti jokių priemonių prieš tokius asmenis, kurių nesumokėtas papildas nėra perženges vieno dolerio. Didesnes sumas jis stengsis išjieškoti, bet tokiu jo grasinimu tenka abejoti, nes teisėjai nepatvirtintą prekybos mokesčio padidinimą gali pripažinti nelegaliu. Be to, toks žingsnis pakenktų premjero W. Davis vadovaujamos konservatorių vyriausybės prestižui, kuris pastaruoju metu ir šiaip jau yra gerokai kritęs.

Milijono dolerių jieškinį General Motors automobilių gamyklai nori kelti iš Britanijos įvežtus "Firenza" automobilius įsigijusieji kanadiečiai. Jų teigimu, Florencijos itališku vardu pavadinti "Firenza" automobiliai yra pilni visokių defektų, kuriem ištaisyti reikia apie tūkstančio dolerių. Automobilius pagamino General Motors bendrovei priklausanti Britanijos Vauxhall firma, o General Motors Kanadon jų įvežė ir pardavė apie 12.000. Dabar jų įvežimas jau yra sustabdytas, vertė kritusi. General Motors bendrovė siūlo tik $250 tiems, kurie "Firenza" automobilį nori pakeisti į kanadišką General Motors gaminį.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

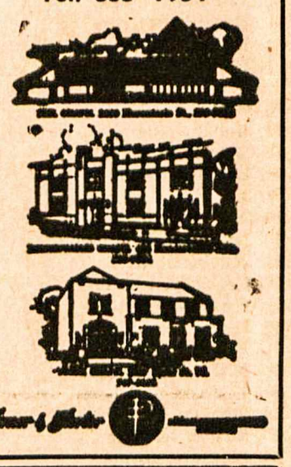

• Namai
• Vasarnamiai
• Investacijos
• Viešbučiai
• Moteliai
• Mortgičiai
• Ūkiai
• Žemės sklypai

FRANK BARAUSKAS, F. R. I.
FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor
FRANK BARAUSKAS INSURANCE
3828 Bloor St. W., ISLINGTON
231-6226 231-2661

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691
Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ
Utopia-Organic Natural Foods
Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai
1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sunka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v ryto iki 6 v.v.

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį — kapinių lankymo diena. Kviečiama visus įsijungti į Gegužinės pamaldas 3 v.p.p. kapinių aikštėje. Kapinių lankymo proga yra daroma rinkliava Anapilio sodybai.

— Anapilio sodyboje šią savaitę vykdomas grindų liejimas, stogo dengimas ir auto aikštės paruošimas šiam sekmadieniui. Dėkojame Algirdui Baneliui už patarimus virtuvės įrengimams.

— Romo Kalantos mirties metinės prisimintos pamaldose parapijos bažnyčioje ir Springhurste. Pamaldos buvo baigtos Lietuvos himnu.

— Ilgojo savaitgalio proga Springhurste praėjusį sekmadienį atlaikytos pamaldos, susilaukusios gausių dalyvių. Nuolatinės sekmadienio pamaldos Springhurste prasidės nuo birželio mėnesio pradžios.

— Dėkojame A. Vaišvilienei už rūpestingą salės ir altoriaus paruošimą pamaldoms vasarvietėje, o S. Juknevičiui, V. Ramanauskui ir V. Vaišvilai — už vandens prijungimą pastatuose.

— Sveikinimai Juozui Gataveckui ir Kristinai Vaičiulėnaitei, sukūrusiems lietuvišką šeimos židinį.

— Pamaldos: šį šeštadienį 8 v.r. — už a.a. Juozą Česėką, 11 v.r. — už a.a. Albiną Kazlauskienę mirties metinių proga (po pamaldų šventinamas paminklas liet. kapinėse) ir 12 v. — už a.a. Juozą Visocką, taip pat vienerių mirties metinių proga; sekmadienį 10 v. — už a.a. Stasį Perminą ir 11 v. už Vorininkaičių šeimos mirusius.

MAIRONIO MOKYKLĄ BAIGUSIŲ MOKSLEIVIŲ SĄRAŠAS

1. Abromaitis, Dainius
2. Abromavičiūtė, Danutė
3. Abromonis, Ramūnas
4. Barysaitė, Aldona
5. Čižikaitė, Nijolė
6. Danaitis, Vytenis
7. Draugelytė, Rasa
8. Delkutė, Kristina
9. Gačionytė, Eglė
10. Gačionytė, Vilija
11. Gudelis, Rimas
12. Gotceitas, Vytenis
13. Imbrasaitė, Dana
14. Jagėlaitė, Dana
15. Jasiukaitė, Eglė
16. Kaminskaitė, Ramutė
17. Klibingaitytė, Anita
18. Kobelskytė, Eglė
19. Kareckaitė, Dalia
20. Mačiulytė, Rita
21. Melnykaitė, Dalia
22. Miniota, Eugenijus
23. Paškauskaitė, Ilona
24. Slapšys, Viktoras
25. Stripinytė, Vida
26. Stočkutė, Birutė
27. Stauskas, Antanas
28. Sriubiškis, Rimas
29. Styraitė, Vida
30. Taseckaitė, Diana
31. Trinka, Edvardas
32. Vaičiūnas, Darius
33. Valickis, Andrius
34. Valiukaitė, Renata
35. Vaškevičiūtė, Dalia
36. Vingelytė, Viktutė
37. Zakarevičiūtė, Ina
38. Zenkevičiūtė, Silvija
39. Žemaitaitytė, Rasa

LIETUVIŠKOS A. B. TAILORS vyriškų ir jaunimo drabužių krautuvės savininkai Beresnevičiai praneša, kad nuo gegužės 7 d. jau pradėjo likvidacinį išpardavimą. Prašome apsilankyti ir išsirinkti sau tinkamų eilučių, apsiaustų, kelnių, marškinių, kaklaraiščių ir kt. labai žemomis kainomis. Turime marškinių 17-18 nr. ir įvairių kelnių, tinkamų siuntimui į Lietuvą. 343 Roncesvalles Ave., tel. 531-1432.

SPRINGHURSTE išnuomojamas arti vandens trijų miegamųjų vasarnamis su visais patogumais. Telefonas 259-0681.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Mišios: šeštadienį, 8.30 v. — už mirusius, užpr. E. A. Abromaičių, 9.20 v. — už a. a. P. Kirlį, užpr. Fantasy Creations Ltd. bendradarbių kaip užuojauta M. Basalykienei jos brolio mirties proga, 9.40 v. — prašant sau sveikatos ir Dievo malonių, užpr. pensininkų; sekmadienį, 8 v. — už a.a. O. Trečiokienę, užpr. V. Trečioko, 10 — už a.a. M. Jonušienę, užpr. E. A. Abromaičių, 11.15 v. — už a.a. S. Vaitiekūną, užpr. Prisikėlimo parapijos tarybos.

— Vėlyvosios Mišios sekmadienį, 12.15 v., pradėjus vasaros sezoną, praėjusį sekmadienį buvo paskutinį kartą. Jos bus tęsiamos po vasaros atostogų.

— Motinos Dienos Novenos Mišios per gegužės mėn. šiokiadieniais aukojamos 8 v.r., šeštadieniais ir sekmadieniais — 9 v.

— Gegužinės pamaldos šiokiadieniais laikomos po 8 v. r. Mišių, šeštadieniais — po 9 v., sekmadieniais — po Sumos, o trečiadieniais — 7.30 v.v. Šį sekmadienį pamaldų po Sumos nebus, nes jos bus laikomos kapinėse.

— Kapinių lankymo diena — šį sekmadienį, 3 v.p.p. Tikintieji Mišiose dalyvauja ir Komuniją priima savose bažnyčiose; kapinėse bus tik Gegužinės pamaldos ir mirusių prisiminimas.

— Kurie kapinių lankymo dieną pageidautų pašventinti savo artimųjų paminklus, prašomi tai pranešti par. raštinei ir po pamaldų kapinėse kunigus nusivesti prie paminklų.

— Pietų gaminimas per vasarą parapijos salėje sustabdytas.

— Paskutinis prieš vasaros atostogas pensininkų laisvavakaris su vakariene ir jaunimo atliekama programa bus gegužės 30, trečiadienį, 6.30 v. v. Parodų salėje. Visi Toronto vyresnieji maloniai kviečiami dalyvauti.

— Katalikių Moterų Draugijos susirinkimas, paskutinis prieš vasaros atostogas, su T. Rafaelio paskaita ir vaizdais iš Eucharistinio kongreso Australijoje — kt. sekmadienį, birželio 3, po Sumos Parodų salėje.

— Tradicinės parapijos choro sezono užbaigos vaišės — birželio 2, šeštadienį, 7 v. v., Parodų salėje. Visi choristai kviečiami dalyvauti su savo žmonomis ir vyrais.

— Sutuokti: Gintas Valaitis ir Kathryn Howitt, Juozas Gataveckas ir Kristina Vaičiulėnaitė, Delmar Herron ir Birutė Starkutytė.

— Pakrikštyti: Algio ir Margaritos Kybartų sūnus Darius Napoleonas, William ir Beryl Tinkler dukrelė Cherielynn Marie.

Lietuvių Namų žinios

— Gegužės 13 d. išrinktoji Lietuvių Namų valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. — J. Strazdas, vicepirm. — J. Karpis, sekr. — T. Stanulis, ižd. — K. Asevičius, narių ir paskolų (debenture) vajaus komisija — B. Jackus, T. Stanulis ir St. Banelis, reikalų vedėjas — J. Karpis, jo pavaduotojai — Ant. Laurinavičius ir K. Batūra, parengimų organizatorė — J. Skrebutėnienė.

— Lietuvių Namų informacinis leidinys jau išspausdintas ir siuntinėjamas visiems nariams. Pakeitusieji gyvenvietes prašomi pranešti savo naujus adresus.

— Lietuvių Namuose numatomi šie parengimai: gegužės 26 d. sporto klubų Vytis, Aušra ir karavano lietuvių grupės linksmas pobūvis, kuriame bus renkama "Miss Vilnius"; birželio 2 ir 3 d.d. Toronto Bendruomenės vaidintojų grupės paruošta "Mirgos" premjera; birželio 8 d. lietuvių akademikų ir studentų subuvimas.

— Lietuvių Namai pradeda narių verbavimo ir paskolų (debentures) telkimo vajų. Jam sėkmingai pravesti labai reikalingi talkininkai ir talkininkės. Būtų gerai, kad talkininkų tarpe atsirastų mokančių rašyti mašinėle. Galintieji talkinti praneškite tel. 533-9030 arba 270-4925.

— Paskolų (debentures) vajų gegužės 19, šeštadienį, pradėjo Lietuvių Namų narys B. Laučys, įteikdamas $1000 paskolos čekį (nupirko $1000 debenture).

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

ČESNAKAS — geras vaistas
Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai, šiemet baigę X skyrių, su savo mokytojais. Nuotr. S. Dabkaus

IŠRINKIME GRAŽIAUSIĄ TORONTO LIETUVAITĘ

Gegužės 26, šeštadienį, 7.30 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West,

įvyks grandiozinis

šokių vakaras

- Programoje Miss Vilnius rinkimai.
- Šokiams gros Algio Dimskio sustiprintas orkestras.
- Veiks įvairus bufetas.

Bilietai gaunami pas platintojus ir prie įėjimo.
Kaina $2.50, studentams ir pensininkams $1.50.
Maloniai kviečiame Toronto ir apylinkių lietuvius atsilankyti į šį nepaprastą vakarą.

Rengėjai: **sporto klubas Vytis, sporto klubas Aušra, karavano komitetas**

Lietuvių kapinių tradicinis lankymas — gegužės 27, šį sekmadienį. Gegužinės pamaldos kapinių aikštėje bus 3 v. p. p. Visi kviečiami įsijungti į Marijos litanijos giedojimą. Po Gegužinių pamaldų — trumpas mirusiųjų prisiminimas, žodis ir naujų paminklų šventinimas. Pamaldų metu daroma rinkliava Anapilio sodybai. Tikimasi, kad iki kapinių lankymo dienos jau bus paruošta naujoji aikštė automobiliams prie pastatų su įvažiavimu iš Isabella gatvės.

Pensininkų laisvavakaris su vakariene — gegužės 30, trečiadienį, 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Meninę programą atliks jaunimas. Visi pensininkai ir vyresnieji kviečiami gausiai dalyvauti, nes tai bus paskutinis vakaras prieš vasaros atostogas.

Ontario provincijos High Park liberalų draugija birželio 1, penktadienį, 8.30 v.v., Lietuvių Namų apatinėje salėje rengia šokių vakarą su programa. Veiks gėrimų bufetas. Kviečiami atsilankyti lietuviai, ypač tie, kurie nuoširdžiai ir daug padėjo, kai Laima Švėgždaitė kandidatavo į provincinį parlamentą. Būtų malonu atnaujinti senas pažintis. Bilietai $3 asmeniui. Dabartinėje High Parko liberalų valdyboje yra ir pora lietuvių. **Inf.**

Prisikėlimo parapija gegužės 6 d. iškilmingai paminėjo savo 20 metų sukaktį. Padėkos Mišias koncelebravo į iškilmes atvykę kunigai pranciškonai, anksčiau dirbę šioje parapijoje. Vakare buvo oficialioji dalis ir koncertas. Parapijos tarybos visuomeninės sekcijos pirm. A. A. Kuolienei atidarius minėjimą, invokaciją perskaitė Tėvas Benediktas, OFM. Parapijos tarybos pirm. J. Gustainis, pasveikinęs gausiai susirinkusius parapijiečius ir svečius, padarė trumpą parapijos veiklos apžvalgą, atskleisdamas jos reikšmę visai Toronto lietuvių kolonijai. Parapiją sveikino: Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, provinciolas kun. J. Gailiušis, OFM, Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas mons. dr. J. Tadarauskas, Kanados Lietuvių Katalikų Centro pirm. dr. J. Sungaila, KLB krašto valdybos pirm. E. Čuplinskas, Šv. Jono Kr. parapijos klebonas kun. P. Ažubalis ir Toronto lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos klebonas kun. A. Žilinskas. Gražią ir įvairią koncertinę programą atliko sol. V. Verikaitis, sol. J. Sriubiškienė ir kun. B. Jurkšo vadovaujamas parapijos choras.

Adelė Buteikienė, grįžusi iš ligoninės, sveiksta savo namuose.

Edis A. Zabiela gegužės 12, šeštadienį, Šv. Elenos bažnyčioje susituokė su Marija Soltys. Jis yra baigęs Maironio šeštadieninę mokyklą, priklausęs Vyčio klubui ir laimėjęs daug taurių stalo tenise. E. A. Zabiela taipgi reiškėsi kaip talentingas deklamatorius, susilaukęs premijų, lankė muz. St. Gailevičiaus fortepijono studiją, dalyvavo choruose ir įsijungė į pernai Toronte įsteigtą L. Bendruomenės teatrą. Abu jaunavedžiai studijuoja universitete.

Arūnas Šlekys, dirbantis JET Propulsion laboratorijoje Pasadena mieste, Kalifornijoje, dalyvaus tarptautiniame XDS skaitytuvų (kompiuterių) specialistų suvažiavime Toronte, Four Seasons - Sheraton viešbutyje. Gegužės 31 d., 9.30 v., jis padarys pranešimą "Real-Time Control of Pullsar Experiments". A. Šlekys Toronte buvo vienas geriausių Aušros klubo sportininkų. Dabar jis yra suorganizavęs lietuvių studentų krepšinio komandą St. Monica mieste, Kalifornijoje. Ta jų komanda, žaidžianti septynių komandų lygoje, dar nėra pralaimėjusi rungtynių.

TRIGUBA ŠVENTĖ TORONTE

Motinos Dienos minėjimo, Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos ir lituanistinio seminaro mokslo metų užbaigimo iškilmės gegužės 13, sekmadienį, praėjo pakilioje nuotaikoje. Pradžioje Maironio mokyklos baigiamojo X skyriaus mokiniai įspūdingai suvaidino A. Gustaičio "Sekminių vainiką". Pilna žiūrovų salė atidžiai stebėjo vaidinimą, nevienas mintimis nusikėlė į seniai paliktą gimtąjį kraštą. Vaidinimą paruošė mok. L. Nakrošienė, talkinama mok. A. Byszkiewicz ir seselės Teresės. Sceną puošė puikios mok. A. Abromaitienės dekoracijos.

Po vaidinimo prasidėjo mokslo metų užbaigos iškilmės. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Staškus, atidarymo žodį tarė LB Toronto apylinkės valdybos pirm. J. Karpis. Maironio mokyklos vedėjas J. Andrulis pristatė abiturientus ir pakvietė Lietuvos gen. konsulą dr. J. Žmuidziną įteikti pažymėjimus. Mok. L. Nakrošienė skaitė mokyklą baigusiųjų pavardes, o mok. A. Kuolienė kiekvienam mokiniui įteikė po rožę, kurias jie atidavė savo mamytėms kaip padėkos simboli už motinišką rūpestį. Baigusius seminarą pristatė jo vedėjas V. Taseckas. Pavardes skaitė mok. S. Sakalienė, pažymėjimus taip pat įteikė konsulas dr. J. Žmuidzinas. Po to buvo įteiktos dovanos Maironio mokyklos mokiniams, laimėjusiems knygų skaitymo konkursą, kuriame jie dalyvavo suskirstyti į tris grupes.

Pirmosios grupės (nuo II iki V sk.) I premiją laimėjo ketvirtokė B. Abromaitytė, perskaičiusi 60 knygų, II premiją — ketvirtokas Gailius Vaidila, III premiją — Aldona Sendžikaitė. Antrosios grupės (nuo V iki VII sk.) I premija teko šeštokei Lindai Juodvalkytei, perskaičiusiai 35 knygas, II premija — šeštokei Gailei Bražytei, III premija — šeštokei Danutei Skukauskaitei. Trečiosios grupės (nuo VII iki X sk.) I premiją laimėjo devintokas Gailius Senkevičius, perskaitęs 17 knygų, II premiją — devintokė Rima Karosaitė, III premiją — septintokas Algis Rašymas ir devintokė Vida Petkevičiūtė.

Premijas įteikė jų mecenatas St. Kuzmas. Po vieną premiją buvo skirta ir kiekvienai klasei. Jos buvo įteiktos anksčiau mokykloje. Dovanos — $200 vertės albumai odiniais viršeliais, papuošti tautiniais raštais ir vaizdais.

Baigusius sveikino konsulas dr. J. Žmuidzinas, mokyklos ir seminaro tarybos pirm. kun. P. Ažubalis, tėvų komtieto pirm. V. Stabačinskas, auklėtojų vardu — L. Senkevičienė. Mokinių vardu atsisveikino E. Kobelskytė. Mokyklos ir seminaro mokytojai buvo apdovanoti savo mokinių.

Meninėje dalyje X skyriaus mokiniai skaitė ir deklamavo motinoms skirtus kūrinius. Lituanistinio seminaro mokiniai, pritariant gitaroms, padainavo tris liaudies dainas, o vieną dainą atliko solo Ž. Šilininkaitė. Paruošė mok. A. Sungailienė. Maironio mokyklos choras, vadovaujamas mok. D. Garbaliauskienės padainavo keturias dainas, kurių dvi — "Pas močiutę augau" ir "Subatėlė" buvo papildytos tautiniais šokiais ir susilaukė nuoširdaus plojimo. Šokėjus paruošė mok. D. Nausėdienė. Programą pranešinėjo IX skyriaus mokinė D. Jokūbaitytė. Iškilmės baigtos Tautos himnu.

Dalyvis

MONTREAL QUE

Lituanistinius mokslo metus užbaigus

Gegužės 13, sekmadienis, Montrealyje praėjo jaunimo ženkle. Šešiolika Montrealio jaunų lietuvaičių ir lietuviukų Aušros Vartų parapijos šventovėje priėmė Pirmąją Komuniją, o Montrealio lietuvius katalikus lankęs vysk. V. Brizgys Sutvirtinimo sakramentą suteikė dideliam lietuviško jaunimo būriui: 28 montrealiečiams ir šešiems, atvykusiems iš Otavos. Vakare Aušros Vartų parapijos salėje įvyko iškilmingas Montrealio lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas, pažymėjimų įteikimas abiturientams ir Motinos Dienos minėjimas, kurio programą atliko lituanistinės mokyklos mokiniai ir mokytojos.

Pažymėjimų įteikimo aktui buvo sudarytas prezidiumas iš vysk. V. Brizgio, Aušros Vartų parapijos klebono kun. J. Kubiliaus, SJ, vikaro kun. J. Aranausko, SJ, mokyklos tėvų komiteto pirmininko ir LB apylinkės valdybos švietimo įgaliotinio A. Kličiaus, lituanistinės mokyklos vedėjos G. Gedvilienės ir abiturientų klasės auklėtojos mokytojos M. Malcienės, kuri sklandžiai vadovavo aktui.

Vysk. V. Brizgys savo sveikinimo žodyje pabrėžė, kad jei visi šeši abiturientai išaugs į aktyvius lietuvius visuomenininkus ir kultūrininkus, tai jau būsianti didelė lietuvybės jėga išeivijoje. Tėveliams vyskupas priminė neseniai iš Lietuvos atvykusiojo žodžius, kad sovietus daug daugiau bauginanti lietuviška parapija išeivijoje, negu 5000 partizanų Lietuvoje. Partizanus sovietai galį sunaikinti, o lietuviška parapija išeivijoje jiems esanti nepasiekiama.

Švietimo įgaliotinis Algis Kličius į abiturientus kreipėsi tokiais žodžiais: "Įgytas mokslas praturtino jus, supažindino su jūsų tėvų gimtine ir paruošė jus būti geresniais jūsų krašto — Kanados piliečiais... Kalbėdami tarpusavyje angliškai ir prancūziškai, neužmirškite, kad mokate ir trečią kalbą — lietuvių. Stenkitės ją vartoti..." Mokyklos vedėja G. Gedvilienė savo sveikinimus užbaigė linkėjimais, kad mokyklą baigusieji neužleistų lituanistinio lavinimosi ir rudenį atgaivintų praėjusiais metais "užmigusį" lituanistinį seminarą. Kun. J. Kubilius, SJ, prisiminė, kad prieš keliolika metų jam yra tekę būti vienu lituanistinės mokyklos steigėjų ir kad tada ji turėjo daugiau kaip 100 mokinių.

Gryna ir taisyklinga lietuvių kalba žodį tarė ir abiturientų atstovas Gediminas Murauskas. Jo žodžiais, "lengva pasakyti, kad baigėme lituanistinę mokyklą. Dešimt metų — iš tikrųjų geras laiko tarpas. Daug dirbome ir nedamiegotų šeštadienių joje praleidome." Bet G. Murauskas pabrėžė, kad nei jis, nei jo klasės draugai "nesigailės to laiko, nes visdėlto daug išmokome. Galbūt blogiau lietuviškai kalbame už pirmąją laidą, bet gerų mokytojų dėka žinių įgijome daug." Abiturientai "pažino Lietuvą, jos nematydami", o į vyresniuosius kreipdamasis, tarė: "Atrodo, smagu jums buvo ten gyventi". G. Murauskas baigė šiais žodžiais: "Buvome laimingi, turėdami gerus mokytojus, kurie suprato mus, o mes supratome juos. Kažin ar mūsų vaikai turės tokius mokytojus?"

Paspausdamas ranką, pažymėjimus įteikė vysk. V. Brizgys, o Algis Kličius kiekvieną abiturientą apdovanojo lietuviška knyga. Lituanistinę mokyklą 1973 m. baigė ir pažymėjimus gavo J. Adamonytė, D. Lukauskaitė, S. Montvila, G. Murauskas, R. Piečaitis ir V. Povilaitytė.

Motinos Dienos koncertinė programa iš tikrųjų buvo lituanistinės mokyklos vaisius, nes renginio pagrindinėmis ašimis buvo dvi jaunos lituanistinės mokyklos mokytojos, pačios dar visiškai neseniai tą mokyklą baigusios. Tai koncertinės dalies vadovė ir pranešėja Rasa Lukoševičiūtė ir paskaitą skaičiusi Vilija Malciūtė, savo poetiškai puošnią kalbą apie motiną perskaičiusi iš tiesų nepriekaištinga lietuvių kalbos tarena.

Koncertinę dalį pradėjo Julytė Adamonytė, padeklamuodama J. Marcinkevičiaus "Viziją". Ina ir Rasa Lukoševičiūtės, gitara pritariant, padainavo dvi pramoginio žanro susirinkusiųjų labai mielai priimtas dainas "Mama" ir "Rožė". Veteranės mokytojos E. Navikėnienės vadovaujamas mokyklos vaikų choras, akompanuojant Milei Verbylienei, padainavo keletą vaikiškų (arba bent vaikiškam dainavimui pritaikytų) lietuviškų dainelių. Kristina Kličiūtė ir Ina Lukoševičiūtė padeklamavo Salomėjos Nėries "Namo". Deklamatores paruošė literatūros mokytoja Monika Jonynienė. O pabaigai Rasos Lukoševičiūtės vadovaujami mokyklos tautinių šokių šokėjai, akompanuojant Algiui Lapinui, smagiai pašoko Kalvelį, Šustą, Vėdarą ir Kubilą.

Po koncertinės dalies mokyklos tėvų komitetas susirinkusiuosius pavaišino kava ir pyragais. Palyginti gausiai dalyvavo ne tik tėveliai ir seneliai, bet ir plačiosios visuomenės atstovai, kurie savo apsilankymu tarsi pabrėžė, kad lituanistinė mokykla iš tikrųjų yra visų lietuvių rūpestis.

Nepaslaptis, kad Montrealio lietuvių bendruomenės didelė dalis šliejasi prie angliškai kalbančiosios Kanados visuomenės dalies. Tiesa, pastaruoju metu pastebima, kad vis daugiau viduriniosios kartos lietuvių tėvų savo vaikus leidžia į prancūziškas mokyklas bei gimnazijas. O tai kada nors ateityje galbūt ir pakeis vietinės lietuvių bendruomenės kone hermetišką anglofoniškumą jei ir ne frankomaniškumu, tai bent visiškai operatyviu dvikalbiškumu ir kiek "šlubuojančiu" trikalbiškumu ("šlubuojant", deja, lietuvių kalbai...). Šiandieną gi Montrealio lietuvių bendruomenė yra kone ištisai anglofoniška. Tačiau nežiūrint to, lituanistinė mokykla Montrealyje jau eilę metų gauna finansinę paramą iš prancūziškosios Kvebeko provincijos valdžios. Anksčiau ta parama buvo stambesnė, dabar ji kiek susiaurėjo, tačiau jos pakanka bent patalpų nuomai pilnai apmokėti.

Petras Adamonis, lituanistinei mokyklai atstovaujantis Kvebeko kultūros reikalų ministerijoje, kuri skiria paramą etninių mokyklų reikalams, neabejoja, kad provincijos parama lituanistiniam švietimui ir ateityje bus teikiama. Tik dabar, kai vis daugiau tautybių savo mokyklom tos paramos prašo, lietuviai, būdami viena negausiausių tautinių mažumų provincijoje, gauna proporcingai mažesnę dalį iš tautybių savaitgalio mokyklom skiriamų bendrų lėšų. Tuo būdu mažėjantis Montrealio lituanistinės mokyklos lankytojų skaičius mažina ir gaunamą paramą, nors išlaidos dėl to ir nesumažėja. Ir mažesniam mokinių skaičiui juk reikia tokio pat klasių skaičiaus, su tiek pat mokytojų, su panašiom patalpom bei mokslo priemonėm.

Mokinių skaičius Montrealio lituanistinėje mokykloje palaipsniui vis mažėja. Kadaise jų būdavo daugiau kaip šimtas, šiemet ją lankė daugiau kaip 80, o ateinančiais metais Petras Adamonis numato tik truputį daugiau kaip 60 mokinių. Jo nuomone, jau baigia pribręsti reikalas steigti atskiras paralelines klases lietuvių kilmės vaikams, nebemokantiems lietuviškai. Tokiose klasėse dėstomoji kalba jau būtų anglų arba prancūzų, bet ir jose lietuvių kilmės vaikuose juk galima būtų išugdyti tam tikrą sentimentą savo tėvų kraštui ir suteikti jiems lituanistinių žinių. Daugiausia kandidatų tokiom klasėm, matyt, rastųsi tarp mišrių šeimų vaikų, bet — būkime atviri! — netrūksta nė grynai lietuviškų šeimų mokyklinio amžiaus vaikų, kurie lietuviškai nemoka ir lituanistinės mokyklos su lietuvių dėstomąja kalba negali lankyti.

Tai faktai, kurių ir patriotingiausios mūsų kalbos nebepakeis. Vadinas, ir išeities turėtų būti jieškoma realistiškai, stengiantis lietuvybės sąvoką įdiegti ir lietuviškai nekalbantiems emigracijos lietuvių vaikams.

R. E. M.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.5%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%	Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.			

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.